

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Projekt Krajský akční plán rozvoje vzdělávání
Karlovarského kraje
r. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_002/0000624

Analýza potřeb v území 2 Karlovarského kraje

Zpracovatel: realizační tým projektu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Karlovarského kraje

Karlovy Vary, září 2019

Obsah:

1.	Úvod	3
2.	Vstupní zhodnocení stavu oblastí ovlivňujících vzdělávání v kontextu Karlovarského kraje	4
2.1	Sociodemografické podmínky v Karlovarském kraji	5
2.2	Vzdělávání a vzdělanost v Karlovarském kraji se zaměřením na SŠ/VOŠ	6
2.3	Hospodářství v Karlovarském kraji	13
2.4	Trh práce, zaměstnanost a nezaměstnanost	15
3.	Vyhodnocení aktuálního stavu klíčových témat KAP (oblastí intervencí)	17
3.1	Rozvoj infrastruktury SŠ a VOŠ	18
3.2	Vyhodnocení naplňování intervence Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů	20
3.3	Vyhodnocení naplňování intervence Podpora polytechnického vzdělávání (technické, přírodovědné, environmentální) a matematická gramotnost	24
3.4	Vyhodnocení naplňování intervence Rozvoj škol jako center dalšího profesního vzdělávání	27
3.4	Vyhodnocení naplňování intervence Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě	29
3.5	Vyhodnocení naplňování intervence Podpora kariérového poradenství	34
3.6	Vyhodnocení naplňování intervence Podpora inkluze	39
3.7	Vyhodnocení naplňování intervence Rozvoj čtenářské gramotnosti žáků a studentů	43
3.8	Vyhodnocení naplňování intervence Rozvoj výuky cizích jazyků	45
3.9	Vyhodnocení naplňování intervence Rozvoj ICT kompetencí	47
4.	Souhrn výsledků analýzy potřeb v území – rozvojové priority	48
5.	Přehledy informačních zdrojů, zkratk, grafů, tabulek	69
5.1	Přehled hlavních informačních zdrojů	69
5.2	Přehled použitých zkratk	70
6.	Tabulky a grafy	72

1. Úvod

Cílem Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání Karlovarského kraje je vytvořit fungující systém spolupráce mezi aktéry v území a zvýšit kvalitu výuky na středních a vyšších odborných školách. K tomu je třeba identifikovat problémy a potřeby v jednotlivých oblastech intervencí a navrhnout vhodná řešení. Vzdělávací systém regionu je ovlivněn mnoha faktory, proto v této analýze nahlížíme na region z pohledu geografického, demografického a hospodářského a akcentujeme zejména vliv trhu práce.

Východiskem pro tvorbu *Analýzy potřeb území Karlovarského kraje 2019* jsou strategické dokumenty Karlovarského kraje, statistické údaje i národní dokumenty zabývající se vzděláváním. Dalším zdrojem informací byly také výsledky dotazníkového šetření na středních a vyšších odborných školách v Karlovarském kraji, které v roce 2018 realizoval Národní ústav pro vzdělávání. Formulace problémových okruhů vyplynuly také z jednání tematicky zaměřených pracovních minitýmů v období KAP 1.

Analýza potřeb v území je východiskem pro prioritizaci potřeb a následnou tvorbu Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání Karlovarského kraje 2, který bude navazovat na Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Karlovarského kraje 1.

Poznámky pro čtenáře:

- V jednotlivých kapitolách uvádíme pro přehlednost pouze základní fakta a jejich stručné zhodnocení. Podrobné a komplexní údaje ve formě tabulek, grafů a schémat připojujeme poslední kapitoly.
- Vysvětlení vybraných pojmů uvádíme pro přehlednost formou poznámky pod čarou.
- Odborné termíny a názvy jsou v textu zvýrazněny kurzívou.

2. Vstupní zhodnocení stavu oblastí ovlivňujících vzdělávání v kontextu Karlovarského kraje

Karlovarský kraj se nachází na západě území České republiky; vznikl rozdělením kraje Západočeského na Plzeňský a Karlovarský. Karlovarský kraj jako vyšší územní samosprávný celek byl vytvořen v roce 2000 a jeho sídlem jsou Karlovy Vary. Svou rozlohou 3314 km² je třetím nejmenším krajem České republiky; zaujímá pouze 4,2 % území ČR. Kraj tvoří 3 okresy – chebský, karlovarský a sokolovský, v nichž se nachází 134 obcí. Nejrozsáhlejší z okresů je karlovarský (46 % rozlohy kraje) s největším počtem obcí a největším podílem žijících obyvatel v kraji. Okresy Sokolov a Cheb jsou, co do počtu obcí a rozlohy, srovnatelné. V kraji je celkem 38 měst; kraj je rozdělen do sedmi obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP), jimiž jsou Aš, Cheb, Kraslice, Karlovy Vary, Sokolov, Mariánské Lázně a Ostrov.

Struktura hospodářství regionu je poměrně pestrá. Pro okresy Karlovy Vary a Cheb je profilujícím odvětvím lázeňství a cestovní ruch. Okres Sokolov se naopak vyznačuje koncentrací těžby hnědého uhlí a návaznou energetickou, chemickou a strojírenskou výrobou. V kraji mají své nezanedbatelné postavení i tradiční odvětví, jako je výroba skla, porcelánu, lihovin, minerálních vod, hudebních nástrojů a textilu. Záslouhou lázeňství a cestovního ruchu se region vyznačuje velkým podílem sektoru služeb (terciér) na tvorbě HPH (hrubá přidaná hodnota), který má navíc rostoucí tendenci. Vysoký podíl služeb na HPH však není signálem vyspělosti Karlovarského kraje, jako spíše slabé výkonnosti průmyslu, především zpracovatelského. Karlovarský kraj výrazně zaostává oproti průměru Česka ve výkonnosti ve skupině komerčních služeb, kam patří především služby s vyšší přidanou hodnotou, jako jsou informační, komunikační, vědecké a technické činnosti. Méně pak kraj ztrácí v odvětví obchodu a oprav spotřebního zboží. Obecně je tedy ekonomika kraje zaměřena spíše na méně sofistikované a jednodušší aktivity s nižší přidanou hodnotou. V sektoru služeb tvoří v Karlovarském kraji oproti národnímu průměru větší podíl veřejné služby.

V ekonomice kraje sehrává významnou roli rovněž primární sektor; příčinou je těžba hnědého uhlí a lehkých stavebních materiálů. Naopak v porovnání se zbytkem České republiky dosahuje kraj slabší výkonnosti v průmyslové výrobě. V KK je nejnižší podíl zemědělské půdy ze všech krajů a naopak vyšší podíl lesních pozemků ve srovnání s ostatními kraji ČR, přitom podíl zemědělské půdy trvale klesá a podíl lesů ve stejném období mírně stoupá. Podílem zastavěných ploch je Karlovarský kraj významně pod průměrem ČR, to svědčí o menší míře urbanizace kraje. Podíl ostatních ploch je naopak dvojnásobkem průměru ČR. Zde hrají roli především území zasažená těžbou.

Významným trendem je však pomalejší tempo růstu HDP v kraji oproti České republice. Rozdíly mezi ČR a Karlovarským krajem se, ve srovnání s ostatními kraji, neustále zvyšují.

2.1 Sociodemografické podmínky v Karlovarském kraji

Ekonomická stagnace kraje se odráží rovněž v jeho demografické situaci – obyvatel Karlovarského kraje ubývá. K 31. 12. 2018 činil počet obyvatel 294 707, v roce 2017 to bylo 295 686 obyvatel). Průměrný věk obyvatel kraje byl v 31. 12. 2017 42,7 let, tedy na prakticky stejné hodnotě jakou vykazuje ČR (42,2 let). Významnější úbytek počtu obyvatel je zřejmý zejména ve větších městech a západní části Krušných hor, v sokolovské pánvi s přesahem do Slavkovského lesa a v okolí Žlutic, a to z důvodu suburbanizace a nepříznivých demografických podmínek odlehlejších oblastí.

Většina obyvatel kraje žije ve městech, a to především v pánevních oblastech kraje. Karlovarský kraj se vyznačuje nižší hustotou zalidnění (90,6 % obyvatel/km²) oproti hodnotě České republiky. V hustotě zalidnění jsou mezi jednotlivými územími ORP velké rozdíly. Větší koncentrace obyvatelstva je v pánevních částech ORP Aš, Cheb, Sokolov, Karlovy Vary a Ostrov. Téměř o polovinu nižší hodnotou hustoty zalidnění se vyznačuje Mariánskolázeňsko, Kraslicko a jihovýchodní část Karlovarska.

Karlovarský kraj patří ke krajům s nejmladší populací v ČR. Věkové složení obyvatelstva celé ČR dlouhodobě poznamenává probíhající proces demografického stárnutí, který se projevuje rostoucím indexem stáří, tedy právě růstem podílu post-produktivní složky populace na úkor složky před-produktivní. Tento proces je zřejmý ve všech krajích, vzhledem k celkově mladší populaci Karlovarského kraje lze jeho dopady očekávat s určitým zpožděním (na základě demografické předpovědi v průměru pětiletým) za ostatními regiony.

Český statistický úřad na základě sčítání lidu 2001 a 2011 zpracoval projekci obyvatel ČR do roku 2050.

Z výsledků projekce vyplývá, že by se měl počet obyvatel KK neustále snižovat, do roku 2030 má dojít ke snížení proti roku 2016 o 5,9 %. V roce 2040 proti roku 2016 má dojít ke snížení celkového počtu obyvatel o 10,8 % a v roce 2050 dokonce o 15,3 %. S poklesem počtu obyvatel bude docházet i k podstatnému stárnutí populace, a tím i k poklesu mladé populace do 29 let. V roce 2016 činil podíl mladých lidí do 29 let na celkové populaci kraje 31,3 %, v roce 2030 to bude o 3,8 procentního bodu méně, v roce 2040 o 5,5 procentního bodu méně a v roce 2050 dokonce o 6,2 procentního bodu méně. Z projekce vyplývá, že bude průběžně docházet k poklesu podílu osob ve věku 15–29 let až do roku 2050.

U věkové skupiny dětí ve věku 0–14 let tento trend již v roce 2050 nebude platit a dojde v této věkové kategorii k mírnému nárůstu. V roce 2050 bude zaznamenán v Karlovarském kraji druhý nejvyšší index stáří (276,3) po Zlínském kraji (287,8). Také průměrný věk bude podle projekce obyvatel v Karlovarském kraji v roce 2050 třetí nejvyšší (49,5) ze všech krajů České republiky po kraji Zlínském (50,2) a kraji Vysočina (49,8).

K demografickým specifikům kraje současně patří jeho relativně velká atraktivita pro přistěhovalce cizinců. V kraji žije druhý nejvyšší podíl cizinců po hlavním městě Praze. Nejvíce jsou zastoupeny osoby s vietnamským státním občanstvím a následují státní občané z Německa, Ruské federace a Ukrajiny. Podíl Vietnamsců je v kraji nejvyšší ze všech krajů ČR. Obyvatelé se stěhují nejvíce do Prahy (více než čtvrtina) a dále do sousedních krajů – Plzeňského, Středočeského a Ústeckého. Ohrožení představují ztráty obyvatelstva vůči Praze a Plzni zvláště proto, že z kraje odchází za lepšími pracovními příležitostmi vzdělanější, kvalifikovanější obyvatelé.

Vzdělanostní úroveň obyvatel kraje je nejnižší v porovnání s ostatními kraji. Je zde vysoký podíl obyvatel se základním a neukončeným vzděláním a zároveň nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných. Nejnižší úroveň vzdělanosti je v ORP Aš, Kraslice a Sokolov. Pozvolna dochází ke snižování počtu obyvatel kraje pouze se základním vzděláním a bez vzdělání a k mírnému růstu obyvatel s vysokoškolským vzděláním. Ostatní vzdělanostní kategorie se v posledních letech prakticky nemění. Mírný nárůst vysokoškolsky vzdělaných osob může být zapříčiněn nabídkou několika studijních programů ZČU a ČZU a soukromých VŠ v kraji v posledních letech. Karlovarský kraj také vyhlásil stipendijní program pro studenty vysokých škol s trvalým bydlištěm na území kraje, ve kterém příjemce stipendia zavazuje k návratu do kraje po úspěšném absolvování studia na dobu, po kterou stipendium pobíral.

2.2 Vzdělávání a vzdělanost v Karlovarském kraji se zaměřením na SŠ/VOŠ

Klíčová fakta:

- Podíl osob ve věku 18-24 let s nejvýše nižším sekundárním vzděláním, které již dále nepokračují ve vzdělávání, má rostoucí tendenci.
- Výrazně horší (v některých případech nejhorší) výsledky vzdělávání žáků z KK v mezikrajovém srovnání – např. PISA 2015, národní výběrová šetření ČŠI, plošná testování v ČR (maturita, přijímací zkoušky).
- Výsledky žáků jsou horší, než predikuje tzv. Index ekonomického, sociálního a kulturního statusu vztahený k jejich situaci.
- Výrazná koncentrace sociálně vyloučených lokalit, a tedy i žáků s nižším socioekonomickým statusem.
- Nadprůměrné zastoupení oborů středního vzdělání s výučním listem v KK v porovnání s ostatními kraji.
- Vysoký průměrný věk učitelů; nízké zastoupení učitelů ve věkové kategorii do 39 let.
- Předpokládaný nárůst počtu žáků do roku 2024 nebude v KK výrazný.
- Od r. 2014 se soustavně snižuje míra nezaměstnanosti absolventů ve všech kategoriích dosaženého vzdělání; absolventi přestávají být rizikovou skupinou z hlediska uplatnitelnosti na trhu práce.
- Reflektivní činnosti směrem k učitelům s následné metodické aktivity, které by vedly ke zvyšování kvality učitelské práce, nejsou ze strany vedoucích pedagogických pracovníků vykonávány systematicky, efektivně a účelně.

Informace v této kapitole jsou převzaty zejména z Výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji za školní rok 2017/2018. V základním textu jsou uvedeny klíčové údaje, podrobné údaje naleznete v příloze na konci této Analýzy. Vzhledem k zaměření KAP jsou prezentovány zejména informace týkající se SŠ a VOŠ, samozřejmě v širším kontextu.

Střední školy

Tabulka č. 1: Školy a školská zařízení zapsané v rejstříku škol a školských zařízení k 31. 8. 2018

Škola/školské zařízení	Počet škol a školských zařízení							
	podle okresů				podle zřizovatele			
	celkem	CH	KV	SO	MŠMT	kraj	obec*	soukr. a církev
Mateřská škola	126	42	45	39		2	116	8
- z toho MŠ při zdravotnickém zařízení	2	1	1			2		
Základní škola	109	34	44	31	1	4	99	5
- z toho ZŠ při zdravotnickém zařízení	2	1	1			2		
Základní umělecká škola	20	6	8	6		1	19	
Střední škola	34	9	18	7	1	22	2	9
Jazyková škola s pr. st. jaz. zkoušky	1		1			1		
Vyšší odborná škola	4	1	3			4		
Středisko praktického vyučování	1		1					1
Školní hospodářství	3	2	1			3		
Domov mládeže	8	3	3	2		8		
Dětský domov	4	2	2		1	3		
Výchovný ústav	1		1		1			
Středisko volného času	1		1				1	
Dům dětí a mládeže	15	5	4	6			15	
Školní družina	108	34	43	31		3	100	5
Školní klub	8		8				8	

Školní knihovna	1		1				1	
Školní jídelna	169	52	62	55	1	9	156	3
Školní jídelna - vývařovna	2	1		1			1	1
Školní jídelna - výdejna	31	14	10	7		2	21	8
Pedagogicko-psychologická poradna	1		1			1		
Speciální pedagogické centrum	2		2			1	1	
Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků	2		1	1		1	1	
Celkem	651	205	260	186	5	65	541	40

Zdroj: Výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji za školní rok 2017/2018

K 31. 8. 2018 vykonávalo v KK činnost škol a školských zařízení celkem 264 právnických osob, z toho 85 v okrese Cheb, 99 v okrese Karlovy Vary a 80 v okrese Sokolov. Celkem 33 jejich bylo zřízeno Karlovarským krajem, 212 obcemi, 17 soukromníkem, 1 MŠMT a 1 církví.

V KK se ve školním roce 2017/2018 uskutečňovalo vzdělávání celkem ve 38, resp. 34 středních školách. Ze středních škol uvedených v tabulce je 26 resp. 22 zřizovaných krajem, 9 soukromníkem, 2 obcí a 1 MŠMT. Školy zřizované církví v kraji zastoupeny nejsou. V průběhu školního roku 2017/2018 došlo k zániku 4 SŠ zřizovaných Karlovarským krajem, přičemž ve třech případech došlo ke sloučení s jinými SŠ a v jednom případě k rozdělení střední školy mezi dvě nástupnické organizace.

Ve středních školách v KK mají uchazeči možnost volit obory vzdělání z těchto oborových skupin:

- Ekologie a ochrana životního prostředí
- Informatické obory
- Strojírenství a strojírenská výroba
- Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika
- Technická chemie a chemie silikátů
- Potravinářství a potravinářská chemie
- Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů
- Stavebnictví, geodézie a kartografie
- Doprava a spoje
- Speciální a interdisciplinární obory
- Zemědělství a lesnictví
- Zdravotnictví
- Ekonomika a administrativa
- Podnikání v oborech, odvětví
- Gastronomie, hotelnictví a turismus
- Obchod
- Právo, právní a veřejnosprávní činnost
- Osobní a provozní služby
- Publicistika, knihovnictví a informatika
- Pedagogika, učitelství a sociální péče
- Obecně odborná příprava
- Obecná příprava
- Umění a užité umění

Ve školním roce 2017/2018 zahájilo vzdělávání ve všech ročnících SŠ celkem 10 743 žáků, z toho 10 460 žáků v denní formě a 283 žáků v ostatních formách vzdělávání. Oproti předchozímu školnímu roku to představuje (po jednom roce nárůstu) celkový pokles o 251 žáků (2,28 %), v denní formě vzdělávání jde o pokles o 155 žáků (1,46 %), v ostatních formách vzdělávání byl zaznamenán pokles o 96 žáků (25,33 %).

Pokračuje pokles celkového počtu žáků ve středním školství, kdy nepříznivý demografický vývoj a rozdrobená nabídka oborů vzdělání se i nadále odráží téměř ve všech segmentech středního vzdělávání. Největší pokles byl zaznamenán u středního vzdělávání s výučním listem (o 2,8 %) a u čtyřletého gymnázia, kde došlo k celkovému úbytku žáků 2,86 %. Celkové rozložení žáků podle stupně vzdělání se oproti minulému období téměř nezměnilo. Zvýšit počet uchazečů a následně i přijatých o uchazeče z jiných krajů není reálné.

Žáci středních škol podle stupně vzdělání (stav vždy k 30. 9.)

Školní rok	Forma vzdělávání	Žáci v oborech vzdělání, ve kterých lze získat							Celkem
		střední vzdělání	střední vzdělání s výučním listem	střední vzdělání s maturitní zkouškou					
				G 4letá	G 6letá	G 8letá	SOŠ (vč. nástaveb)	celkem	
13/14	Denní	25	3075	890	0	2464	4858	8212	11312
	Ostatní	0	52	0	0	0	530	530	582
	Celkem	25	3127	890	0	2464	5388	8742	11894
14/15	Denní	24	2980	849	27	2452	4507	7835	10839
	Ostatní	0	21	0	0	0	409	409	430
	Celkem	24	3001	849	27	2452	4916	8244	11269
15/16	Denní	20	2852	849	53	2455	4404	7761	10633
	Ostatní	0	25	0	0	0	330	355	355
	Celkem	20	2877	849	53	2455	4734	8116	10988
16/17	Denní	94	2711	838	80	2448	4444	7810	10615
	Ostatní	0	0	0	0	0	379	379	379
	Celkem	94	2711	838	80	2448	4823	8189	10994
17/18	Denní	104	2635	814	97	2389	4421	7721	10460
	Ostatní	0	0	0	0	0	283	283	283
	Celkem	104	2635	814	97	2389	4704	8004	10743

Zdroj: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji za školní rok 2017/2018

Střední školy v KK nabízejí zhruba o 30% vyšší počet volných míst, než činí v posledních letech počet skutečně přijatých žáků. Nejvyšší poptávka je u většiny víceletých gymnázií, u většiny ostatních oborů musí být naopak vyhlášována další kola přijímacího řízení.

Ve školním roce 2017/2018 byl oproti školnímu roku 2016/2017 zaznamenán pokles počtu absolventů středních škol, a to o 116, tj. o 6,44 %, z toho u denní formy vzdělávání byl zaznamenán pokles o 105, u ostatních forem pak pokles o 11. Po jednom roce nárůstu dochází opět k poklesu v počtu absolventů, což v podstatě kopíruje celkový demografický vývoj.

Nejvyšší je tradičně podíl absolventů oborů středního vzdělání s maturitní zkouškou (68,1 % ve 2017/18), dále následují absolventi oborů středního vzdělání s výučním listem (31,5 % ve 2017/18) a absolventi oborů středního vzdělání bez výučního listu 0,4 %.

Pro žáky ZŠ byly v rámci propagace a nábory pořádány v Ostrově, Sokolově a Chebu za finančního přispění kraje regionální výstavy „Kam po základní škole“. Jejich organizaci zajišťovaly SPŠ Ostrov, p.o., ISŠTE Sokolov, p.o., a ISŠ Cheb, p.o.

Žáci vzdělávající se ve vybraných oborech ve středních školách zřizovaných KK mohou usilovat o stipendia. Rada Karlovarského kraje zařadila mezi podporované následující obory: Pekař, Řezník – uzenář, Nástrojař, Strojní mechanik (zámečnick), Sklář – výrobce a zušlechťovatel skla, Výrobce a dekoratér keramiky, Truhlář, Dřevařská výroba, Malíř a lakýrník, Klempíř, Tesař, Zedník, Lesní mechanizátor, Strojrenství, Elektrotechnika, Zdravotnický asistent, Uměleckořemeslná stavba hudebních nástrojů, Obráběč kovů, Aplikovaná chemie, Technologie silikátů, Stavebnictví a Technické lyceum. Při splnění stanovených podmínek mohli žáci získat motivační stipendium ve výši 1 500 Kč – 2 500 Kč za pololetí a prospěchové stipendium ve výši 1 000 Kč za pololetí. Ve školním roce 2017/2018 bylo vyplaceno celkem 3 559 000 Kč, z toho motivační stipendia tvořila 84,4 %.

Nově přijatí žáci středních škol v Karlovarském kraji (stav vždy k 30. 9.)

Školní rok	Forma vzdělávání	Žáci v oborech vzdělání, ve kterých lze získat							Celkem
		střední vzdělání	střední vzdělání s výučním listem	střední vzdělání s maturitní zkouškou					
				G 4letá	G 6letá	G 8letá	SOŠ	celkem	
10/11	Denní	14	1380	255	0	342	1770	2367	3761
	Ostatní	0	46	0	0	0	401	401	447
	Celkem	14	1426	255	0	342	2171	2768	4208
11/12	Denní	16	1261	209	0	337	1474	2020	3297
	Ostatní	0	33	0	0	0	262	262	295
	Celkem	16	1294	209	0	337	1736	2282	3592
12/13	Denní	15	1161	209	0	318	1281	1808	2984
	Ostatní	0	29	0	0	0	169	169	198
	Celkem	15	1190	209	0	318	1450	1977	3182
13/14	Denní	11	1155	226	0	320	1301	1847	3013
	Ostatní	0	24	0	0	0	189	189	213
	Celkem	11	1179	226	0	320	1490	2036	3226
14/15	Denní	5	1099	223	27	315	1210	1775	2879
	Ostatní	0	0	0	0	0	113	113	113
	Celkem	5	1099	223	27	315	1323	1888	2992
15/16	Denní	8	1004	228	24	316	1290	1858	2870
	Ostatní	0	0	0	0	0	101	101	101
	Celkem	8	1004	228	24	316	1391	1959	2971
16/17	Denní	72	958	194	27	316	1287	1824	2854
	Ostatní	0	0	0	0	0	201	201	201
	Celkem	72	958	194	27	316	1488	2025	3055
17/18	Denní	31	1021	196	23	306	1298	1823	2875
	Ostatní	0	0	0	0	0	47	47	47
	Celkem	31	1021	196	23	306	1345	1870	2922
18/19	Denní	10	957	174	18	314	1134	1640	2607
	Ostatní	0	0	0	0	0	76	76	76
	Celkem	10	957	174	18	314	1210	1716	2683

Zdroj: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji za školní rok 2017/2018

Ve školním roce 2017/2018 byl oproti školnímu roku 2016/2017 zaznamenán pokles počtu absolventů středních škol, a to o 116, tj. o 6,44 %, z toho u denní formy vzdělávání byl zaznamenán pokles o 105, u ostatních forem pak pokles o 11.

Absolventi středních škol v Karlovarském kraji (stav vždy k 30. 9.)

	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18
Denní forma	3012	2518	2493	2449	2326	2135	1813	1655	1771	1666
Ostatní formy	200	169	198	132	143	83	68	58	30	19
Celkem	3212	2687	2691	2581	2469	2218	1881	1713	1801	1685

Zdroj: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji za školní rok 2017/2018

Absolventi středních škol v Karlovarském kraji podle stupně vzdělání

Školní rok	Forma vzdělávání	Absolventi v oborech vzdělání, ve kterých lze získat			
		střední vzdělání	střední vzdělání s výučním listem	střední vzdělání s maturitní zk.	Celkem
15/16	Denní forma	8	542	1105	1655
	Ostatní formy	0	1	57	58
	Celkem	8	543	1162	1713
16/17	Denní forma	5	583	1183	1771
	Ostatní formy	0	0	30	30
	Celkem	5	583	1213	1801
17/18	Denní forma	7	531	1128	1666
	Ostatní formy	0	0	19	19
	Celkem	7	531	1147	1685

Zdroj: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji za školní rok 2017/2018

Jiné případy ukončení vzdělávání na všech školách KK bez rozdílu zřizovatele (stav vždy k 30. 9.)

Školní rok	jiné případy ukončení vzdělávání			
	další absolventi (zkoušku vykonali po 30. 9.)	z toho dívky	Ukončili školu bez zkoušky	z toho dívky
10/11	98	43	534	282
11/12	68	28	514	259
12/13	112	50	474	226
13/14	76	35	390	186
14/15	95	46	458	232
15/16	102	40	402	192
16/17	106	54	360	151
17/18	82	43	341	168

Zdroj: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji za školní rok 2017/2018

Kromě demografického poklesu se Karlovarský kraj také musí vyrovnávat s nižší kvalifikovaností pedagogických pracovníků (nejnižší kvalifikovanost pedagogických pracovníků v rámci České republiky), a to zejména u základních škol a středních odborných škol. Karlovarský kraj od roku 2010 spolupracuje se Západočeskou univerzitou v Plzni (ZČU) v oblasti vzdělávání pedagogů 1. stupně ZŠ a MŠ. Učitelství pro 1. stupeň ZŠ a MŠ je možné studovat v Karlových Varech, učitelství pro 2. stupeň ZŠ je možné studovat v rámci ZČU jen v Plzni. Od roku 2011 Karlovarský kraj udílí dotace základním a středním školám na podporu získání odborné kvalifikace učitelů ZŠ a SŠ zřizovaných Karlovarským krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí. Školy zřizované obcemi získávají polovinu dotace od Karlovarského kraje a druhou polovinu od zřizovatele. Školy zřizované Karlovarským krajem získávají plnou výši dotace od Karlovarského kraje.

2.2.2.2 Vyšší odborné školy

Vyšší odborné vzdělávání rozvíjí a prohlubuje znalosti a dovednosti studentů získané ve středním vzdělávání. Poskytuje jak všeobecné, tak odborné vzdělání a rovněž praktickou přípravu pro výkon náročných činností. V Karlovarském kraji působí čtyři VOŠ, zřizovatelem všech je Karlovarský kraj. Kapacita těchto škol dle rejstříku škol je 746 míst.

Ve VOŠ je možné studovat tyto obory vzdělávání: diplomovaná všeobecná sestra, diplomovaný nutriční terapeut, diplomovaná dentální hygienistka, diplomovaný farmaceutický asistent, diplomovaný zubní technik, sociální pedagogika, sociální práce a cestovní ruch. V kraji bohužel není žádná VOŠ zaměřená na technické obory.

Rozdíly v počtech studentů i absolventů VOŠ jsou ovlivněny i tím, že každý rok nejsou v návaznosti na potřeby trhu práce otevírány všechny uvedené obory.

Studenti a absolventi vyšších odborných škol v Karlovarském kraji (stav vždy k 30. 9.)

	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18
Studenti	352	350	446	435	464	454	484	465	449	375	277
Absolventi	76	80	91	92	121	112	92	117	115	100	100

Zdroj: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji za školní rok 2017/2018

Rozdíly v počtech studentů jsou ovlivněny mimo jiné tím, že každý rok nejsou v návaznosti na potřeby trhu práce otevírány všechny uvedené obory, ale rovněž snižujícím se počtem absolventů středních škol a širokou nabídkou vysokých škol.

Dle Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Karlovarského kraje na období 2016 – 2020 byla v oblasti vyššího odborného vzdělávání navrhována tato opatření:

- **Podporovat zachování vzdělávacích programů VOŠ jako široce dostupných.**
- **Podporovat zavedení modulového systému výuky** na VOŠ, v jeho rámci umožnit kreditní systém hodnocení studentů.

2.2.2.3 Další vzdělávání

Aktivita středních škol v Karlovarském kraji v oblasti dalšího vzdělávání je velmi nízká a stagnuje. To potvrzují i výsledky šetření projektu P-KAP z roku 2019, které ukázaly, že oblast dalšího vzdělávání hodnotí školy jako málo významnou.

V Karlovarském kraji bylo v uplynulých letech realizováno několik projektů, které rozšířily nabídku vzdělávacích kurzů a zvýšily povědomí o dalším vzdělávání. V letech 2009 - 2015 byly realizovány projekty UNIV, UNIV2 a UNIV3, jejichž hlavním cílem bylo zkvalitnit systém rekvalifikací širokou podporou procesu uznávání výsledků předchozího učení a modernizací procesu akreditací. Integrovaná střední škola Cheb realizovala v letech 2012 - 2013 projekt Podpora rozvoje dalšího vzdělávání v Karlovarském kraji, v rámci něhož vznikl Portál dalšího vzdělávání v Karlovarském kraji, který poskytuje databázi poskytovatelů DV a kurzů DV na území Karlovarského kraje.

Střední školy, zejména odborné, organizují kurzy jednotlivých předmětů či ucelených částí učiva, případně další specializační kurzy. Některé SŠ nabízejí i další vzdělávání pro nezaměstnané, a to formou rekvalifikačního vzdělávání, přičemž některé kurzy jsou hrazeny úřadem práce. Je nutno si uvědomit, že většina kurzů dalšího vzdělávání se realizuje mimo školský vzdělávací systém, přičemž statisticky relevantní údaje, které jsou k dispozici, se týkají především školského vzdělávacího systému. To znamená, že statisticky je podchycena pouze malá část dalšího vzdělávání.

Mimo školský vzdělávací systém v Karlovarském kraji existují vzdělávací instituce, které nabízejí rekvalifikační kurzy, odborné kurzy, kurzy dle zákona a zájmové kurzy. Mezi nabídkami uveřejněnými na Portálu dalšího vzdělávání v Karlovarském kraji převažují odborné a jazykové kurzy.

Kurzy organizované středními školami v Karlovarském kraji (stav vždy k 30. 9.)

		CH		KV		SO		Celkem	
		Počet kurzů	Počet účastníků	Počet kurzů	Počet účastníků	Počet kurzů	Počet účastníků	Počet kurzů	Počet účastníků
14/15	Odborné kurzy	2	42	13	161	0	0	15	203
	Kurzy jednotlivých předmětů	0	0	3	52	3	36	6	88
	Kurzy ucelených částí učiva	0	0	0	0	0	0	0	0
	Pomaturitní specializační kurzy	1	6	0	0	0	0	1	6
	Rekvalifikační kurzy mimo soustavu oborů vzdělání	4	15	2	21	0	0	6	36
15/16	Odborné kurzy	2	32	3	45	11	85	16	162
	Kurzy jednotlivých předmětů	0	0	2	6	0	0	2	6
	Kurzy ucelených částí učiva	0	0	3	20	0	0	3	20
	Pomaturitní specializační kurzy	1	12	0	0	0	0	1	12
	Rekvalifikační kurzy mimo soustavu oborů vzdělání	3	15	1	18	1	6	5	39
16/17	Odborné kurzy	2	22	6	93	0	0	8	115
	Kurzy jednotlivých předmětů	0	0	1	1	1	7	2	8
	Kurzy ucelených částí učiva	0	0	0	0	0	0	0	0
	Pomaturitní specializační kurzy	0	0	0	0	0	0	0	0
	Rekvalifikační kurzy mimo soustavu oborů vzdělání	0	0	3	22	0	0	3	22
17/18	Odborné kurzy	4	69	7	48	0	0	11	117
	Kurzy jednotlivých předmětů	0	0	3	42	0	0	3	42
	Kurzy ucelených částí učiva	0	0	0	0	0	0	0	0
	Pomaturitní specializační kurzy	0	0	0	0	0	0	0	0
	Rekvalifikační kurzy mimo soustavu oborů vzdělání	0	0	2	41	0	0	2	41

Zdroj: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji za školní rok 2017/2018

2.3 Hospodářství v Karlovarském kraji

Hlavním rysem a zároveň i problémem ekonomiky Karlovarského kraje za posledních zhruba 15 let je nízká míra hospodářského růstu. Regionální HDP je výrazně negativně ovlivňováno zejména velmi nízkou produktivitou práce napříč téměř všemi sektory jeho ekonomiky, která je nejnižší mezi kraji ČR (pouze přibližně 70 % národního průměru) a navíc její úroveň roste pomalým tempem.

Z průměrného postavení mezi kraji na konci 90. let minulého století se kraj postupně propadl až na poslední místo z hlediska ekonomické výkonnosti (HPH, resp. HDP na obyvatele) i dalších významných hledisek vyjadřujících ekonomickou a sociální progresi regionu (např. výše mezd, podíl VŠ vzdělaných osob, zaměstnanost či výdaje na VaV, patenty, výše zahraničních investic). V nich se kraj nachází většinou na posledním místě při porovnání s ostatními kraji ČR a jeho pozice vůči nim se neustále zhoršuje.

Mezi hlavní příčiny tohoto vývoje a současného postavení kraje v rámci národní ekonomiky patří nízká produktivita práce, málo vyspělá struktura jeho ekonomiky s velkým podílem odvětví a výroby s malou přidanou hodnotou, malý příliv zahraničních investic, malý podíl vysokoškolsky vzdělaných a vysoce kvalifikovaných lidí, absence výzkumné a vývojové základny v kraji. Svou roli hraje i periferní poloha kraje v rámci republiky, jeho pozice v sídelní struktuře (absence významného centra v kraji) a také velmi řídké osídlení velké části kraje. V kraji proto chybí významnější hospodářské aktivity z pohledu národní ekonomiky.

Současná ekonomika kraje se vyznačuje velkým podílem sektoru služeb na tvorbě hrubé přidané hodnoty. Vyšší podíly těchto dvou odvětví souvisí s nejvýraznějším oborovým specifickým kraje, kterým je lázeňství ve spojení s cestovním ruchem. Karlovarský kraj se podílel v roce 2016 téměř 50 % na celkovém počtu přijatých lázeňských pacientů v ČR, v případě zahraničních lázeňských hostů byl jeho podíl naprosto dominantní (téměř 95 %). Vysoký podíl služeb však kromě vlivu lázeňství nevypovídá o vyspělosti Karlovarského kraje, ale spíše o slabé výkonnosti zdejšího zpracovatelského průmyslu. Karlovarský kraj rovněž výrazně zaostává oproti průměru Česka např. ve výkonnosti ve skupině komerčních služeb, kam patří především služby s vyšší přidanou hodnotou, jako jsou informační, komunikační, vědecké a technické činnosti.

V Karlovarském kraji se nachází velmi málo rychle rostoucích středně velkých firem, které mají obecně velký potenciál pro rozvoj regionální ekonomiky. To poukazuje na špatný rozvojový potenciál krajské ekonomiky. Většina z nich jsou navíc výrobní pobočky zahraničních firem, jejichž růst je tažen poptávkou mateřské společnosti a závisí na dovozu podnikavosti, technologií a inovací ze zahraničí. Podíl malých a středních vysoce růstových firem na ekonomice kraje, stejně jako jejich vliv na ekonomický vývoj kraje je proto dosud malý. U souboru místních průmyslových firem s více než 100 zaměstnanci se tyto skutečnosti projevují např. mezi kraji ČR zdaleka nejnižší průměrnou hodnotou tržeb z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy a tržeb za přímý vývoz, a to několikanásobně pod národním průměrem i přes zvyšování podílu exportu na tržbách.

Mezi zásadní problémy kraje patří kromě nízké produktivity práce zejména nízká vzdělanostní úroveň obyvatelstva a špatná pozice místních firem v evropských a globálních hodnotových řetězcích, z čehož vyplývá jejich výrazná orientace na zakázkovou výrobu méně sofistikovaných výrobků s nižší přidanou hodnotou často pro německé odběratele, přes které jsou často napojeny na globální ekonomiku. Kraj se dlouhodobě vyznačuje nízkým přílivem zahraničních investorů, pro které není dostatečně atraktivní, zejména pro silné strategické investory. Do kraje přišly převážně výrobní aktivity menších až středních německých firem, jejichž produkce je dosud především výrobního a montážního charakteru s nižší přidanou hodnotou, malou technologickou a inovační náročností a využívající méně kvalifikovanou pracovní sílu. Pozice místních poboček zahraničních firem se převážně nachází na nízkém stupni

hodnotových řetězců. Povaha jejich aktivit velmi ztěžuje možnost příchodu kvalitativně vyšších podnikových funkcí (vývoj, marketing, strategické řízení), a to z důvodu velmi malé rozhodovací autonomie těchto poboček a jejich pozice ve firemní hierarchii. Tyto firmy mj. vyčerpaly velkou část uvolněné pracovní síly z velkých upadajících firem v tradičních odvětvích. Spolu s nedostatkem ploch připravených pro nové investory a nízkou vzdělanostní úrovní obyvatelstva to byly hlavní důvody, proč se kraji téměř vyhnula druhá vlna zahraničních investic směřujících do ČR po roce 2000, která byla hlavním tahounem výrazného ekonomického růstu většiny ostatních regionů ČR mezi roky 2003 a 2007. V kraji proto nedošlo k efektu, kdy nově přichází zahraniční firmy dosahující lepších ekonomických výsledků, využívaly místní české firmy jako své subdodavatele, které tak získaly zprostředkovaně přístup na vyspělé trhy i ke specifickým znalostem a technologiím.

Karlovarský kraj má významnou orientaci na tradiční průmyslová odvětví, která se potýkala či potýkají s úpadkem, útlumem nebo restrukturalizací (např. textilní průmysl, sklářství, porcelán a keramika).

Podniky v kraji se ve velké míře soustřeďují na výrobu standardizovaných produktů a komponentů s nízkou přidanou hodnotou, z čehož plyne využívání především levné a málo kvalifikované pracovní síly.

Nová pracovní místa vyžadující mnohem kvalifikovanější pracovní sílu vznikají v kraji v menší míře s ohledem na charakter velké části místní produkce. Ačkoliv poptávka místních firem po vysoce vzdělané a kvalifikované pracovní síle v určitém rozsahu neustále existuje a její naplnění je pro takové firmy důležité či zásadní, je přesto v součtu za celý kraj velmi omezená v porovnání s ostatními kraji ČR.

Karlovarský kraj není pro řadu studentů a absolventů vysokých škol atraktivní. Místní firmy proto pociťují nedostatek vysokoškolsky vzdělaných profesionálů s adekvátní praxí, ale i kvalitně připravených absolventů středních škol (SŠ), zejména v technických oborech (vč. učňovských).

Karlovarský kraj jako jediný kraj v ČR nemá vlastní vysokou školu univerzitního typu nebo technického zaměření. Klesající tendence v počtu vysokoškolsky vzdělané populace se však v posledních letech zastavila; i přesto však Karlovarský kraj stále zůstává v tomto ukazateli na posledním místě v ČR. Dlouhodobě totiž dochází k selektivní migraci (odlivu „mozků“) z kraje do nejbližších ekonomických center (Praha, Plzeň) popř. do zahraničí (Německo aj.) za lepším pracovním uplatněním, lepšími platovými nebo celkově atraktivnějšími životními podmínkami.

Současnými hlavními zdroji konkurenceschopnosti kraje je proto stále relativně levná (vůči Německu a zemím západní Evropy) a poměrně zručná pracovní síla a blízkost vyspělých evropských trhů, zejména Německa.

Z hlediska výzkumu, vývoje a inovací je KK nejméně rozvinutým krajem ČR a je v něm soustředěna zdaleka nejmenší část výzkumného a inovačního potenciálu ČR.

Uvedené charakteristiky jsou příčinou stagnace exportní výkonnosti kraje a špatné postavení místních firem v globálních produkčních sítích (popř. globálních hodnotových řetězcích) a na zahraničních trzích. Kraj se tak stává stále méně atraktivní pro nové investory i pro vzdělané a mladé obyvatele, kteří z kraje odchází.

Většina firem v kraji navíc staví svou konkurenční výhodu na snižování nákladů a importování cizího know-how namísto systematické tvorby znalostí a inovací a jejich zhodnocování na trzích. Inovace pro velkou část z nich slouží jako způsob, jak dohnat konkurenci na trhu a nevytváří dlouhodobou perspektivu pro vytváření nových kvalitních pracovních míst. Zahraniční firmy lokalizované na území kraje se orientují především na výrobu jednodušších komponent a dílů s relativně nízkou technologickou náročností.

2.4 Trh práce, zaměstnanost a nezaměstnanost

Informace v této kapitole pocházejí zejména z údajů Českého statistického úřadu a Úřadu práce České republiky, Krajské pobočky v Karlových Varech, a to zejména za rok 2018, v porovnání s předchozími roky. Podrobné a přesné hodnoty jednotlivých ukazatelů naleznete na konci této Analýzy v části Tabulky a grafy.

K 31. 12. 2018 bylo v KK celkem 192 324 obyvatel ve věku 15–64 let, z toho bylo 94 151 žen. V okrese Karlovy Vary to bylo 74 577 osob, z toho bylo 36 435 žen. V okrese Sokolov činil počet obyvatelstva ve věku 15-64 let 58 178 osob a z toho 28 285 žen. V okrese Cheb se jednalo o 59 569 osob a z toho 29 431 žen.

Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele patří následující subjekty (v závorce vždy uveden počet zaměstnanců v roce 2018): Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s. (2980), WITTE Nejdek, spol. s r.o. (1882), Karlovarská krajská nemocnice a.s. (1132), NEMOS SOKOLOV s.r.o. (833), WITTE ACCESS TECHNOLOGY s.r.o. (653), Léčebné lázně Mariánské Lázně a. s. (665), Léčebné lázně Jáchymov a. s. (570), Thun 1794 a.s. (566), ELEKTROMETALL s.r.o. (350), Wieland Electric s.r.o. (458), SKF Lubrication Systems CZ, s.r.o. (432), Synthomer a.s. (377).

K 30. 9. 2018 činila celková zaměstnanost v KK cca 150 600, z toho zaměstnanců bylo cca 127 800 osob, OSVČ 16 400 osob a zaměstnavatelů 5 500 osob. Počet zaměstnavatelů a osob samostatně výdělečně činných se v roce 2018 v meziročním srovnání zvýšil.

Během roku 2018 kolísala počet volných pracovních míst v KK mezi 6 997 a 8 715 pracovními místy. Oproti roku 2017 byl zaznamenán výrazný nárůst počtu volných pracovních míst. V prosinci 2018 převažovala především místa pro uchazeče o zaměstnání se základním vzděláním. Zaměstnavatelé v KK poptávali zaměstnance prakticky ze všech oborů. Situace se lišila dle jednotlivých regionů. V okrese Karlovy Vary byl největší nedostatek kuchařů, čističů, servírek, montážních dělníků, dělníků ve stavebnictví, pokojských a uklízečů, řidičů, prodavačů, zdravotních sester včetně pomocného personálu a lékařů. Na Sokolovsku byl především nedostatek montážních dělníků, obsluhy strojů a zařízení, pracovníků vězeňské služby, pracovníků ostrahy, kuchařů či řidičů. Na Chebsku chyběla zejména obsluha strojů a zařízení, šičky, pomocní skladníci, montážní dělníci, strojírenští kovodělníci, řidiči, pracovníci ostrahy a další.

Na jedno volné pracovní místo připadalo v prosinci 2018 cca 0,8 uchazečů o zaměstnání. Volných pracovních míst vhodných pro absolventy a mladistvé bylo registrováno 1 938, na jedno volné místo připadalo 0,2 uchazečů této kategorie.

K 31. 12. 2018 bylo v evidenci Úřadu práce ČR, Krajská pobočka v Karlových Varech celkem 6 229 uchazečů o zaměstnání, což je o 1 259 uchazečů méně než v prosinci roku 2017. V KK dlouhodobě zaznamenává nejvyšší podíl nezaměstnaných osob okres Sokolov. Pod republikovým průměrem se pohybuje okres Karlovy Vary a okres Cheb, který má zároveň nejnižší podíl nezaměstnaných osob v kraji.

Nejvyšší podíl uchazečů o zaměstnání z hlediska dosaženého vzdělání tvoří osoby bez vzdělání nebo s nedokončeným základním vzděláním a dále osoby s výučním listem.

Hlavní faktory negativně ovlivňující nezaměstnanost v KK dle analýzy úřadu práce:

- profesní nesoulad mezi nabídkou a poptávkou volných pracovních míst,
- nízká vzdělanostní struktura uchazečů o zaměstnání a obyvatelstva regionu,
- odchod vysokoškolsky vzdělaných obyvatel do Prahy nebo větších měst,
- vazba evidence na výplatu nepojistných sociálních dávek a pojištění (účelové evidence na úřadu práce), ztráta základních pracovních návyků,

- vyšší počet uchazečů o zaměstnání starších 50 let (cca 37 %),
- nedostatečné dopravní spojení v obcích ležících mimo spádová města, které nemobilním občanům ztěžuje situaci při hledání zaměstnání,
- zadlužení dlouhodobě nezaměstnaných osob a exekuce,
- nejnižší mzdová úroveň regionu ve srovnání s ostatními regiony ČR.

Faktory příznivě ovlivňující nezaměstnanost v KK dle analýzy úřadu práce:

- pestrá struktura odvětví s dlouholetou tradicí (lázeňství, hotelnictví a turismus, výroba skla a porcelánu, lesnictví a zemědělství, těžba hnědého uhlí, energetika, chemický a strojírenský průmysl apod.),
- spolupráce významných zaměstnavatelů se středními školami, jejichž absolventi mohou být přijímáni do pracovního poměru,
- výhodná poloha (blízkost hranic se SRN), levnější pracovní síla pro německé investory,
- pracovní možnosti v nedaleké SRN,
- proaktivní přístup úřadu práce (realizace nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti či možnost čerpání finančních prostředků z ESF na projekty podporující zaměstnanost).

Specifickým problémem Karlovarského kraje je odliv zkušených pracovníků, popř. i absolventů do SRN, tamější nabídka volných pracovních míst je dle údajů Úřadu práce ČR, Krajské pobočky v Karlových Varech zejména v technických profesích (zámečníci, obráběči kovů, obsluha CNC strojů atd.). Handicapem občanů ČR je však nedostatečná znalost německého jazyka.

Průměrná hrubá měsíční mzda v Karlovarském kraji činila ve 3. čtvrtletí 2018 celkem 27 994 Kč, což je nejnižší průměrná mzda v České republice, naopak nevyšší hrubá měsíční mzda byla zaznamenána v hlavním městě Praze a činila 39 298 Kč, což je o 11 304 Kč více než v Karlovarském kraji. Průměrná hrubá měsíční mzda činila ve 3. čtvrtletí 2018 v České republice na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství celkem 31 516 Kč, což je o 2 458 Kč (8,5 %) více než ve stejném období roku 2017.

Nezaměstnanost absolventů SŠ/VOŠ v Karlovarském kraji

Celková míra nezaměstnanosti absolventů oborů vzdělání s výučním listem (tj. podíl počtu nezaměstnaných absolventů škol v KK k počtu absolventů, kteří se připravovali na školách v daném kraji, činila v roce 2019 4,3 %. Tak, jako ve většině regionů v ČR, není ani v KK nezaměstnanost absolventů výrazným problémem. Naopak výrazným společenským problémem v kraji se ukazuje být situace mladých lidí, kteří předčasně odešli ze vzdělávání, a nedosáhli tedy statusu absolventa.

3. Vyhodnocení aktuálního stavu klíčových témat KAP (oblastí intervencí)

Oblasti intervencí (klíčová témata) krajského akčního plánování přispívají ke sladění celostátní strategie vzdělávání se specifiky regionu a s plány jednotlivých škol. Jsou rozděleny na povinné a nepovinné.

POVINNÉ oblasti intervencí

- Podpora inkluze
- Rozvoj kariérového poradenství včetně prevence předčasných odchodů ze vzdělávání
- Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě
- Podpora polytechnického vzdělávání (přírodovědné, technické, environmentální)
- Rozvoj škol jako center celoživotního učení
- Odborné vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli

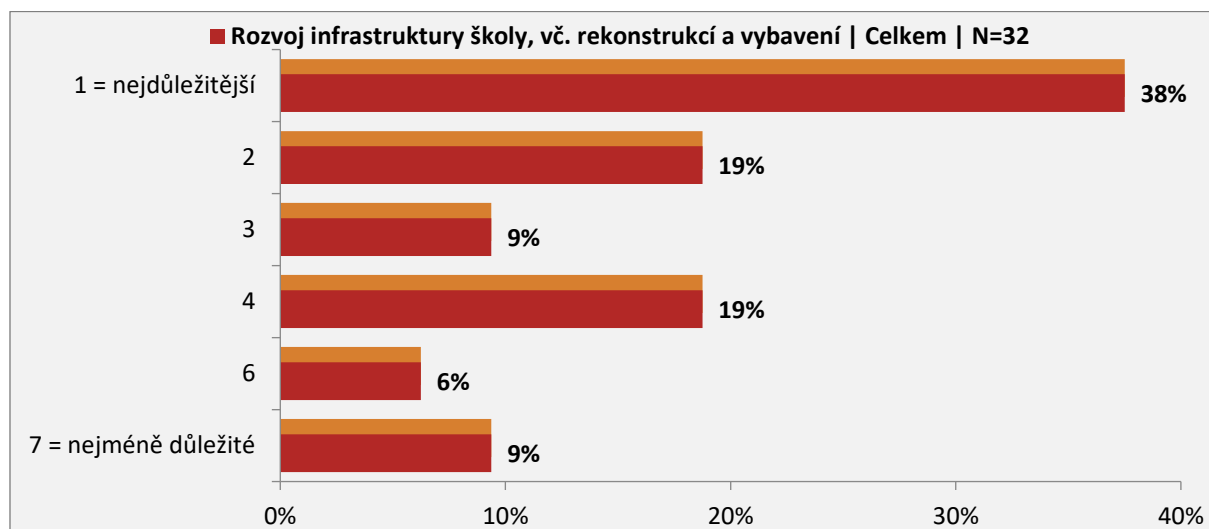
NEPOVINNÉ oblasti intervencí

- Rozvoj výuky cizích jazyků
- Digitální kompetence
- Čtenářská a matematická gramotnost

3.1 Rozvoj infrastruktury SŠ a VOŠ

Rozvoj infrastruktury je součástí více oblastí intervencí, a proto není v analýze popisován samostatně. Pro střední a vyšší odborné školy v Karlovarském kraji patří mezi nejdůležitější intervence rozvoj infrastruktury škol, včetně rekonstrukcí a vybavení a podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě. Rozvoj infrastruktury umístilo na první místo 38 % škol, v celé ČR 37 %.

Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení

Zdroj: Analýza potřeb na školách v Karlovarském kraji (NÚV)

Za nejdůležitější považují rozvoj infrastruktury gymnázia (40 % respondentů z gymnázií odpovědělo, že je tato aktivita nejdůležitější), dále SOŠ (32 % respondentů ze SOŠ odpovědělo, že je tato aktivita nejdůležitější), SOU (31 % respondentů ze SOU odpovědělo, že je tato aktivita nejdůležitější) a nejméně VOŠ (25 % respondentů z VOŠ odpovědělo, že je tato aktivita nejdůležitější). Oproti tomu za nejméně důležitou tuto aktivitu označilo 14 % respondentů ze SOŠ, 13 % ze SOU a 9 % ze SOŠ. Podrobnosti jsou uvedeny v tabulce níže.

Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení dle typu školy

		Typ školy						
		Celkem	SOU	SOŠ	Gymnázium	VOŠ	Konzervatoř	Praktická škola
Počet respondentů (N)		32	16	22	10	4	0	3
Relativní četnost odpovědí (%)	1 = nejdůležitější	38%	31%	32%	40%	25%	.	67%
	2	19%	19%	23%	10%	25%	.	33%
	3	9%	6%	5%	20%	0%	.	0%
	4	19%	19%	18%	30%	50%	.	0%
	6	6%	13%	9%	0%	0%	.	0%
	7 = nejméně důležité	9%	13%	14%	0%	0%	.	0%

Zdroj: Analýza potřeb na školách v Karlovarském kraji (NÚV)

Plán aktivit zpracovaly 4 školy ze 32. Rozvoj infrastruktury je nejdůležitější pro 39 %, které plán aktivit nezpracovaly. Pro 25% škol, které zpracovaly plán aktivit, je rozvoj infrastruktury nejdůležitější. ŠAP zpracovalo 20 škol z 32. Pro 40 % škol, které ŠAP zpracovaly a pro 33 % z těch které jej nezpracovaly, je rozvoj infrastruktury nejdůležitější. 23 škol se zapojilo do výzvy Šablony pro SŠ a VOŠ I. Ze zapojených škol je rozvoj infrastruktury nejdůležitější pro 39 %, z nezapojených škol je nejdůležitější pro 33 %.

Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení dle typu aktivity

Počet respondentů (N)		Plán aktivit		Zpracovaný ŠAP		Zapojení do výzvy Šablony pro SŠ a VOŠ I	
Relativní četnost odpovědí (%)		Ne	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano
	Počet škol	28	4	12	20	9	23
	1 = nejdůležitější	39%	25%	33%	40%	33%	39%
	2	18%	25%	17%	20%	11%	22%
	3	11%	0%	8%	10%	0%	13%
	4	18%	25%	17%	20%	33%	13%
	6	4%	25%	17%	0%	0%	9%
7 = nejméně důležité	11%	0%	8%	10%	22%	4%	

Zdroj: Analýza potřeb na školách v Karlovarském kraji (NÚV)

Potřeby v oblasti infrastruktury jsou po dobu realizace projektu průběžně aktualizovány a předkládány ke schválení dle platných postupů KAP.

3.2 Vyhodnocení naplňování intervence Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů

3.2.1 Stručná charakteristika intervence

Odborné nebo též profesní vzdělávání směřuje k získání znalostí, dovedností a kompetencí, které odpovídají určité kvalifikaci a je možné je přímo uplatnit na trhu práce při výkonu povolání na určité pracovní pozici a mělo by připravit žáka pro budoucnost s dopadem průmyslu 04 do ekonomiky, zaměstnanosti i školství – na rozdíl od vzdělávání všeobecného, které směřuje k osvojení klíčových kompetencí, vědomostí, dovedností a návyků pro další vzdělávání a život, včetně budoucí profesní specializace a občanského života.

V rámci vzdělávacího systému v ČR se do odborného vzdělávání tradičně řadí všechny střední školy s výjimkou gymnázií, vyšší odborné školy a profesní charakter má i vzdělávání vysokoškolské a velká část dalšího vzdělávání.

Spolupráce škol se zaměstnavateli je pro odborné vzdělávání zásadní, objevuje se ve strategických dokumentech jako jeden ze základních předpokladů zajištění kvality odborného vzdělávání, a to zejména s ohledem na zajištění uplatnitelnosti absolventů na trhu práce. Spolupráce škol a zaměstnavatelů má velké množství forem a podob, od poskytnutí vybavení pomůckami materiálem, přes ad hoc exkurze, přednášky, až po realizaci odborného výcviku na pracovišti, stáží učitelů, aktivní participaci na závěrečné zkoušce, společný nábor, tvorbu profilu absolventa a ŠVP. Výrazné odlišnosti v možnostech, formách a způsobech spolupráce škol a zaměstnavatelů jsou patrné nejen v rámci jednotlivých oborů, ale také v rámci téhož oboru vzdělání napříč regiony.

Za zaměstnavatele v tomto kontextu považujeme všechny aktéry na trhu práce, kteří mohou do smysluplné spolupráce se školami vstupovat, tedy nejen soukromé podniky zaměřené na výrobu, obchod či služby, ale také výzkumné, vzdělávací a veřejnoprávní instituce. Zaměstnavatele spojuje zájem o kvalitního absolventa, připraveného v souladu s aktuálními potřebami trhu práce. Ačkoli povinnost spolupráce není nikde legislativně ukotvena a spolupráce probíhá zcela na dobrovolné bázi, existuje celá řada příkladů rozvinuté spolupráce podchycených mimo jiné v dříve realizovaných projektech (Kurikulum S, POSPOLU). Praxe ukazuje, že navázání spolupráce se zaměstnavateli je dosud výsledkem zejména aktivit středních popř. vyšších odborných škol samotných, ačkoliv situace se trošku zlepšila s ohledem na nedostatek pracovníků ve firmách.

V projektu je podpora zaměřena na počáteční vzdělávání na všech středních školách a na vyšších odborných školách. Také gymnázia mohou spolupracovat se zaměstnavateli a přes svůj všeobecně-vzdělávací charakter dílčím způsobem rozvíjet i odborné kompetence využitelné v dalším studiu i při následném uplatnění na trhu práce.

3.2.2 SWOT analýza naplňování intervence Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů

Analýza je v této části ovlivněna faktem, že právě probíhají aktivity v rámci výzev se zjednodušeným financováním (šablony) a IKAP je IKAP je za polovinou realizace. Většina problémů a úkolů se právě řeší těmito projekty.

Trh práce v Karlovarském kraji se dlouhodobě potýká s nedostatkem uchazečů s technickým vzděláním i vzděláním v oblasti služeb. Nedostatek zaměstnanců není jen v technických oborech, ale i v lázeňství a hotelnictví, jež jsou v regionu velmi významnými odvětvími. Výrazný nedostatek je kvalifikovaných absolventů řemeslných oborů. V kraji existuje převis nabídky nad poptávkou v oblasti odborného vzdělávání a přípravy. V současnosti jsou kapacity odborných škol naplněny přibližně z poloviny, převis nabídky nad poptávkou negativně ovlivňuje přístup žáků ke vzdělávání, motivace žáků dokončit studium zejména na SOU je nízká a školy se potýkají s vysokou mobilitou žáků.

Nutným opatřením je pokračování v optimalizaci oborové struktury s ohledem na demografický vývoj a na požadavky trhu práce a současně vytváření sdílených vzdělávacích center regionálního charakteru. V rámci Koncepce středního školství v Karlovarském kraji, jejíž zpracování bylo odboru školství, mládeže a tělovýchovy uloženo Zastupitelstvem Karlovarského kraje usnesením č. ZK 541/12/17 ze dne 7. prosince 2017 byl zpracován návrh optimalizace škol, kdy východiskem byly i předchozí návrhy na úpravy oborové struktury středních škol (Návrh na změny v oblasti středního vzdělávání v Karlovarském kraji školního roku 2011/2012, Návrh na změny v oblasti středního vzdělávání v Karlovarském kraji od školního roku 2014/2015 – „STABILIZACE“).

Návrh byl projednán ve Výboru pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost, ve Výboru pro regionální rozvoj a v Komisi pro rozvoj venkova. Dále proběhla jednání ředitelů SŠ na KÚ k optimalizaci (např. 23. 6. 2017). Optimalizace vychází ze dvou pilířů, a to zapojit do systému vzdělávání především zaměstnavatele, kteří by přesně formulovali své požadavky na absolventy a zredukovat nabídku počtu volných míst ve středních školách maximálně do výše počtu žáků základních škol. Dále byl na základě poptávky zaměstnavatelů, kterým dlouhodobě chybí kvalifikovaná pracovní síla, do systému znovu zaveden obor vzdělání Malíř a lakýrník (Střední odborná škola stavební Karlovy Vary) a nově zaveden obor Řezník na Integrované střední škole Cheb. Karlovarský kraj také počítá s rozšířením výuky střední policejní školy v Sokolově. Střední uměleckoprůmyslová škola keramická a sklářská Karlovy Vary, příspěvková organizace v Karlových Varech nově nabídne studium designu skla (čtyřletý umělecký maturitní obor).

Silné stránky:

- Relativně dobré materiálně-technické vybavení většiny škol a jeho průběžná modernizace.
- Vysoká schopnost škol spolu se zaměstnavateli pořádat odborné soutěže, poměrně vysoká úspěšnost žáků v soutěžích odborných dovedností.
- Dobrá schopnost škol realizovat projekty a rozvojové programy na podporu odborného vzdělávání - využívání programu IROP a dalších evropských dotačních programů k modernizaci středních škol a odborných pracovišť, realizace šablon, atd.
- Efektivnější spolupráce mezi stakeholdery, realizátory projektů a školami - např. Hospodářská komora, Krajská pobočka NIDV, Klub zaměstnavatelů, KÚ KK, KAP KK, KARP, IKAP, šablony, atd.).
- Nárůst dalších forem spolupráce odborných škol s firmami – rozšíření dalších forem spolupráce (nejen OV/OP, ale i zapojení odborníků z praxe do výuky, na přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe, sektorové dohody, zřízení pozice koordinátor spolupráce školy se zaměstnavateli na řadě odborných škol, soutěže odborných dovedností a jejich pořádání i na republikové úrovni, atd.).
- Rostoucí propagace škol i ve spolupráci se zaměstnavateli – výstavy, burzy pracovních příležitostí.
- Relativně vysoká schopnost zvyšovat image školy ve vztahu k zaměstnavatelům – škola doporučena zaměstnavateli z hlediska uplatnitelnosti na trhu práce.
- Rozšíření činnosti Krajského vzdělávacího centra realizujícího DVPP na DVPP v oblasti odborného vzdělávání a podpora stáží pedagogů u firem.

Slabé stránky:

- Stále trvající disproporce v naplňování oborů vzdělání - nedochází k optimálnímu naplňování oborů vzdělání při dosažení adekvátního rozložení mezi maturitními a učebními obory vzdělání, a to podle studijních schopností uchazečů a zároveň potřeb trhu práce.
- Působení nekvalifikovaných učitelů ve všech druzích a typech sledovaných SŠ a VOŠ, nedostatečné odborné vzdělání učitelů odborných předmětů.
- Stále trvající disproporce mezi počtem volných míst nabízených SŠ a počtem žáků vycházejících ze ZŠ. Do maturitních oborů vzdělání jsou přijímáni žáci bez odpovídajících studijních předpokladů - dle výsledků přijímacích zkoušek, maturitních a závěrečných zkoušek, ve srovnání úspěšnosti žáků v rámci celé ČR je KK na posledním místě.
- Nedostatečný počet hodin odborných předmětů/odborného výcviku/praktického vyučování/cvičení v reálném pracovním prostředí. Navýšením hodin praxe v reálném prostředí by mohlo dojít mimo jiné ke konkrétnímu vytvoření podmínek pro propojení teorie a praxe, posílení motivace pro práci na reálném pracovišti, znalost moderních technologií a trendů.
- Nedostatečná disciplína a motivace žáků pro práci v reálném pracovním prostředí.
- Nedostatečná realizace náborových aktivit ve spolupráci se zaměstnavateli.
- Nízká motivace a omezené možnosti škol sdílet a plně využívat existující centra odborné přípravy a kvalitní školní provozy.
- Nedostatečné teoretické znalosti, zejména neznalost moderních trendů, technologií a postupů absolventů odborných škol, které je důsledkem malého důrazu na propojení teoretické výuky s odborným výcvikem/odbornou praxí.
- Malá účast zaměstnavatelů na revizích stávajících ŠVP.

Příležitosti:

- Zavedení prvků duálního vzdělávání do OVP.
- Oborová skladba odpovídající regionální i celostátní poptávce trhu práce a požadavků zaměstnavatelů ve střednědobém horizontu, včetně udržení vzdělávání v unikátních oborech typických pro kraj.
- Nutnost změn obsahu v odborném vzdělávání, tj. zaměření na budoucnost (robotizace, umělá inteligence, zánik mnoha povolání a vznik nových, potřeba predikovat budoucí trh práce...).
- Vytváření sdílených vzdělávacích technologických center regionálního charakteru.
- Podpora strategického řízení a plánování škol včetně vytváření dlouhodobějších strategií a plánů na spolupráci škol a sociálních partnerů.
- Podpora škol při úpravách ŠVP ve spolupráci se sociálními partnery.
- Cestovní ruch a lázeňství bude tvořit významnou část ekonomiky regionu a pomůže určit směr k jeho prosperitě.
- Podpora škol ve vytváření dlouhodobějších strategií a plánů vzdělávání pro učitele, zejména učitelů odborných předmětů a odborného výcviku.
- Rozšíření činnosti Krajského vzdělávacího centra realizujícího DVPP na DVPP v oblasti odborného vzdělávání a podpora stáží pedagogů u firem a v zahraničí.
- Navazování spolupráce s VŠ mimo Karlovarský kraj, vytváření poboček v kraji.
- Podpora spolupráce ZŠ a SŠ a zaměstnavatelů, a to zejména ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce a zapojení zaměstnavatelů do procesu volby vzdělávací dráhy žáka, do samotné tvorby obsahu vzdělávací oblasti Člověk a svět práce zapojit odborníky: profese-psychologie- sociologie- kybernetika tj. zaměření na budoucnost.
- Realizace stipendijního programu pro žáky středních škol na podporu všech oborů vzdělání (např. zdravotní sestry, strojaře, zedníky aj.).
- Zajištění finančních prostředků na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměstnavatelům na odborný výcvik.
- Kariérové poradenství a nábor žáků ve spolupráci se zaměstnavateli.

- Podpora zaměstnavatelů k vyplácení firemních stipendií, podporovat spolupráci škol a zaměstnavatelů při stanovení kritérií těchto stipendií.

Hrozby

- Nedokončené komplexní řešení optimalizace oborové struktury středních škol.
- Karlovarský kraj je region s nejnižší úrovní vzdělanosti obyvatel (nejvyšší podíl obyvatel starších 15 let pouze se základním vzděláním a nejnižší podíl vysokoškoláků.
- Odliv „mozků“, odchod vzdělaných lidí mimo region, blízkost atraktivnějšího trhu práce v Německu.
- Demografický pokles společně se stávajícím současným systémem financování regionálního školství způsobuje konkurenční boj středních škol o žáky, podpořený odchodem mnoha žáků v průběhu základního vzdělávání na víceletá gymnázia.
- Vysoký počet žáků, kteří ze základních škol vůbec nenastoupili ke střednímu vzdělávání (pravděpodobně jsou např. v evidenci úřadů práce, v zaměstnání, vzdělávají se v jiném kraji).
- Přepokládané odchody učitelů ze středních škol a stárnutí učitelů.
- Nedostatečná dopravní infrastruktura v kraji (špatná dostupnost do škol a k zaměstnavatelům).
- Financování obnovy materiálně technického vybavení a modernizace škol převážně jen z dotací (chybí model udržitelného financování).
- Roztříštěnost oborů vzdělání středních odborných škol, kdy jsou málo naplněné obory vyučovány ve více školách, dochází k nezdravé konkurenci škol a k neefektivnímu využití jejich finančního, materiálního a personálního zabezpečení.
- Malá dostupnost firem pro daný obor a zaměření.
- Nemožnost zrealizovat spolupráci ze strany firem.
- Finanční náročnost povinných zdravotních prohlídek a pojištění žáků.
- Nezájem rodičů ze sociálně slabších skupin o spolupráci se školou.

3.3 Vyhodnocení naplňování intervence Podpora polytechnického vzdělávání (technické, přírodovědné, environmentální) a matematická gramotnost

3.3.1 Stručná charakteristika intervence:

Střední školy v Karlovarském kraji nabízejí 23 skupin oborů, z nichž některé jsou běžnými polytechnickými obory (strojírenské, stavební, elektrotechnické), jiné jsou významné svou jedinečností nebo specializací.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Karlovarského kraje 2016 – 2020 navrhuje opatření na podporu předškolního, základního a středního vzdělávání, která akcentují podporu polytechnické výchovy včetně EVVO, ve středním vzdělávání navíc s důrazem na požadavky trhu práce. Navrhovaná opatření týkající se polytechnického vzdělávání ve středním a základním školství:

- Podporovat obory technického a přírodovědného zaměření s ohledem na technický pokrok a požadavky trhu práce.
- Podporovat systémové změny ve výuce matematiky v základním a středním vzdělávání. Podporovat zařazení zkoušek z matematiky a rozšiřujícího cizího jazyka do nabídky nepovinných zkoušek společné části maturitní zkoušky.
- Podporovat provedení obsahových úprav RVP/ŠVP ZV v oblasti očekávaných výstupů, podporovat matematické, jazykové, polytechnické a ICT vzdělávání (podpora zájmu, motivace a dovedností v oblasti vědy, technologií, inženýringu a matematiky „STEM“, což zahrnuje i EVVO). Podporovat vytváření postojů a předpokladů pro aktivní občanství a udržitelný rozvoj.
- Podporovat čtenářskou a matematickou gramotnost v základním vzdělávání.
- Přirozeně nižší zájem o technické obory podporuje skutečnost, že v kraji existuje mnoho jiných vzdělávacích příležitostí (nabídka volných míst na SŠ v Karlovarském kraji 1,5 krát převyšuje poptávku) a na území Karlovarského kraje působí 10 gymnázií. Žáci základních škol ve velké míře opouštějí na konci prvního stupně základní školu a nastupují na víceletá gymnázia. Bohužel se dosud nepodařilo dostat jednomu z cílů Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR, jenž měl snížit podíl odchozích žáků na víceletá gymnázia na 8 – 10 %. Žáci, kteří mají zájem o technické a přírodovědné obory tedy většinou odcházejí studovat na gymnázia, a proto i srovnávací výsledky např. v matematické gramotnosti bývají lepší na víceletých gymnáziích než na základních školách. Nezbytnou podmínkou jakékoliv hlubší změny vzdělávacího a zejména školského systému je působení na rodiče, ale rovněž na širokou veřejnost. Školy, učitelé, ředitelé, úředníci, představitelé samospráv i profesionální politici mají přirozenou tendenci přizpůsobovat svá rozhodnutí především poptávce, kterou v demokratickém systému vládnutí nejsilněji artikuluje rodiče (především v případě předškolního, základního a středního vzdělávání) a žáci, a spíše zprostředkovaně pak také další zájmové skupiny a voliči obecně. Postoje většiny rodičů, kteří neznají aktuální vývoj v technických oborech a soudobé vzdělávací cíle, jsou jednou z hlavních překážek dosažení změn.

3.3.2 SWOT analýza naplňování intervence Podpora polytechnického vzdělávání (technické, přírodovědné, environmentální) a matematická gramotnost

Silné stránky:

- Podpora polytechnického vzdělávání a matematické gramotnosti ze strany jednotlivých škol s podporou OŠMT (příprava výukových materiálů pro výuku polytechnického charakteru, využití odborníků z praxe v teoretické i praktické výuce, atd.).
- Postupné zkvalitňování materiálně technického vybavení škol pro polytechnické vzdělávání.
- Rozšiřování využívání netradičních, aktivizujících a aplikačních metod výuky v rozvíjení polytechnického vzdělávání a matematické gramotnosti, využívání didaktických pomůcek (mezipředmětové vztahy, laboratorní cvičení, pokusy, exkurze a projektová výuka, propojení teoretických poznatků s každodenním životem, zajištění finančních prostředků na nepovinné polytechnické předměty, matematiku, doučování a volnočasové aktivity, podpora využívání polytechnických vzdělávacích center k výuce s finanční podporou dopravného).
- Popularizace polytechnického a matematického vzdělávání - pořádání soutěží, seminářů a konferencí ze strany jednotlivých škol s finanční podporou OŠMT, sdílení technického vybavení SŠ/VOŠ se ZŠ a MŠ (volnočasové aktivity, exkurze, workshopy apod., podpora zapojení žáků/studentů SŠ/VOŠ do výuky žáků ZŠ v prostorách SŠ, podpora setkávání pedagogů SŠ a ZŠ, sdílení výukových metod, příkladů dobré praxe, zkušeností, setkávání pedagogů ZŠ a SŠ, apod. . Spolupráce s VŠ a s Jednotou českých matematiků a fyziků, Elixír do škol – podpora vyučování fyziky.
- Podpora DVPP v oblasti polytechnického vzdělávání a matematické gramotnosti (uplatňování systému hodnocení a odměňování, který zohledňuje DVPP, podpora atraktivní nabídky DVPP s využitelností v praxi).

Slabé stránky:

- Různá úroveň škol (dle hodnocení ČŠI v některých školách stále převažují klasické metody a formy, více aktivizující metody a formy povzbuzující kritické myšlení žáků jsou stále málo časté, v některých případech nedostatečné infrastrukturní vybavení škol – dílny, pozemky, stroje a nástroje, přístroje, zastaralé IT vybavení).
- V oblasti matematické gramotnosti nerealizovaly školy v Karlovarském kraji žádné projekty.
- Nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů.
- Nedostatečná jazyková výbava učitelů polytechnických předmětů pro výuku v cizích jazycích, neaktuální odborné znalosti pedagogických pracovníků na některých školách.
- Nevyužívání nabídky DVPP některými učiteli.

Příležitosti:

- Podpora spolupráce se ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání a matematické gramotnosti.
- Metodická podpora výuky matematiky na úrovni kraje.
- Zvýšení počtu a kvality PC, notebooků či tabletů ve škole, nákup softwarového vybavení do škol pro podporu matematického a polytechnického vzdělávání, zřízení wifi, nákup nákup pomůcek k polytechnickému vzdělávání, učebnic, pomůcek a výukových materiálů na podporu propojení matematiky s každodenním životem a budoucí profesí.
- Možnost vzdělávání pedagogických pracovníků v metodách vhodných při výuce polytechnických předmětů a odborného výcviku, podpora systematického jazykového vzdělávání těchto pedagogů.
- Podpora matematické gramotnosti a polytechnického vzdělávání v základním vzdělávání, pokračování v aktivitách projektu Podpora přírodovědného a technického vzdělávání v Karlovarském kraji.
- Úhrada mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření.
- Vysoká poptávka zaměstnavatelů po pracovnících v technických oborech.

- Navázání spolupráce s pedagogickými fakultami. Podpora studentů (polytechnických) učitelských oborů při realizaci praxe na SŠ/VOŠ v regionu.
- Podpora studentů potřebných oborů VŠ ze strany KK a motivace k návratu do regionu.
- Podpora získání odborné kvalifikace učitelů ZŠ a SŠ zřizovaných Karlovarským krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí formou dotací na náhradu platu vyplacenou za čerpání pracovního volna studujícího zaměstnance podle § 232 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, na úhradu souvisejících zákonných odvodů a přidělu do fondu kulturních a sociálních potřeb.
- Vytvářet podmínky pro spolupráci učitelů vhodnými organizačními úpravami, umožnit pedagogům společnou přípravu, realizaci i reflexi výuky, nesoustředit se pouze na klasické DVPP formou externích seminářů.
- Vhodným využitím ICT vytvářet podmínky pro diferencovanou výuku vybraných polytechnických předmětů a matematiky.
- Podpora učitelů, kteří vyučují neaprobovaně.
- Realizace projektů jako je Implementace KAP 1 v KK a šablony, RE:START nebo spolupráce s agenturou KARP.
- Poskytování stipendií žákům vzdělávajícím se v oborech vzdělání ve středních školách zřizovaných Karlovarským krajem.
- Finanční podpora personálního zajištění konzultačních hodin matematiky pro žáky.
- Zajištění prostředků na odborné vedení žáků zapojených do soutěží.
- Podpora žáků, kteří se zúčastňují soutěží a dalších mimoškolních aktivit (SOČ, atd.), organizace dlouhodobějších akcí podporujících matematickou gramotnost a výuku polytechniky – ve školním roce, obdoba letních škol.
- Propagace matematické gramotnosti a polytechnické výuky (rok matematiky, atd.).

Hrozby

- RVP SV není v souladu s RVP ZV.
- Nedostatečná motivace a zájem žáků ze ZŠ o danou oblast, nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti.
- Malý zájem rodičů i žáků o polytechnické vzdělávání.
- Zastarávání vybavení laboratoří a odborných učeben, zastaralé a nedostatečné IT sítě, ICT vybavení a SW, nedostatečná datová kapacita, nedostatek finančních prostředků na další modernizaci škol a finanční náročnost modernizace vybavení škol.
- Nekompetentnost výchovných poradců na ZŠ v oblasti kariérového poradenství.
- Nedostatek odborníků na nové technologie z praxe ochotných vyučovat ve školách.
- Další úbytek učitelů (stárnutí).
- Nedostatek nepedagogů - např. laboratorní technik, správce sítě, apod.
- Nezájem absolventů středních škol o studium VŠ programů v KV kraji.
- Nedostatečná poptávka dospělých po vysokoškolském dozdělování při zaměstnání či nízká dostupnost dalšího vzdělávání, – umělé bariéry VŠ (nutnost studovat více oborů, nelze jednoobory, někdy pouze denní studium, atd.).
- Nízký zájem některých pedagogů o další vzdělávání. Pedagogové nejsou finančně ani kariérově motivováni k dalšímu vzdělávání, vzdělání navíc často absolvují ve svém volném čase, problém financování přesčasů.
- Nedostatečná motivace žáků k rozvoji matematické gramotnosti.
- Nastavení maturitní zkoušky, které nesměřuje k rozvoji matematické gramotnosti.
- Stále nízká úroveň rozvoje matematické gramotnosti napříč předměty.

3.4 Vyhodnocení naplňování intervence Rozvoj škol jako center dalšího profesního vzdělávání

3.4.1 Stručná charakteristika intervence

Koncept škol jako center CŽU zahrnuje působení škol zařazených v systému počátečního vzdělávání, i v systému dalšího vzdělávání: v rovině systému lifelong je umožněna jedinci individuální volba vzdělávací dráhy během života a volba způsobu získání svého vzdělání (rekvalifikace, rozšíření kompetencí, zvýšení kvalifikace). V rovině lifewide je poskytováno vzdělání různého charakteru: formální a neformální, jsou vytvářeny příležitosti pro informální učení (učení v praxi) a jsou ověřovány a uznávány výsledky nejen formálního, ale se stejnou platností i výsledky neformálního vzdělávání a informálního učení. Vzdělávání různého charakteru v obou rovinách tvoří celek a je propojováno:

- škola je schopna poskytovat v rámci profesního vzdělávání různého charakteru: formální vzdělávání – výsledkem je dosažení stupně vzdělání, kvalifikace; neformální vzdělávání – výsledkem je např. aktualizace, prohloubení znalostí.
- škola může poskytovat i vzdělávání občanské a zájmové v rámci celé životní dráhy jedince jako dospělého, později seniora (rovina lifelong).

V Karlovarském kraji se dalšímu vzdělávání (DV) věnují některé odborné školy, které jsou i autorizovanými osobami pro konání zkoušek profesních kvalifikací (PK). V regionu se nepodařilo vytvořit síť škol jakožto center celoživotního učení.

Některé školy realizují rekvalifikační kurzy pro úřad práce nebo pro vzdělávací instituce, které nejsou autorizovanou osobou pro složení zkoušky PK. Stát se autorizovanou osobou je mnohdy pro školy nesnadné, protože nesplňují všechny podmínky (např. materiální zabezpečení).

Integrovaná střední škola Cheb byla jedním z hlavních iniciátorů vzniku šesti profesních kvalifikací a její zaměstnanci se aktivně podíleli na jejich vzniku a hodnotících a kvalifikačních standardech. Zaměstnanec ISŠ Cheb je jedním ze členů sektorové rady MPO. V rámci ČR se jedná o jedny z mála PK, jejichž vznik byl aktivně vyvolán ze strany střední školy. Jedná se o PK: Výrobce a opravář smyčcových hudebních nástrojů, Výrobce a opravář smyčců, Výrobce a opravář trsacích a drnkacích hudebních nástrojů, Výrobce a opravář dechových dřevěných hudebních nástrojů, Výrobce a opravář dechových žesťových hudebních nástrojů a Výrobce součástí strunných hudebních nástrojů.

3.4.2 SWOT analýza naplňování intervence Rozvoj škol jako center dalšího profesního vzdělávání

Silné stránky:

- Relativně dobré materiální a technické vybavení škol, které další vzdělávání realizují.
- Široká struktura oborů nabízených školami.
- Využitelné zkušenosti škol získané v projektech UNIV.
- Finanční přínosy pro školy i pedagogy – lektory DV.
- Prohloubení zkušeností ze světa práce.
- Zlepšující se práce se žáky předčasně opouštějícími vzdělávací systém bez ukončeného stupně vzdělání.
- Zlepšující se podpora spolupráce koordinátora DV a kariérového/výchovného poradce na SŠ.

Slabé stránky:

- Učitelé se často nechtějí podílet na DV realizovaném jejich školami.

- Pro školy je organizačně náročné realizovat DV v dopoledních hodinách, tak jak požaduje ÚP.
- Pokles realizace dalšího vzdělávání pedagogů v oblasti DV.
- V regionu není vytvořena síť škol jakožto center celoživotního učení.
- Nevyužívání finanční podpory OŠMT pro SŠ/VOŠ v oblasti dalšího vzdělávání ze strany škol (náklady spojené s autorizací apod.).
- Malý zájem mezi pedagogy lektorovat další vzdělávání.
- Nedostatek finančních prostředků pro pracovníky, kteří by zajišťovali oblast dalšího vzdělávání na školách.
- Nedostatečné provázání počátečního a dalšího vzdělávání - ŠVP ne vždy odpovídají standardům profesních kvalifikací tak, aby žák mohl snadněji získat profesní kvalifikaci, pokud neukončí studium standardní formou.

Příležitosti:

- Propagace DV - existence portálu dalšího vzdělávání v KK www.dvkk.cz (provozovatel ISS Čeb), propagace dalšího vzdělávání na SŠ a šíření informovanosti o NSK ve školách i firmách.
- Motivace pedagogů k lektorování dalšího vzdělávání (finanční, materiální, časová) ze strany vedení škol.
- Spolupráce se zaměstnavateli v oblasti odborného vzdělávání pedagogů.
- Zvýšit podíl lektorů DV na SŠ/VOŠ - vzdělávání pedagogů v oblasti lektorských dovedností, stáže lektorů/pracovníků školy ve firmách.
- Podpora odborného vzdělávání učitelů odborných předmětů - rozšíření nabídky DVPP pro učitele odborných předmětů, spolupráce se zaměstnavateli v oblasti odborného vzdělávání pedagogů.
- Nastavení podmínek pro systematické sledování poptávky po profesích a kvalifikacích na trhu práce.
- Metodická, organizační a informační podpora spolupráce mezi školami, vzdělávacími institucemi, zaměstnavateli, profesními sdruženími a úřady práce při sladování nabídky dalšího vzdělávání s požadavky firem, při zajištění realizace kurzů a závěrečných zkoušek profesních kvalifikací.
- Nastavení spolupráce v oblasti dalšího vzdělávání do regionálních sektorových dohod mezi sociálními partnery a školami.
- Zlepšení ICT školy po kvantitativní i kvalitativní stránce.
- Zajištění financí na kvalitní materiál a vybavení dílen.
- Aktualizace materiálů pro výuku i vyučující.
- Zapojení odborníků z mimoškolního prostředí jako lektorů.
- Podpora zavedení hodnocení vzdělávacích institucí za účelem zvýšení kvality DV.
- Podpora rozvoje škol jako center celoživotního učení.
- Podpora implementace a udržitelného rozvoje systému uznávání vzdělání založeném na Národní soustavě kvalifikací.
- Zviditelnění škol na veřejnosti, lepší marketing i pro počáteční vzdělávání.
- Kvalitní průběh výběrového řízení na rekvalifikace.
- Realizace tzv. zkráceného studia - druhá kvalifikace ve zkrácené době.

Hrozby

- Nízká vzdělanostní struktura v KK ovlivňuje přístup k DV - nízký zájem veřejnosti o DV.
- Absence krajské koncepce DV.
- Veřejné zakázky na rekvalifikace – příliš nízká hodinová sazba, která odrazuje školy od realizace DV.
- Nedostatečné povědomí o uznávání výsledků vzdělávání.
- Nízká úroveň koordinace vzdělávací politiky při naplňování strategie na národní i krajské úrovni.
- Konkurenční prostředí DV.
- Omezený počet standardů profesních kvalifikací NSK.

3.4 Vyhodnocení naplňování intervence Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě

3.4.1 Charakteristika intervence Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě

V souladu s projektem P-KAP chápeme *oblast kompetencí k iniciativě, kreativitě a podnikavosti* v širokém slova smyslu, tedy ve smyslu proaktivního přístupu jedince ke svému uplatnění na trhu práce i v rámci občanského života. Tato intervence se tedy netýká pouze podnikání (byznysu) jako takového.

Správné uchopení těchto kompetencí vede k zajištění potřeby seberealizace při využití silných stránek jedince. Podporu rozvoje těchto kompetencí lze shrnout pod pojem *výchova k podnikavosti* (dále VkP).

Výchova k podnikavosti zahrnuje všechny výukové nástroje a metody směřující k posílení kompetencí k podnikavosti, které vycházejí z podnikatelských přístupů a postupů, znalostí a dovedností.

S výchovou k podnikavosti je pak také spojen pojem „podnikavý člověk“. Podnikavý člověk aktivně hledá příležitosti a umí je využít (nikoli však zneužít). To může uplatnit stejně tak dobře v roli podnikatele i jako kvalitní zaměstnanec či aktivní občan.

Díličí kompetence spadající pod výchovu k podnikavosti:

- **kritické myšlení** – tj. schopnost orientovat se v informacích a vyhodnocovat je
- **vidění příležitosti, iniciativa a proaktivita** – tj. schopnost aktivně vyhledávat vhodné příležitosti a využívat je
- **kreativní myšlení a tvořivost** – tj. schopnost přicházet s nápady a dále je rozvíjet
- **strategické myšlení a plánování** – tj. kombinační schopnosti, schopnost zpracovat nápady do podoby záměrů, schopnost předvídat a dlouhodobě plánovat
- **leadership a týmová práce** – tj. vedení lidí a schopnost práce v týmu
- **seberealizace a sebehodnocení** s důrazem na rozvíjení silných stránek – tj. identifikace silných (a slabých) stránek jedince a práce s nimi
- **flexibilita** – tj. schopnost přizpůsobovat se změnám
- **vytrvalost a smysl pro zodpovědnost**
- **přijímání rizika** – tj. schopnost vyhodnocovat a akceptovat přiměřené riziko
- **finanční a ekonomická gramotnost** – tj. schopnost vidět věci ve finančních souvislostech

Hlavní výzvy v oblasti intervence

Pomoci naplnit záměr Evropské komise definovaný v strategii Evropa 2020, že do konce roku 2020 musí mít každý žák počátečního vzdělávání praktickou zkušenost s výchovou k podnikání.

- rozvinout výchovu k podnikání na všech typech škol,
- identifikovat výchovu k podnikání v různých předmětech,
- proškolit učitele,
- na národní úrovni vybudovat bázi znalostí, která umožní rozvoj výchovy k podnikání v ČR.

3.4.2 SWOT analýza naplňování intervence Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě v Karlovarském kraji

Silné stránky

- Školy považují oblast podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě za velmi důležitou – tato intervence se v prioritizaci v rámci 2. vlny šetření P-KAPu umístila na 2. místě.
- Řada škol realizuje aktivity v oblasti výchovy k podnikavosti (Vkp) na pokročilé a nejvyšší úrovni, disponují tedy řadou zkušeností, na základě kterých se mohou posouvat dál a případně hrát mentorskou roli.
- Řada škol, které realizuje aktivity v oblasti Vkp na aktuálně dosažené úrovni, má ambice se v této oblasti výrazně zlepšovat, to znamená, že jsou otevřené vzdělávání a mentoringu.
- Nadpoloviční většina škol využívá v rámci Vkp dobrých kontaktů na regionální podnikatele, zve je do výuky na návštěvy a přednášky.
- Zlepšující se trend začleňování ekonomických témat do výuky i v neekonomických předmětech, přičemž aktuálně toto realizuje nadpoloviční většina škol.
- Zvyšující se počet odborných škol zařazuje Vkp i do svých oborových odborných předmětů a výcviku.
- Zvyšující se počet škol zařazuje Vkp i do svých všeobecně vzdělávacích předmětů.
- Zvyšuje se počet učitelů, pro které je Vkp důležité téma, zjišťují informace z této oblasti a zařazují je do vyučování ve svých předmětech. Je zde značný potenciál zájmu učitelů o problematiku podpory podnikavých kompetencí v rovině didaktické a metodické.
- Řada škol (44%) využívá pro Vkp, mimo jiné, projektové vyučování, projektové dny.
- 38% škol využívá reálnou školní firmu i k účelům Vkp, jsou zde tedy značné zkušenosti s touto metodou.
- zvyšující počet škol pověřuje vybraného pracovníka koordinací a podporou Vkp, jde o trend (34% škol).
- Mírně se zvyšuje počet škol, které využívají metodu fiktivní firma nebo Junior Achievement.
- Řada pedagogických pracovníků využívá příležitosti pro sdílení informací a zkušeností z oblasti Vkp, principu vzájemného učení, např. prostřednictvím aktivit projektů KAP a Implementace KAP.
- Roste otevřenost a aktivita škol v oblasti spolupráce s firmami s dobrým vlivem i v oblasti Vkp.
- Řada učitelů (zejména na odborných školách) má přímou podnikatelskou zkušenost.
- Mezi učiteli jsou lidé přirozeně iniciativní, aktivní a podnikaví.
- Zvyšuje se aktivita škol v oblasti aktivní propagace podnikatelství, iniciativy a kreativity.
- Některé školy cíleně využívají svého kariérového poradenství k propagaci kariéry podnikatele.
- Některé školy cíleně využívají dobrých vztahů se svými absolventy, propojují je se současnými žáky a studenty, což má dobrý vliv na rozvoj podnikavých kompetencí.
- Některé školy cíleně otevírají svým žákům a studentům prostor pro jejich seberealizaci, tvořivost, podnikavost.

Slabé stránky

- Většina učitelů nemá přímou osobní zkušenost s podnikáním, proto jsou pro ně témata Vkp poněkud abstraktní a odtažitá; totéž platí o některých školách, zejména těch „nepodnikatelských“.
- Značná část učitelů používá pouze konzervativní, tradiční metody výuky, které nemají dostatečný potenciál pro podporu kompetencí k podnikavosti, kreativitě, iniciativě.
- Ačkoliv jsou stáže, návštěvy a exkurzí žáků i učitelů v podnicích stále častější, jsou tyto formy většinou zaměřeny na oborové informace, tj. ne specificky na podnikání a kreativitu.

- Formativní hodnocení není v současné době ve školách a školských zařízeních příliš rozvinuto a sumativní forma hodnocení převládá i tam, kde by naopak formativní hodnotící principy mnohem lépe nasměrovaly dítě, žáka či studenta k úspěšnějšímu vzdělávacímu procesu.
- Část žáků se ve škole nudí, protože výuka některých učitelů je nezajímavá.
- Jen asi 1/3 škol umožňuje aktivní zapojování žáků do vedení vyučování a života školy, což může být pro žáky a studenty demotivující.
- Snižuje se počet škol, které v rámci VkP organizují konzultace, debaty a exkurze k problematice podnikavosti pro žáky i učitele, pravděpodobně z důvodu vysoké časové a určité finanční náročnosti.
- zejména „nepodnikatelské školy“ mají k VkP dál, není to pro ně významné téma.
- Pouze 28 % škol organizuje pro žáky možnosti aplikovat podnikatelské dovednosti v rámci školního vyučování nebo mimoškolních aktivit.
- Některé vyučovací předměty mají k VkP dál, učitelé neví, jak toto téma do svých „nepodnikatelských“, „nekreativních“ předmětů začleňovat.
- VkP je začleněna jako průřezové téma do RVP odborných i všeobecněvzdělávacích škol, ale v reálu je toto téma v řadě škol spíše opomíjené.
- Specializovaná pozice vybraného učitele, který koordinuje na dané škole VkP není zatím ustavena.
- V nabídce DVPP chybí vzdělávací akce zaměřené na téma VkP.
- Disciplíny poskytující technickým a přírodním vědám nezbytné základy nejsou na školách vždy vyučovány dostatečně atraktivně, v důsledku toho ubývá zájemců o studium těchto disciplín a firmám tím již ve fázi studia postupně ubývají potenciální pracovní síly potřebné pro realizaci inovací.
- Na školách, kde je kariérové poradenství vedeno tradičním, konzervativním způsobem, není dostatečně podporována podnikatelská kariérová volba.
- Téměř žádné středoškolské odborné práce (SOŠ) či další podobné práce nejsou směřovány k tématům podpory podnikání jako takového.
- Školy jsou zaměřeny spíše na tvrdé dovednosti a znalosti; měkké dovednosti jsou často opomíjeny
- Zvyšující se věk učitelů

Příležitosti:

- Rozvoj podnikavých kompetencí je výrazným tématem evropských a národních strategií; s tím je spojena řada podpůrných dotačních programů.
- KK má od 2008 pro podporu podnikání a inovací schválený strategický rámec - *Strategii rozvoje konkurenceschopnosti KK*, je prosazována vize KK: „Karlovarský kraj – kraj vstřícný inovacím, podnikavosti a mezinárodní spolupráci, který kreativně rozvíjí místní lidský potenciál, znalosti a hospodářské tradice.“
- KK zřídil v r. 2009 KARP, která je intermediární institucí s celokrajskou působností (inovační vouchery, Smart Akcelerátor, podpora spolupráce veřejného, akademického a soukromého sektoru – networking).
- Nástroje zaměřené na spolupráci mezi školami a firmami (např. exkurze, asistence při vypracování odborných prací pro studenty, praxe) jsou velmi oceňované, SŠ jsou zmiňovány jako důležitá cílová skupina v inovačních strategiích.
- V 2015 byla ustavena *Rada pro výzkum, vývoj a inovace Karlovarského kraje*.
- Existence podnikatelského inkubátoru K.V. – Dvory a Podnikatelského inkubátoru KANOV – K.V.
- Díky projektům KAP a Implementace KAP vznikla síť pedagogických pracovníků a dalších partnerů podporujících VkP na školách a soutěž na podporu podnikatelských záměrů.
- Podniky a podnikatelé jsou relativně vstřícní ke školám, otevírají se jim, vidí v dobrých vztazích se školami potenciál a příležitost pro získání kvalitních absolventů.
- Existuje shoda na opatřeních pro podporu podnikání se samotnými zástupci podnikatelů – např. s Krajskou hospodářskou komorou Karlovarského kraje KHKKK.

- Existence soutěží na podporu podnikavosti, zejména mladých lidí - např. „Podnikatelský nápad roku“ (pro mladé lidi do 26 let), „Studentský nápad roku“ (pro studenty SŠ a VŠ) apod.
- „Talenti“ – Program (přednostně dlouhodobé) spolupráce místních firem a dalších organizací s talenty (např. z kreativních odvětví – design, média, reklama, architektura apod.) na podnikovém vývoji a inovacích – určeno primárně pro MSP.
- K tomu má přispět vznik vazby studenta VŠ/SŠ na firmu již během jeho studia ve smyslu přiblížení nebo sladění kvalifikace a schopností studenta s poptávkou a požadavky firmy. Proto je třeba mj. rozvinout a zintenzivnit kooperační vazby mezi místními firmami a školami (vč. vysokých škol působících mimo kraj) a mezi firmami, studenty a pedagogy těchto škol vhodnými a oboustranně prospěšnými formami.
- V RIS3, 2018, s. 46 – formulované cíle: B.2.1 - Zvýšit intenzitu spolupráce mezi firmami, školami a studenty (VŠ, VOŠ a SŠ), (iii) Počet zasmulňovaných partnerství mezi VŠ/SŠ/VOŠ a podniky za účelem realizace praxí a stáží, (iv) Počet bakalářských, diplomových a doktorských prací zpracovaných ve spolupráci s firmami, (viii) Počet externích vyučujících na SŠ a VOŠ.
- Kariérní poradenství a mentoring pro žáky základních a studenty středních škol – odborně vyškolení kariérní poradci/asistenti a mentoři talentů pro výběr vhodného povolání žáků a studentů s ohledem na jejich talent a zájmy (např. mentoři mohou působit mimo školy v rámci zájmových organizací – kroužků apod., kteří ale budou spolupracovat se školami a firmami) vč. využívání burz středních škol apod.
- Podpora rozvoje tvořivosti žáků je jedním z deklarovaných cílů MŠMT už od úrovně MŠ.
- Podpora duálních prvků v odborné přípravě – větší kontakt s firmami a zaměstnaneckým prostředím.
- Implementací prvků ECVET dojde k zavedení portfolia žáka, stanovení standardů pro hodnocení výsledků žáků na bázi kompetencí, včetně vytvoření vzorových formulářů s využitím jednotek učení.
- I nadále budou vytvářeny podmínky k zapojování vyššího počtu odborníků z praxe do výuky a realizace stáží pedagogických pracovníků ve firmách.
- Existuje řada metod, iniciativ, organizací, projektů, výstupů, které se týkají zapojování žáků a studentů do života školy, do vyučování; školy by mohly těchto podnětů využívat.
- Na Metodickém portále www.rvp.cz je k dispozici řada materiálů k Věp.
- Evropské, národní i regionální strategie silně podporují budování a prohlubování kontaktů škol s regionálními podnikateli; v některých případech jsou tyto aktivity podporovány z různých programů i finančně.
- MŠMT silně podporuje mentorskou roli, takže je tu příležitost pro využití zkušeností škol a PP, kteří jsou v oblasti Věp vepředu.
- Pokud by se našel subjekt, který by školám pomáhal v rámci Věp organizovat konzultace, debaty a exkurze k problematice podnikavosti pro žáky i učitele, školy by to přivítali, protože pravděpodobně z důvodu vysoké časové a určité finanční náročnosti od těchto aktivit ustupují.
- Podporovat kompetence k podnikavosti, iniciativě a kreativitě v mezinárodním rozměru.

Ohrožení:

- Selektivní migrace – odliv „mozků“ a talentů z kraje.
- Nedostatek kvalifikovaných a specializovaných odborníků, nevyhovující systém dotací a nedostatek financí.
- Průmysl 4.0, se předpokládá snížení poptávky po méně kvalifikovaných profesích a zvyšování nároků na kvalifikaci pracovní síly.
- Vyjma Agentury pro podporu podnikání a investic CzechInvest resp. její regionální kanceláře a KARP, není v kraji žádná další organizace veřejné správy, která by se cíleně a systematicky věnovala podpoře výzkumu, vývoje a inovací.
- Malý počet firem a dalších subjektů v KK s prokazatelnými aktivitami v oblasti VaVaI.

- Aktuálně na území KK aktivně nepůsobí žádný klastr s právní subjektivitou ověřit.
- Chybí kvalitní webová stránka, která by umožňovala pohodlné sdílení informací a materiálů z různých oblastí (intervencí), tedy např. i z oblasti podpory podnikavých kompetencí.
- Nedostatek vzdělávacích akcí pro učitele didaktického a metodického charakteru s tematikou podpory podnikavosti.

3.5 Vyhodnocení naplňování intervence Podpora kariérového poradenství

3.5.1 Charakteristika intervence Podpora kariérového poradenství

Kariérové poradenství zahrnuje spektrum činností, které umožňují občanům všech věkových kategorií a v každém okamžiku svého života identifikovat své možnosti, dovednosti a zájmy, dělat smysluplná vzdělávací a profesní rozhodnutí a řídit svou individuální dráhu v oblasti vzdělávání, práce a v dalších situacích, v nichž jsou tyto možnosti a dovednosti získávány a/nebo používány.

Kariérové poradenství je chápáno v intencích celoživotního poradenství, tj. systému, který zahrnuje širokou škálu individuálních a kolektivních činností týkajících se vzdělávání, informování, poradenství a dalších.

Celoživotní poradenství se zaměřuje zejména na prevenci prostřednictvím kariérového vzdělávání a nabývání dovedností pro řízení vlastní kariéry (CMS), které jsou považovány za žádoucí výsledek.

Širší pojetí celoživotního poradenství spočívá např. také v zmocňování (na rozdíl od směřování) a v tvorbě (namísto volby). Důraz je kladen také na zažívání světa práce (včetně učení založeného na práci), na nástroje pro řízení vlastní kariéry, režim svépomoci a na skupinové poradenství.

Pojem kariéra je chápán v nejširším slova smyslu a zahrnuje vzdělávání (formální, neformální a informální učení), práci (placenou i neplacenou) a další životní role a zájmy.

Hlavní výzvy z oblasti intervence Podpora kariérového poradenství

Metodická podpora pro tvorbu a realizaci komplexního školního poradenského plánu: kariérové vzdělávání, využívání kariérových informací, individuální poradenství a další příbuzné aktivity. Dále také formální, neformální a další vzdělávání poradců.

Hlavní překážky v oblasti intervence Podpora kariérového poradenství

- legislativa: kapacita / financování příslušných poradenských pracovníků ve školách;
- úzké pojetí oblasti na ZŠ: volba oboru, přihláška na SŠ;
- úzké pojetí oblasti na SŠ: obor/profese už vybrána, přihláška na VŠ, jak zpracovat životopis;
- v ČR chybí studium KP na VŠ.

3.5.2 SWOT analýza naplňování intervence Kariérové poradenství v Karlovarském kraji

Silné stránky

- Na některých školách již díky Šablonám vznikly pozice kariérového poradce oddělené od pozice výchovného poradce.
- Kariéroví poradci, kteří byli na školách díky Šablonám, již prošli vybranými školeními díky akcím KAP I a probíhajícím akcím IKAP I (poslední akce pro kariérové poradce a další subjekty byla v dubnu 2019 na téma: Kariérové poradenství na krajské (regionální) úrovni; a v rámci IKAP 1 v červnu 2019 na téma Přístupy v individuálním a skupinovém kariérovém poradenství).
- Téma kariérového poradenství je obecně přijímáno jako důležité.
- Spolupráce kariérových poradců na ZŠ a SŠ.
- Některé školy v KK kvalitně propagují služby kariérového poradenství směrem ke svým žákům i směrem k rodičům a široké veřejnosti.
- Posláním a účelem školy je příprava žáků na budoucí pracovní uplatnění / na život;
- Škola má povinnost (v rámci RVP a ŠVP) rozvíjet klíčové kompetence, které z části kopírují pracovní kompetence;
- Školy mají klienty kariérového poradenství „na dosah“;
- Školy mají hlubší znalost svých klientů i jejich širšího zázemí;
- Školy mají už zkušenosti se zakotvením odborných pozic i mimo profese učitele či managementu (např. VP, SP, ŠP, MP), který ale v malé míře kariérové poradenství vykrývá;
- Školy mají zavedenou tradici ve využívání některých prvků kariérového poradenství (exkurze, besedy se zaměstnavateli, odborný výcvik/odborná praxe aj.);
- Školy se soustředí na organizování exkurzí a besed (97 %), na prevenci a intervenci předčasných odchodů ze škol (84 %), podporují žáky se zdravotním nebo sociálním znevýhodněním (84 %), spolupracují se zaměstnavateli či vysokými školami při náborových aktivitách (84 %), zapojují odborníky z praxe do výuky a dalších aktivit školy (75 %), žákům poskytují individuální služby kariérového poradenství (72 %).
- Některé školy realizují projektové aktivity (které částečně naplňují či mohou naplňovat osobnostně rozvojové aktivity vč. rozvoje klíčových kompetencí);
- Některé školy se zajímají o kariérové poradenství (zájem na akcích KAP a IKAP) a t.č. existující příklady inspirativní praxe (na webových stránkách P-KAP);
- Školy, které kariérové poradenství realizují, věnují pozornost i žákům ohroženým předčasným odchodem ze školy (provazba s intervencí inkluze);
- Některé školy věnují pozornost nadaným žákům (olympiády aj.).
- Na některých školách mají již materiální vybavení pro kariérové poradce díky školením, kterých se KP zúčastnili, díky organizaci akcí z KAP 1 nebo IKAP 1 či školením, kterých se KP zúčastnili dle vlastního výběru a vlastního zafinancování.

Slabé stránky

- Na některých školách stále absence pozice samostatného kariérového poradce (36 %) zejména na SOU, VOŠ a praktické školy.
- Nedostačující možnosti pro zajištění externího kariérového poradenství (SOU a praktické školy).
- Malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a jejich rodičů (58 %) a (53 %).
- Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství na školách (50 %).
- Pedagogičtí pracovníci (a management školy) jsou zahlceni administrativou a vlastní pedagogickou činností a mnohdy nemají prostor a čas věnovat se více žákům individuálně (např. opakovaná setkávání KP s žákem) nebo realizovat skupinové kariérové poradenství.

- Management rozhoduje o tom, kolik Šablon si škola zvolí pro personální posílení školy v rámci pozice Kariérového poradce – podle toho jsou rozdíly v tom, jak často a v jaké kvalitě (proškolení KP, motivovanost KP, nadšení pro oblast KP aj.) jsou realizována kariérová poradenství pro žáky.
- V rámci Šablon se většinou věnují v rámci individuálních poradenství žákům posledních ročníků střední školy, případně vytipovaným žákům, kteří kariérové poradenství potřebují či o něj projeví sami zájem a nemají čas věnovat se žákům v nižších ročnících (vyplývá z rozhovorů s kariérovými poradci).
- Malý zájem ze strany zaměstnavatelů (SOŠ, VOŠ a gymnázia).
- Nízká časová dotace poradce pro poskytování služeb kariérového poradenství (50 %, gymnázia).
- Nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro kariérové poradenství (30 %, gymnázia), nedostatečný prostor na školách (místnosti) pro poskytování face-to-face individuálního poradenství (zajištění soukromí) – často sdílení kabinetů. (tato potřeba se objevuje také v analýze z r. 2018).
- Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství ve škole (50 %).
- Chybí propojení významu jednotlivých aktivit školy pro kariérový rozvoj žáků; žáci něčím z oblasti KP projdou, ale neuvědomují si /nevnímají smysl/, jak je to důležité pro jejich kariérový rozvoj.
- Chybí srozumitelné informace pro žáky, rodiče, veřejnost o pojetí KP na škole (mluvit řečí jednotlivých cílových skupin).
- Nízká časová dotace poradce pro poskytování služeb kariérového poradenství (47 %) a v r. 2018 nárůst o 16 p. b.
- Nedostatečné vzdělání kariérových a výchovných poradců.
- Ne všechny školy mají v tuto chvíli oddělené pozice kariérového poradce od výchovného (každý poradce má jinou vědomostní a dovednostní základnu, co se týče kariérového poradenství).
- Vedení školy mnohdy nemá dostatečnou znalost v oblasti, stejně jako motivaci a proaktivitu pro začlenění pozice KP do struktury školy v potřebném rozsahu a kvalitě.
- Některé školy nedostatečně informují a motivují žáky a rodiče k využívání kariérového poradenství;
- Většina škol se KP nevěnuje v dostatečném rozsahu a šíří;
- Škola má zautomatizované uvažování o pozici KP stejně jako o pozici pedagogického pracovníka (role KP = koordinace, kariérové poradenství zajišťuje celý pedagogický sbor);
- Ve škole není systematická provázanost činností a cílů specializovaných pracovních pozic (SP, ŠP, VP, MP, KP) – není zde zastřešující koordinační role KP.
- Kariérové poradenství se mnohdy zaměřuje jen na poradenství „kam po škole“ (informační charakter nebo jde o náborové aktivity).
- Škola se obvykle soustředí na výuku daného předmětu (stále ještě v malé míře OSV/osobnímu rozvoji žáků).
- Role třídního učitele je omezena na administrativní záležitosti, což je problematické, neboť je žádoucí utužovat školní třídu, pěstovat týmového ducha, působit preventivně proti sociální exkluzi (dotace na třídnické hodiny je velmi poddimenzovaná).
- Rozdíly v tom, zda si škola vede/nevede evidenci úspěšnosti žáků po skončení studia na dané škole (většinou jsou data omezená na přijetí na VŠ).
- Mnoho škol nevyužívá v plné šíři možnosti, které nabízí vzdělávací oblasti RVP (rozvoj klíčových kompetencí).
- na 2. stupni ZŠ je přetrvávající nedostatek výukových aktivit vázaných na pozdější profesní život žáků a nedostatek podpory pro odpovědné profesní a kariérové rozhodování.
- Stárnutí učitelů v obecné rovině v sobě zahrnuje i stárnutí kariérových/výchovných poradců
- Nedůsledné informování škol o nabídce pro žáky s potřebou PO.
- KP je většinou směřováno na volbu povolání v rámci kariéry zaměstnance, zřídka na kariéru podnikatele.
- Obtížná identifikace průběhu pohybu žáka v soustavě škol, např. za účelem prevence předčasných odchodů.

Hrozby

- Malý zájem ze strany zaměstnavatelů (39 %).
- Malý zájem o kariérové poradenství ze strany rodičů.
- Stárnutí učitelů, odchod učitelů do důchodu, neochota se vzdělávat.
- Neochota stát se autorizovanou osobou dle NSK pro KP pro vzdělávací a profesní dráhu (v Karlovarském kraji t.č. není nikdo, kdo by t.č. byl autorizovanou osobou).
- Nespolupráce rodičů: při řešení další vzdělávací volby žáka, při ohrožení žáka předčasným odchodem ze vzdělávání, rigidita v myšlení rodičů a nerealistické požadavky na výkon svých dětí (nereálné další vzdělávací a profesní volby dítěte daného rodiče).
- Nedostatek příležitostí pro vzdělávání kariérových či výchovných poradců (v KK není žádný KP zároveň lektorem).
- Kariérové poradenství není střešně a jednotně koordinováno (přesah mezi rezorty MŠMT, MPSV, MZ, MPO, neformálním vzděláváním a poradenstvím, pedagogikou a andragogikou).
- Chybí systematická provázanost činností a cílů specializovaných pracovních pozic ve škole (výchovný poradce, kariérový poradce, školní psycholog, metodik prevence...).
- Zautomatizované uvažování o pozici KP jakožto o pozici jednoho vyčleněného pracovníka.
- Chybí společenský konsensus o významu a šíři KP na škole.
- Chybí osvětová motivační kampaň na cílovou skupinu rodičů.
- Chybí dlouhodobé a udržitelné financování pozice KP a kariérového poradenství ve škole (Šablony nejsou dlouhodobé, ani udržitelné).
- Neochota vzdělávat se dlouhodobě v oblasti KP ze strany KP/VP na školách nebo pouze vybírat kurzy, které jsou postavené na „předávání informací o...“, (poradenský pracovník by měl projít také nějakým sebezkušenostním výcvikem).
- GDPR (shromažďování osobních údajů o žácích, kteří využili např. individuální kariérové poradenství).
- Zvyšující se věk učitelů – starší učitelé, kteří v podstatě už ukončují svou kariéru, jsou více odtrženi od reálného trhu práce, takže jejich „kariérové působení“ na žáky může být problematické, bez potřebné energie.
- Nevyužívání KP v důsledku slabé podpory některých neprospívajících žáků ze strany jejich rodin.
- Nedostatek míst na oborech E pro žáky s potřebou PO.

Příležitosti

- Komunita kariérových poradců je ochotná se vzdělávat, sdílet zkušenosti, setkávat se na platformách a dále se rozvíjet.
- MŠMT chce do roku 2023 zavést na SŠ a ZŠ pozici samostatného kariérového poradce se sníženým rozsahem přímé pedagogické činnosti.
- Využití projektů Šablon II a dalších zdrojů na rozšíření konceptu samostatného kariérového poradce, který kariérové poradenství aplikuje v plné šíři.
- Společenská poptávka (změny ve společnosti a změny pracovního trhu).
- Zřizovatelé škol, rodiče i zaměstnavatelé mohou proklamovat důležitost KP na škole (příprava na pracovní uplatnění žáků).
- Možnost využít aktuální prioritizaci MŠMT (nastavení KP jako nástroje inkluze).
- Možnost využít stávající pozice KP v NSK.
- Možnost vydělení vymezení pozice KP z kariérového řádu a urychlení jejího legislativního usazení.
- Možnost vytvoření řetězce rozvoje osobnosti žáků ve struktuře MŠ-ZŠ-SŠ-VOŠ-VŠ a zajištění zastřešení a kontinuity KP ve školství (prevence neúspěchu, sociálně-patologických jevů apod.).
- Možnost úspory státních financí na vzdělávání studentů ve školách či oborech, které neodpovídají jejich předpokladům či preferencím, a kteří pak studium předčasně ukončí.
- Existence vzdělávací oblasti / průřezového tématu Člověk a svět práce v RVP.

- Probíhající revize RVP.
- Kariérové poradenství je jedno z prioritních témat KAP.
- Zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy (50 %), včetně finanční podpory (např. v rámci propagace jednotlivých oborů).
- Další propagace kariérového poradenství a koučování na veletrzích pracovních příležitostí a veletrzích vzdělávání.
- Pokračovat ve spolupráci VŠ a středních škol a ve spolupráci škol a firem v kraji; spolupráce se sociálními partnery a tradičními i novými hráči na trhu práce v regionu i mimo region: s vysokými školami, Úřadem práce, s Infokariérou v Plzni, Krajskou hospodářskou komorou, spolupráce s Institutem vzdělávání a poradenství při ČZU v Praze na projektu s názvem Návrh a implementace konceptu a metodiky “career learning” v odborném vzdělávání, podpořeného TA ČR, na realizaci skupinových aktivit pro žáky v rámci kariérodního vzdělávání.
- Spolupráce se zainteresovanými subjekty v rámci Paktu zaměstnanosti v KK.
- Možnost zapojení kariérových poradců do profesních sdružení napříč republikou a online platforem pro KP.
- Vazba na aktéry, kteří připravují budoucí kariérové poradce.
- Provázanost spolupráce i mezi VOŠ v kraji a SŠ.
- Rozvíjet profesní kompetence pedagogických pracovníků realizujících kariérové poradenství na školách a zvyšovat úroveň kariérového poradenství na ZŠ, SŠ a VOŠ v Karlovarském kraji.
- Užší spolupráce s odborným garantem P-KAP v Karlovarském kraji v oblasti kariérového poradenství (příklady inspirativní praxe v oblasti intervencí v KK: propagace).
- Cílem MŠMT je zavést do r. 2022 na SŠ (i ZŠ) samostatnou pozici kariérového poradce se sníženým rozsahem přímé pedagogické činnosti.
- Důraz na formativní rozměr hodnocení podporuje nejcennější metody v KP.
- Informace pro kariérové rozhodování s ohledem na inkluzi.
- Implementací prvků ECVET dojde k zavedení portfolia žáka, stanovení standardů pro hodnocení výsledků žáků na bázi kompetencí, včetně vytvoření vzorových formulářů s využitím jednotek učení.

3.6 Vyhodnocení naplňování intervence Podpora inkluze

3.6.1 Stručná charakteristika intervence Podpora inkluze

Inkluzivní vzdělávání vychází z požadavku přizpůsobení edukačního prostředí žákům. V takovém prostředí lze pracovat s heterogenní skupinou žáků a akceptovat tak různorodost pohlaví, etnicity, kultury, jazyka, sociálního prostředí, popř. věku; lze pracovat s různou úrovní předpokladů včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami či mimořádným nadáním. Inkluzivní vzdělávání dává možnost vytvoření „školy pro všechny“.

Hlavní výzvy z oblasti intervence Podpora inkluze:

Mezi hlavní výzvy této oblasti intervence patří nepochybně naplnění základních znaků inkluzivního vzdělávání:

- ke vzdělávání mají přístup všichni bez rozdílu;
- vzdělávání je snadno a bezpečně fyzicky přístupné;
- vzdělávání si mohou dovolit všichni, je ekonomicky dostupné;
- vzdělávání je poskytováno v odpovídající kvalitě, reaguje na potřeby měnící se společnosti, včetně odborného náhledu na potřeby zdravotně postižených i komunit z odlišného kulturního a sociálního prostředí.

Karlovarský kraj podporuje koncept společného vzdělávání; pevně, ale zároveň s přístupem kritického myšlení. Konkrétní záměry, cíle a opatření jsou formulovány v *Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Karlovarského kraje 2016 – 2020* (dále *Dlouhodobý záměr KK 2020*), na který v roce 2019 navázala *Školská inkluzivní koncepce Karlovarského kraje, vytvořená v součinnosti s Karlovarským krajem a odborníky z jeho území*. Kraj svým přístupem k inkluzi úzce navazuje a rozvíjí záměry MŠMT v oblasti společného vzdělávání.

Vzdělávání bez nerovností

Každému jednotlivci je potřebné zajistit dobrou dostupnost a prostupnost všech stupňů škol. Je nezbytné, aby byly vytvořeny podmínky pro vstup již do počáteční etapy předškolního vzdělávání a včasnou intervencí podporovat zejména děti ze znevýhodněného prostředí. Již v předškolním věku se zaměřit na rozvoj podpory fungujících poradenských služeb a tím eliminovat případnou budoucí neúspěšnost ve vzdělávání. Je vhodné vytvářet prostor a podmínky pro inkluzivní neboli společné vzdělávání a stimulační prostředí ke vzdělávání, rozvíjet podporu a vytvářet vhodné a smysluplné vzdělávací podmínky pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Karlovarského kraje 2016 – 2020

3.6.5 SWOT analýza v oblasti intervence Podpora inkluze

Silné stránky

- Většina učitelů odmítá segregaci či exkluzi žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Vysoká připravenost učitelů k fyzické pomoci hendikepovaným ze strany žáků i učitelů.
- Oproti roku 2015/2016 školy vykazují častěji činnosti spadající do nejvyšší úrovně inkluzivního vzdělávání, pokročilé, mírně pokročilé úrovně, a navíc deklarují snahu posouvat se do vyšších úrovní i v dalším období.
- Téměř všechny školy zohledňují charakter obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia.
- Zvyšuje se aktivní spolupráce škol při péči o žáky se SVP se ŠPZ, která mají žáky v péči; výrazně roste jejich metodická úloha; škol nespokojených se součinností ŠPZ je minimum.
- 84% škol zpracovává a průběžně vyhodnocuje individuální vzdělávací/výchovné plány.
- Učitelé 84% škol volí formy, metody a styl výuky v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáků.
- Výrazně se zlepšuje vzájemná spolupráce učitelů v rámci školy při naplňování vzdělávacích potřeb žáků.
- Výrazným trendem je zvyšující se snaha vedení škol při vytváření podmínky pro realizaci inkluze.
- Inkluzivní témata se stávají součástí plánu DVPP na rostoucím počtu škol.
- Rostoucí počet škol zpracovává pro žáky s mimořádným nadáním individuální vzdělávací plány.
- Zvyšující se počet škol s rozšířeným školním poradenským pracovištěm, které pomáhá naplňovat inkluzivní cíle.
- Zlepšující se technické a materiální zabezpečení pro inkluzivní vzdělávání na školách.
- V rámci tvorby ŠAP/PA docházelo k pozitivnímu ovlivňování ředitelů a dalších pracovníků škol ve prospěch inkluze.
- Pokročilé znalosti a dovednosti velké části učitelů při práci se žáky se SPU a s OM.
- Poměrně rozvinutá spolupráce některých škol s neziskovými organizacemi v oblasti inkluze, respekt k neziskovkám.
- Dobrá zkušenost škol se službami ŠPZ, např. spokojenost s nabídkou a efekty sociometrických šetření ve třídách a následném intervenčním programu.
- Snižující se počet škol pociťuje nedostatek příležitostí pro vzdělávání učitelů v oblasti inkluze.
- K posílení dobrých vztahů využívají školy adaptační programy, kohezní pobyty atd., je s tím dobrá zkušenost.
- Relativně dobrá motivace učitelů k účasti na vzdělávacích programech v oblasti speciální pedagogiky, metod a forem práce se žáky se SVP
- Školy v mají v oblasti inkluze řadu příkladů dobré praxe, případových studií, na kterých se dá prezentovat užitečnost inkluze.
- Poměrně rozsáhlé zkušenosti s podpůrnými profesemi – sociální pedagog, školní asistent.
- Školy by přivítaly další investice do personální podpory inkluze.
- 44% škol si uvědomuje zásadní roli různých forem hodnocení v rozvoji inkluze.
- Školy vnímají zásadní roli školních poradenských pracovišť na rozvoji inkluze.
- Řada škol využívá různé metody a organizační formy pro podporu nadaných žáků, výrazná je aktivita škol v oblasti spolupráce škol s rodiči nadaných žáků 12
- Vznik školské inkluzivní koncepce a zapojení zástupců škol do její tvorby.

Slabé stránky

- Dále se prohlubující vzdělanostní nerovnosti mezi žáky a studenty v kvalitě vzdělávání ve školách.
- Nízká připravenost žáků a učitelů pomoci hendikepovaným žákům v rovině psychické, emocionální, sociální; učitelé často nerozumí potřebám těchto žáků, jejich pocitům a myšlenkám.
- Obavy z inkluze u učitelů, i žáků.

- Rezervy v poradenské a metodické práci školního poradenského pracoviště vůči učitelům v případech inkudovaných žáků, potřeba školních speciálních pedagogů.
- Nedostatečné znalosti a dovednosti učitelů v případech méně častých handicapů.
- Na některých školách jen základní tým ŠPP, tj. bez rozšíření o psychologa, speciálního pedagoga.
- Ne vždy dobře vyladěná spolupráce členů ŠPP s ostatními učiteli, potíže s koordinací, vnitřními zakázkami.
- Přetrvávající slabá informovanost řadových učitelů v oblasti inkluze.
- V některých případech přetrvávající nejistoty a problematická spolupráce mezi PP a asistenty pedagoga, někdy problematické přijetí AP sborem.
- Pro asi 20% škol je nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro inkluzivní vzdělávání stále překážkou.
- Stále asi 40% škol nezařazuje inkluzivní témata do školního plánu DVPP.
- 44% škol uvádí jako překážku nedostatečné vzdělání učitelů v oblasti inkluze.
- Vysoký počet žáků ve třídách jako překážka většího rozvoje inkluzivního vzdělávání.
- Nezáměr značné části vyučujících o inkluzivní pojetí vzdělávání.
- Rozevírající se nůžky mezi kvalitními a méně kvalitními školami.

Příležitosti

- Silná podpora MŠMT pro omezování vnější diferenciacie a podpora desegregace v základním vzdělávání.
- Silná podpora MŠMT při řešení předčasných odchodů ze vzdělávání – specificky silná pro KK a další postižené kraje.
- Robustní znalostní báze o společném vzdělávání pro učitele a ředitele – KIPR, jehož součástí je práce na standardu, jenž zpracovává vhodné postupy pro práci s dětmi, žáky a studenty s různými druhy znevýhodnění a který doplňuje původně zpracované obligatorní diagnózy v NÚV + rozšířená nabídka NIDV.
- Existence Školské inkluzivní koncepce Karlovarského kraje.
- Potřeba systematicky podporovat profesní rozvoj učitelů v oblasti práce s nadanými a mimořádně nadanými žáky efektivními programy dalšího vzdělávání.
- Zapojit školy a školská zařízení do Krajských sítí podpory nadání koordinovaných NIDV.
- Inkluze je příležitostí pro rozvoj měkkých dovedností, zejména empatie.
- Fakulty připravující učitele jsou otevřené spolupráci se školami, které mají žáky s potřebou podpůrných opatření, protože si uvědomují potřebu relevantní praxe.
- Nedostatečné vzdělání vyučujících v oblasti inkluze pociťuje 44% škol jako překážku a hendikep.
- P-KAP formuloval celou řadu konkrétních doporučení v oblasti inkluze, např. supervize, metodickou podporu atd.
- Dobré možnosti finanční podpory pro zvyšování inkuzivity školy prostřednictvím evropských fondů.
- Budování inkluzivní podpory školy.
- Školy nevnímají své zřizovatele jako překážku zavádění inkluze.
- NNO – dobrá regionální nabídka pro školy, žáky a rodiny v oblasti inkluze.
- Všeobecně vysoká podpora pro formativní hodnocení – metodická, finanční, „politická“; výrazně pozitivní efekty FH v oblasti inkluze.
- Poptávka po strukturované nabídce SŠ s deklarací příležitostí a rizik pro žáky se SVP.
- Využívat programy personální podpory v oblasti inkluze – asistenti, pedagogové, psychologové.
- Využívat synergie s ostatními projekty, mít „mapu projektů“.
- Pokud by zřizovatelé a stát zvýšili materiální podporu inkluze, většina škol by toho využila .
- Školy by přivítaly další investice do personální podpory inkluze.
- Příležitostí pro zřizovatele a stát je nadále investovat do inkluze, protože většina škol by toto přivítala.

Rizika

- Faktory, které ovlivňují rozhodování rodin o předčasném odchodu žáka ze vzdělávání: ekonomické ukazatele či dojezdová vzdálenost do SŠ zvyšující se nabídka pracovních příležitostí bez nutnosti dokončení středoškolského vzdělání v dělnických profesích, vysoká míra existencionálního zatížení některých rodin.
- Často problematická komunikace s rodiči ze sociálně znevýhodněného prostředí (prostředí s výrazně nízkým sociokulturním statusem).
- Přetrvávající slabá připravenost absolventů učitelství v oblasti inkluze.
Z pohledu pedagogických pracovníků – časté změny pravidel, neukotvenost inkluze.
- Málo odborníků v kraji, VŠ absolventi se nevracejí – nedostatek lidí.
- Pouze formální plnění cílů obsažených v ŠIK KK 2019.

3.7 Vyhodnocení naplňování intervence Rozvoj čtenářské gramotnosti žáků a studentů

3.7.1 Stručná charakteristika intervence

Čtenářská gramotnost představuje porozumění, využívání, posuzování a angažování se v psaných textech za účelem dosažení cílů jedince, rozšíření jeho znalostí a potenciálu a aktivní účasti ve společnosti. Slovo „porozumění“ odkazuje přímo na „porozumění psanému textu“, které je uznávanou složkou čtení. Slovo „využívání“ se vztahuje k pojmům jako uplatnění a účinek, tj. že na základě přečteného textu žák dokáže nějak jednat. „Posuzování“ je zde přidáno k „porozumění“ a „využívání“, aby bylo zdůrazněno, že čtení má interaktivní povahu: čtenář při práci s textem čerpá z vlastních myšlenek a zkušeností. Spojení „angažování se“ zahrnuje motivaci číst, rovněž ale soubor osobnostních charakteristik jako zájem a potěšení z četby, umění vybírat si, co člověk přečte, zapojení se do společenské roviny čtení, jakož i různorodé a pravidelné čtenářské aktivity. Výraz „psané texty“ zahrnuje všechny ucelené texty, v nichž se využívá jazyk ve své grafické podobě: ručně psané, tištěné nebo elektronicky zobrazené. Patří sem však i vizuální útvary, které v sobě v nějaké formě obsahují psaný jazyk (např. titulek). Mohou jimi být různé diagramy, obrázky, mapy, tabulky, grafy nebo kreslené příběhy.

Pedagogové by se při rozvíjení čtenářské gramotnosti měli podporovat rozvoj těchto kompetencí:

- Cílený rozvoj postoje k využívání textů.
- Je třeba naučit žáky rozumět psanému textu.
- Naučit žáky chápat informace z grafické podoby psaného textu.
- Naučit žáky efektivně se učit.
- Naučit žáky vyčíst z textu skryté informace, propojovat informace z textů a grafů apod.

3.4.2 SWOT analýza v oblasti Rozvoj škol čtenářské gramotnosti

Silné stránky:

- Vynikající spolupráce škol s knihovnami.
- Realizace šablon zaměřených na čtenářskou gramotnost.
- Sdílení informací o výuce mezi školami.
- Pořádání seminářů, soutěží a konferencí pro rozvoj kompetencí.
- Realizace kroužků zaměřených na čtenářskou gramotnost.
- Zřizování školních knihoven a knihovniček.
- Proškolení pedagogů škol KK v metodách kritického myšlení v rámci projektu KAP KK.

Slabé stránky:

- Nedostatečná motivace žáků k rozvoji čtenářské gramotnosti.
- Malý zájem žáků a studentů o četbu a literaturu.
- Snížená schopnost porozumění odbornému textu žáků na odborných učilištích.
- Malý zájem žáků SOŠ a SOU o odpolední volnočasové aktivity.
- Nedostatek finančních prostředků na materiální zajištění rozvoje čtenářské gramotnosti na škole.
- Nedostatek finančních prostředků na realizaci mimoškolních aktivit podporujících čtenářskou gramotnost.
- Neexistence funkce koordinátora gramotností ve škole.
- Chybějící finanční prostředky na nákup beletrie a odborné literatury.

- Chybějící finanční prostředky na zajištění dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Klesající podíl systematické práce s odbornými texty, vzdělávání vyučujících k podpoře čtenářské gramotnosti.

Příležitosti:

- Zvyšující se povědomí o významu čtenářské gramotnosti pro rozvoj žáků.
- Financování formou evropských grantů pro rozvoj kompetencí.
- Existence Metodických kabinetů Karlovarského kraje pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Realizace letních škol pro pedagogy (projekt Implementace KAP 1 KK).
- Bohatá nabídka vzdělávacích kurzů pro pedagogy.

Hrozby

- Nedostatečná úroveň čtenářské gramotnosti žáků ze ZŠ.
- Horší dostupnost knihoven pro některé žáky.
- Nezájem některých žáků o volnočasové aktivity knihoven v odpoledních hodinách.
- Nedostatečná slovní zásoba a všeobecný rozhled žáků SOU.
- Chybějící strategie rozvoje čtenářské gramotnosti na celonárodní úrovni.
- Nízká časová dotace na rozvoj čtenářské gramotnosti na škole ve výuce napříč předměty.

3.8 Vyhodnocení naplňování intervence Rozvoj výuky cizích jazyků

3.8.1 Stručná charakteristika intervence

Jazykové vzdělávání dlouhodobě reflektuje současnou nezbytnost aktivní znalosti cizích jazyků, neboť přispívá k účinnější komunikaci v mezinárodním měřítku i k naplnění osobních potřeb žáků, kterým usnadňuje přístup k informacím a k intenzivnějším osobním kontaktům. Znalost cizího jazyka zvyšuje mobilitu žáka a jeho rychlejší orientaci. V současné době je ve výuce cizích jazyků kladen důraz na zvyšování komunikativní úrovně, aby žáci mohli v tomto jazyce účinně komunikovat o běžných tématech, mohli navazovat společenské a osobní vztahy a naučili se chápat a respektovat kultury a zvyky jiných lidí.

Dle Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR na období 2015 – 2020 je nutné se při revizi RVP zaměřit mj. na návaznost výuky cizích jazyků mezi základním a středním vzděláváním. Dále je třeba posílit výuku cizích jazyků zejména v oborech odborného vzdělání a zavést výuku druhého cizího jazyka. V Karlovarském kraji je třeba se zaměřit na návrat německého jazyka jako prvního jazyka do ŠVP škol a rozvíjet zejména odborný německý jazyk.

S ohledem na zlepšení uplatnitelnosti absolventů na trhu práce je třeba systematicky podporovat znalost odborného cizího jazyka nejen u prvního cizího jazyka, ale i u dalších cizích jazyků, zejména pak německého jazyka. Indikátorem je počet vyškolených učitelů pro výuku odborného cizího jazyka, vytvoření základních standardů pro výuku odborného cizího jazyka, které zohlední specifika příslušných oborů.

3.4.2 SWOT analýza v oblasti Rozvoj výuky cizích jazyků

Silné stránky:

- Široká nabídka vzdělávacích kurzů pro pedagogy ze strany KVC, NIDV a dalších organizací.
- Možnost využití Šablon na vzdělávání pedagogů v cizích jazycích a metodě CLIL.
- Blízkost Německa – možnosti spolupráce se zaměstnavateli a školami.

Slabé stránky:

- Malý zájem studentů o cizí jazyky, vyjma anglického.
- Nedostatečná znalost zejména německého jazyka zejména u žáků SOU.
- Různá úroveň škol v oblasti jazykového vzdělávání.
- Nízká spolupráce se zahraničními firmami z regionu na aktualizaci ŠVP a tvorbě učebních materiálů.
- Jazyková nevybavenost učitelů odborných předmětů a odborné přípravy.
- Problémy se zajištěním prostředků na zajištění mobility žáků.
- Nezájem žáků i pedagogů (zejména vyučujících odborných předmětů a odborné přípravy) o DLOUHODOBÉ stáže v zahraničí.
- Problém s uvolňováním pedagogů na dlouhodobější kurzy a dlouhodobé stáže.
- Nízká schopnost a motivace žáků SOU učit se cizí jazyky.
- Nízká míra využívání metody CLIL na SOU.

Příležitosti:

- Využití projektů Česko-německý fond budoucnosti: Možnosti podpory česko-německých projektů v oblasti mládeže a škol.
- Využití blízkosti Německa k hlubší spolupráci s německými partnery.
- Podpora KÚ v oblasti výuky předmětů v cizích jazycích.
- Podpora dlouhodobých stáží pedagogů i žáků/studentů v zahraničí.
- Zajištění návaznosti výuky cizích jazyků mezi základním a středním vzděláváním.

- Vytvoření podmínek pro diferenciaci výuky podle úrovně žáků.
- Posílení výuky cizích jazyků zejména v oborech odborného vzdělání a zavést výuku 2. cizího jazyka.
- Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti v cizím jazyce dle jazykové úrovně žáků.
- Digitální podpora výuky cizích jazyků.

Hrozby

- Různá úroveň výuky cizích jazyků na ZŠ, různá úroveň znalostí žáků přicházejících ze ZŠ.
- Nezáměr aprobovaných učitelů vyučovat cizí jazyky na SOU.

3.9 Vyhodnocení naplňování intervence Rozvoj ICT kompetencí

3.9.1 Stručná charakteristika intervence

Digitální gramotností, tedy gramotností v oblasti informačních a komunikačních technologií, rozumíme soubor kompetencí, které jedinec potřebuje, aby byl schopen se rozhodnout jak, kdy a proč použít dostupné ICT a poté je účelně použít při řešení různých situací při učení i v životě v měnícím se světě.

3.4.2 SWOT analýza v oblasti Rozvoj ICT kompetencí

Silné stránky:

- Částečně obnovená infrastruktura ICT škol v kraji.
- Možnost využití Šablon ke zřízení pozice ICT koordinátora.
- Aktivita jednotlivých škol, např. SPŠ Ostrov získala titul "Inovativní škola roku 2018".

Slabé stránky:

- Nerovnoměrné kompetence učitelů ve využívání ICT ve výuce.
- Rozdíly ve vybavení škol moderní technikou ICT.
- Nechuť a obavy u některých učitelů vhodně využívat ICT ve výuce.
- Karlovarský kraj se dosud systematicky nezabýval rozvojem výuky cizích jazyků, ICT kompetencí a čtenářské a matematické gramotnosti u žáků středních škol.
- Nemožnost aktualizovat vybavení škol v ICT v souladu s technickým vývojem.

Příležitosti:

- Financování ICT vybavení škol z evropských fondů.
- Pořádání soutěží a konferencí pro rozvoj ICT kompetencí žáků.
- Průběžná aktualizace ICT kompetencí učitelů.
- Rozvíjení ICT kompetencí od předškolního vzdělávání a propojení zejména základního a středního vzdělávání tak, aby výuka cizích jazyků na střední škole mohla plynule navázat na základní vzdělání.
- Zajištění finančních prostředků na pořizování licencí a aktualizací k různým aplikacím.
- Financování připojení škol k vysokorychlostní internetu a vybudování školní počítačové sítě.
- Financování vybavení běžných tříd digitálními technologiemi a multimediální technikou.

Hrozby

- Časová náročnost přípravy na výuku při využití ICT.
- Nedostatek kvalifikovaných učitelů ICT.
- Přehlcení informacemi, neschopnost sledovat rychlý vývoj v oblasti ICT.

4. Souhrn výsledků analýzy potřeb v území – rozvojové priority

Z jednání všech minitýmů vyplývá potřebnost změnit **princip proplácení nadúvazkových hodin**, který znevýhodňuje aktivní pedagogy, kteří se chtějí vzdělávat v rámci DVPP, účastnit se stáží, konferencí, atd. či aktivně organizují pro své žáky mimoškolní aktivity. Stávajícím způsobem proplácení nadúvazkových hodin jsou „trestáni“ za svou aktivitu neproplacením těchto nadúvazkových hodin, a tím snížením platu. Zvýhodnění jsou tak naopak neaktivní pedagogové, kteří žádné takové aktivity nevyvíjejí. Účastníci minitýmů se shodli na tom, že by bylo vhodné tzv. nadúvazkové hodiny zahrnout pevně do platu pedagogů.

Dalším návrhem, který se prolínal všemi jednáními, bylo zřízení pozice tzv. suplenta, který by mohl být sdílen více školami a suploval by za chybějící učitele, kteří by se tak mohli věnovat mimoškolním aktivitám. Tuto pozici by mohli zastávat například studenti pedagogických fakult, kteří pobírají od KU KK stipendium.

Identifikace potřeb v oblasti intervence PODPORA ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ VČ. SPOLUPRÁCE ŠKOL A ZAMĚSTNAVATELŮ			
problém	příčiny týkající se středního vzdělávání	potřeba/cíl	opatření vedoucí k dosažení změny
Nedokončené komplexní řešení optimalizace oborové struktury	▪ Malá společenská prestiž řemeslných (H, E) oborů, náročná technická výuka, nutnost absolvovat odborný výcvik. Nedostatečná motivace žáků studovat H obory a dokončit studium ▪ Příliš vysoká nabídka volných míst na gymnáziích, ▪ Málo naplněné obory jsou vyučovány ve více školách, dochází k nezdravé konkurenci škol a k neefektivnímu využití jejich finančního, materiálního a personálního zabezpečení, ▪ Rodiče mají předsudky vůči H oborům. Převís nabídky volných míst na školách nenuť rodiče dávat děti jen na obory, které odpovídají jejich schopnostem. ▪ Sociální situace rodin (finance, nedostatečné pracovní návyky). Přibývá i tzv. „zlatá mládež“, která je živena rodiči a která nemá potřebu pracovat a vydělávat si peníze. ▪ Nezáměr rodičů ze sociálně slabších skupin o spolupráci se školou. ▪ Nedostatečná osvěta o poptávce na trhu práce. Kariéroví (výchovní) poradci (převážně ženy) na ZŠ nemotivují žáky ke studiu technických oborů. ▪ Žákům chybí manuální zručnost kvůli zrušení předmětu pracovní výchova na ZŠ.	Vyrovnat disproporci volných míst na SŠ podle počtu žáků na ZŠ	▪ Optimalizace škol oborů vzdělávání dle potřeb trhu práce a demografického vývoje. ▪ Uvedení v soulad počtu volných míst nabízených SŠ a počtu žáků vycházejících ze ZŠ. ▪ Osvěta pro rodiče a kariérové poradce organizována Karlovarským krajem (propagace řemesel, dny otevřených dveří, motivační videa, exkurze, propagační materiály na veřejných místech, apod.). ▪ Motivovat žáky ZŠ už od 5., 6. ročníku ZŠ. ▪ Podporovat vyplácení motivačních příspěvků/stipendií pro vybrané žáky/obory. ▪ Motivační systém (projekt IKAP, ŠIK). ▪ Jednotný přístup KK k nadměrné absenci žáků škol. Opatření škol proti vysoké absenci (např. pravidla hodnocení při vysoké absenci). ▪ Zřízení krajské databáze kariérových poradců. ▪ Celokrajský průzkum motivace rodičů a žáků k volbě studijního oboru. ▪ Vést děti k technickým a řemeslným oborům již na ZŠ - krajské finance na podporu polytechnického vzdělávání na ZŠ a úzká spolupráce SŠ a ZŠ v rámci technických a přírodovědných oborů.

Identifikace potřeb v oblasti intervence PODPORA ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ VČ. SPOLUPRÁCE ŠKOL A ZAMĚSTNAVATELŮ			
problém	příčiny týkající se středního vzdělávání	potřeba/cíl	opatření vedoucí k dosažení změny
Působení nekvalifikovaných učitelů ve všech druzích a typech sledovaných SŠ a VOŠ	▪ Nízké platy, vysoké požadavky na vzdělání včetně pedagogického minima (pokud učí celý úvazek). ▪ Přepokládané odchody učitelů ze středních škol a stárnutí učitelů ▪ Nedostatečně aktuální odborné znalosti učitelů odborných předmětů ▪ Nedostatečný zájem pedagogů o DVPP a vysoké mzdové náklady škol za suplování.	Posílení zájmu kvalifikovaných absolventů o práci pedagogů na SŠ a VOŠ Posílení zájmu stávajících pedagogů o DVPP a stáže ve firmách	▪ Stáže učitelů odborných předmětů ve firmách v době studijního volna. ▪ Podpora Krajského vzdělávacího centra poskytovat DVPP pro odborné předměty + stáže a exkurze u firem a v zahraničí. ▪ Možnost absolvovat i neakreditované kurzy v rámci DVPP. ▪ Metodická setkání učitelů OV a sdílení zkušeností ze stáží a dalšího DVPP. ▪ Vyšší platy a větší společenský respekt k učitelskému povolání. ▪ Možnost kariérového postupu

Identifikace potřeb v oblasti intervence PODPORA ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ VČ. SPOLUPRÁCE ŠKOL A ZAMĚSTNAVATELŮ			
problém	příčiny týkající se středního vzdělávání	potřeba/cíl	opatření vedoucí k dosažení změny
Nedostatečná návaznost výuky OV na potřeby praxe.	Malý zájem firem, někdy neefektivní komunikace mezi školami a firmami. Nedostatečný počet hodin odborné praxe u některých oborů (zejména u služeb). Pro některé obory není snadné najít firmu k realizaci OV. Důvodem může být skutečnost, že firma s tímto zaměřením v regionu není, a tudíž ani absolventi nebudou mít uplatnění. Nedostatečná účast učitelů OV na odborném výcviku/praxi na pracovišti, nedostatečný kontakt s instruktory. Termíny praxí se v jednotlivých školách překrývají, což je problematické pro zaměstnavatele.	Zavést některé prvky duálního systému vzdělávání. Větší zapojení zaměstnavatelů do odborného vzdělávání.	▪ ŠVP provázat s profesními kvalifikacemi NSK ▪ Úprava ŠVP ve spolupráci se zaměstnavateli (proškolení zaměstnavatelů k metodice tvorby ŠVP) ▪ Odborné soutěže vyhlášené KK spolu s firmami. ▪ Náborové poradnictví ve spolupráci s firmami (workshopy a jiné akce pro výchovné a kariérové poradce a personalisty firem, tvorba videí propagujících obory pro potřeby ZŠ, SŠ, ÚP, KK). ▪ Pilotní ověření zavedení (projekt MOV): Plánu spolupráce se soc. partnery; Nástrojů jednotného hodnocení OV; Portfolia prací žáka (doplňek závěrečného vysvědčení). ▪ Prezentace výhod spolupráce firem se SŠ. ▪ Podíl zaměstnavatelů na tvorbě a revizích ŠVP oborů. Soulad ŠVP s požadavky zaměstnavatelů. ▪ KK nebo KHKKK by měly sledovat nabídku a poptávku škol a zaměstnavatelů a zprostředkovat např. darování zbytkového materiálu a další formy spolupráce - vytvoření "burzy (nabídka a poptávka škol a firem)" na webu KK nebo KHKKK a pomoci i s organizací odborného výcviku a praxe, tj. centralizovat podporu odborného vzdělávání. ▪ Navýšení počtu hodin odborné praxe = změna ŠVP (např. nepovinné nebo individuální praxe). ▪ Domluva mezi školami, aby se termíny praxí nepřekrývaly ▪ Nastavení časových plánů a obsahů RVP, tzn. úpravami se zavedením prvků duálního systému a s akcentem na zjednodušené základní učivo by se zlepšily základní podmínky pro propojení s praxí ▪ Zadání ze strany firmy, prezentace výstupů na výstavách škol, materiální/finanční ocenění ▪ Možno využít formulářů, které vznikly v projektu Pospolu

Identifikace potřeb v oblasti intervence			
PODPORA ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ VČ. SPOLUPRÁCE ŠKOL A ZAMĚSTNAVATELŮ			
problém	příčiny týkající se středního vzdělávání	potřeba/cíl	opatření vedoucí k dosažení změny
Nedostatek financí na zajištění OV (doprava, pomůcky, organizace).	▪ Školy financují OV z provozního příspěvku, který nedostačuje. ▪ Systém financování regionálního školství. ▪ Zákon č. 373/2011 Sb. (náklady na zdravotní prohlídky). ▪ Velkým problémem jsou náklady na dopravu žáků na pracoviště. Některé firmy náklady hradí, ale jsou to ojedinělé případy. ▪ Náklady na ochranné pomůcky.	Více zdrojové financování (krajský dotační titul + příspěvky zaměstnavatelů).	▪ Do financování se mohou zapojit i další aktéři (například zaměstnavatelé), kteří chtějí být zapojeni do určování priorit v odborném vzdělávání.
Nedostatečné odborné vybavení NĚKTERÝCH SŠ a ZŠ, které často neodpovídá současných techn. trendům.	▪ Nedostatek financí, spoléhání se převážně jen na evropské fondy. ▪ Nízká motivace a omezené možnosti škol sdílet a plně využívat existující centra odborné přípravy a kvalitní školní provozy.	Nastavení udržitelného systému financování vybavení SŠ. Sdílení vybavení mezi SŠ a ZŠ.	▪ Pokračovat v aktivitách nastartovaných v projektu Podpora přírodovědného a technického vzdělávání v KK. ▪ Sdílení odborného vybavení s firmami, firmy mohou zapůjčit/darovat vybavení nebo materiál.
Nedostatečně kvalitní jazykové vzdělávání.	RVP maturitních i učňovských oborů dávají možnost volby cizího jazyka. Žáci si prioritně volí AJ, ale region vyžaduje NJ a RJ.	Zkvalitnění výuky cizích jazyků s akcentem na NJ a RJ.	▪ Změna ŠVP. Nabídka cizích jazyků uzpůsobit regionu a vyučovat prioritně NJ a RJ. ▪ Jazykové stáže v zahraničí. ▪ Důraz na odborný cizí jazyk, sdílení výukových materiálů mezi školami. ▪ CLIL v odborných předmětech. ▪ Výuka některých předmětů v cizím jazyce (zápis předmětu ve školském rejstříku).

Identifikace potřeb Karlovarského kraje v oblasti intervence PODPORA POLYTECHNICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ a MATEMATICKÉ GRAMOTNOSTI			
problém	příčiny týkající se středního vzdělávání	potřeba/cíl	opatření vedoucí k dosažení změny
Různá úroveň škol.	Dle hodnocení ČŠI v některých školách stále převažují klasické metody a formy, více aktivizující metody a formy povzbuzující kritické myšlení žáků jsou stále málo časté, v některých případech nedostatečné infrastrukturní vybavení škol – dílny, pozemky, stroje a nástroje, přístroje, zastaralé IT vybavení).	Posílení kvality škol v oblasti polytechnického vzdělávání a matematické gramotnosti.	▪ Optimalizace škol ▪ Cílená podpora slabých škol (koučing vedení škol, podpora nákupu vybavení, atd.) ▪ Sdílení nadstandardního vybavení mezi školami ▪ Využívání krajských Center odborné přípravy ▪ Podpora tandemové výuky, koučingu, vzájemné setkávání učitelů polytechnických předmětů a matematiky, letní školy, atd.
Nedostatečná motivace a zájem žáků ze ZŠ o danou oblast, nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti.	Malý zájem rodičů i žáků o polytechnické vzdělávání.	Motivovat žáky k účasti na nepovinných aktivitách v oblasti polytechniky, podpořit učitele nepovinných předmětů z oblasti polytechniky a kariérové poradce. Využívání moderních a atraktivních metod výuky polytechnických předmětů.	▪ Krajská informační kampaň na podporu přírodovědných oborů - soutěže, exkurze, zviditelnění úspěšných žáků. ▪ Nákup učebnic, pomůcek, výukových materiálů ▪ Úhrada mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření. ▪ Využívání DVPP v oblasti polytechnického vzdělávání. ▪ Podpora spolupráce SŠ se ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání
Kritický nedostatek pedagogů odborných předmětů v technických oborech/matematice.	▪ Nezájem absolventů SŠ studovat tyto obory (nízké finanční ohodnocení). ▪ Absolventi VŠ se nevracejí do KK. ▪ Nedostatek odborníků na nové technologie z praxe ochotných vyučovat ve školách.	Naplnění potřebných kapacit vyučujících polytechnických předmětů.	▪ Náborové příspěvky pro pedagogy. ▪ Zajištění bytů pro nové pedagogy (spolupráce s obcemi), půjčky na bydlení. ▪ Podpora absolventů potřebných oborů VŠ ze strany KK (stipendia pro studenty VŠ). ▪ Vyšší finanční ohodnocení. ▪ Podpora studentů (polytechnických) učitelských oborů při realizaci praxe na SŠ/VOŠ v regionu. ▪ KARP - studuj jinde, pracuj v KV (návrat studentů do kraje),

Identifikace potřeb Karlovarského kraje v oblasti intervence PODPORA POLYTECHNICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ a MATEMATICKÉ GRAMOTNOSTI			
problém	příčiny týkající se středního vzdělávání	potřeba/cíl	opatření vedoucí k dosažení změny
Nezájem některých pedagogů o DVPP. Nedostatečná jazyková výbava učitelů polytechnických předmětů pro výuku v cizích jazycích, neaktuální znalosti některých pedagogických pracovníků.	▪ Nízká motivace k dalšímu vzdělávání. ▪ Nenároková složka platu nezohledňuje aktivitu v dalším vzdělávání, seznamování se s trendy, aplikaci ve výuce.	Zvýšit zájem pedagogů o DVPP, zvýšení jazykové výbavy pedagogů, aktualizace znalostí PP.	▪ Nastavit systém hodnocení a odměňování PP, který zohledňuje DVPP. ▪ Zvýšení kvality DVPP ▪ Využívání netradičních forem DVPP (tandemová výuka, stínování, ...). ▪ Rok na vzdělávání. ▪ Úprava systému proplácení nadúvazkových hodin. ▪ Zřízení pozice suplenta.
Nízká matematická gramotnost žáků.	▪ Žáci neumějí selektovat a analyzovat informace, často jim chybí zdravý selský rozum. ▪ Povrchní práce s informacemi díky informačním technologiím. ▪ Teoretický výklad matematiky kvůli požadavkům na MZ. ▪ Nedostatečná motivace žáků k rozvoji matematické gramotnosti ▪ V oblasti matematické gramotnosti nerealizovaly školy v Karlovarském kraji žádné projekty.	Posílení matematické gramotnosti žáků na všech typech SŠ a VOŠ.	▪ Podporovat nepovinné předměty a volnočasové aktivity, aby byl čas na aplikaci znalostí do každodenního života. ▪ Výměna zkušeností pedagogů ZŠ a SŠ - pravidelná setkávání ▪ Výuka pomocí herních sestav (Merkur, Lego technic apod.).
Zastarávání vybavení laboratoří a odborných učeben, zastaralé a nedostatečné IT sítě, ICT vybavení a SW, nedostatečná datová kapacita, nedostatek finančních prostředků na další modernizaci škol a finanční náročnost modernizace vybavení škol. Nedostatečná datová kapacita.	▪ Chybí systém na obnovu majetku SŠ A VOŠ. ▪ Nízké provozní a investiční příspěvky. ▪ ICT se hradilo převážně z EU fondů, rychle zastarává. ▪ Školy jsou napojené na různé datové sítě, neexistuje páteřní datová síť.	Nastavit systém obnovy majetku pro příspěvkové organizace - postupná obměna majetku začleněná do ročního rozpočtu škol.	▪ Pořízení ICT vybavení v rámci šablony, případně pokud bude odůvodněná potřeba, může KK finančně podpořit. ▪ Školy neuplatňující odpisy dofinancovat zřizovatelem. ▪ Zřídit dostačující krajskou páteřní datovou optickou síť pro všechny školy.
Nedostatek nopedagogů - např. laboratorní technik, ICT technik apod.	Financování regionálního školství.	Naplnění potřebných kapacit nopedagogických pracovníků	▪ Nespoléhat jen na dotace (šablony). ▪ Příspěvek zřizovatele na platy nopedagogů (laboratorní technik, správce sítě, ICT technik, atd.).

Identifikace potřeb Karlovarského kraje v oblasti intervence PODPORA POLYTECHNICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ a MATEMATICKÉ GRAMOTNOSTI			
problém	příčiny týkající se středního vzdělávání	potřeba/cíl	opatření vedoucí k dosažení změny
Nedostatek financí na povinně volitelné polytechnické předměty a volnočasové aktivity.	▪ Nízké finance ze státního rozpočtu. ▪ Příspěvek KK na mzdy nedostačuje	Zajištění dostatečných finančních prostředků na povinně volitelné polytechnické předměty a volnočasové aktivity	▪ Příspěvek zřizovatele na platy PP a vybavení, materiál, exkurze. ▪ Příspěvky zaměstnavatelů a dary fyzických osob. ▪ Úhrada mzdových prostředků z rozpočtu KK. ▪ Využívání nabídek ostatních stakeholderů (např. Hospodářská komora, Czechinvest, atd.).

Identifikace potřeb v oblasti intervence ROZVOJ ŠKOL JAKO CENTER DALŠÍHO PROFESNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ			
problém	příčiny týkající se středního vzdělávání	potřeba/cíl	opatření vedoucí k dosažení změny
Malý zájem veřejnosti o další vzdělávání	▪ Absence krajské koncepce DV a nezávislého krajského centra celoživotního učení. ▪ Dotace EU - kurzy "zdarma". ▪ Chybí motivace k DV. ▪ Ochota platit jen zájmové kurzy. ▪ Stigma školy - lidé se nechtějí vracet do "školních lavic". ▪ Příliš mnoho vzdělávacích institucí – nepřehlednost. ▪ Nízká vzdělanostní struktura v KK ovlivňuje přístup k DV.	Zvýšení zájmu veřejnosti o další vzdělávání.	▪ Vytvoření krajské koncepce DV a nezávislého krajského centra celoživotního učení. ▪ Propagace DV na portálu dalšího vzdělávání v KK www.dvkk.cz (provozovatel ISŠ Cheb. ▪ Propagace DV školami - oslovovat správnou cílovou skupinu a zdůraznit důležitost DV (vzdělávání obecně). ▪ Podpora zavedení hodnocení vzdělávacích institucí za účelem zvýšení kvality DV. ▪ Přizpůsobit a zatraktivnit školní prostředí dospělým. ▪ Propagace a realizace zkráceného studia poskytovaného školami k získání druhého výučního listu a/nebo maturitní zkoušky.
Nedostatek finančních prostředků pro pracovníka, který by zajišťoval oblast dalšího vzdělávání na škole	▪ Zisky z realizace DV neumožňují zřídit pracovní pozici pracovníka zajišťujícího pouze oblast DV ve škole. Nyní tuto funkci vykonávají pracovníci školy ke své kmenové činnosti.	Zajistit finanční prostředky pro pracovníka, který by zajišťoval oblast dalšího vzdělávání na škole.	▪ Finanční podpora ze strany KK.
Malý zájem pedagogů o výuku v programech dalšího vzdělávání.	▪ Pedagogičtí pracovníci nechtějí učit po vyučování. ▪ Pedagogičtí pracovníci mají obavy učit dospělé - jiné formy a metody práce. ▪ Nedostatek finančních prostředků pro pracovníky, kteří by zajišťovali oblast dalšího vzdělávání na školách. ▪ Veřejné zakázky na rekvalifikace – příliš nízká hodinová sazba, která odrazuje školy od realizace DV. ▪ Neochota pedagogů vzdělávat se v lektorských dovednostech. ▪ Odborné vzdělání některých učitelů odborných předmětů neodpovídající současným trendům v oboru.	Zvýšení počtu lektorů DV z řad pedagogů.	▪ Finanční, časová a materiální motivace pedagogů k práci lektora. ▪ Spolupráce se zaměstnavateli v oblasti odborného vzdělávání pedagogů. ▪ DVPP v oblasti lektorských dovedností. ▪ Propagace kurzů DV na SŠ - spolupráce s KHKKK. ▪ Dotace realizace kurzů DV ze strany KK. ▪ Korektní spolupráce soukromých vzdělávacích institucí se školami.
Malý zájem zaměstnavatelů o další vzdělávání.	▪ Firmy si často realizují vzdělávání zaměstnanců samy, nebo si najímají vzdělávací agentury.	Zvýšení zájmu zaměstnavatelů o další vzdělávání.	▪ Podpora spolupráce SŠ a firem při zajišťování kurzů a zkoušek profesních kvalifikací (PK).

Identifikace potřeb v oblasti intervence ROZVOJ ŠKOL JAKO CENTER DALŠÍHO PROFESNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ			
problém	příčiny týkající se středního vzdělávání	potřeba/cíl	opatření vedoucí k dosažení změny
Předčasné odchody ze vzdělávacího systému bez ukončeného stupně vzdělání.	▪ Sociální situace rodin. ▪ Zaměstnání lze získat i bez vzdělání. ▪ Nedostatečné kariérové poradenství na ZŠ → špatná volba povolání. ▪ Nedostatečné kariérové poradenství na SŠ jako prevence předčasných odchodů.	Snížení předčasných odchodů ze vzdělávacího systému bez ukončeného stupně vzdělání.	▪ Podpora kariérového poradenství a sociálního poradenství na ZŠ. ▪ Lepší finanční ohodnocení kariérových poradců na SŠ, vyšší časová dotace jejich práce a systematické vzdělávání kariérových poradců. ▪ Efektivnější práce se sociálně znevýhodněnými žáky.
Nedostatečné provázání počátečního a dalšího vzdělávání.	▪ Složitě získání kvalifikace při předčasném ukončení vzdělávání - chybí vazba mezi počátečním a dalším vzděláváním. ▪ Omezený počet standardů profesních kvalifikací NSK. ▪ Malý zájem o zkoušky profesních kvalifikací - lidé nemají informace/malá informovanost firem o NSK. ▪ V regionu není vytvořena síť škol jakožto center celoživotního učení. ▪ Administrativní náročnost při získávání autorizace podle z. 179\2006 Sb.	Úprava ŠVP v souladu se standardy PK tak, aby žák mohl získat PK, pokud neukončí studium standardní formou (ZZ, MZ).	▪ Provázání RVP se standardy NSK na celostátní úrovni. ▪ Srozumitelná kampaň pro veřejnost a zaměstnavatele, která by zdůraznila výhody NSK. ▪ Informování kariérových poradců o NSK. ▪ Spolupráce škol se zaměstnavateli v dané oblasti.
Nedostatečné povědomí o uznávání výsledků vzdělávání podle zákona č. 179/2006 Sb.	▪ Nedostatečná kampaň o výhodách a možnostech využití NSK. ▪ Ani odborníci často nemají všechny informace o NSK - nepředávají správné informace. ▪ Málo autorizovaných osob z řad SŠ (pro některé SŠ nesplnitelné podmínky) i zaměstnavatelů KK ▪ Nedostatečná orientace pracovníků školy v NSK a procesu uznávání	Zvýšit povědomí o uznávání výsledků vzdělávání podle zákona 179/2006 Sb.	▪ Srozumitelná kampaň pro veřejnost a zaměstnavatele, která by zdůraznila výhody NSK. ▪ Kariéroví poradci musejí mít přesné informace o NSK. ▪ Spolupráce SŠ a firem při zajišťování kurzů a zk. profesních kvalifikací (PK) ▪ Vyšší podíl SŠ na tvorbě a revizích hodnotících a kvalifikačních standardů PK.

Identifikace potřeb v oblasti intervence PODPORA KOMPETENCÍ K PODNIKAVOSTI, INICIATIVĚ A KREATIVITĚ			
problém	příčiny týkající se středního vzdělávání	potřeba/cíl	opatření vedoucí k dosažení změny
Nedostatečný počet učebních aktivit zaměřených na rozvoj kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě.	Nedostatečné metodické a didaktické dovednosti učitelů Jiné priority ve vyučování Problémy v komunikaci žáci – učitelé Nedostatečné materiálně technické vybavení Přílišná koncentrace pozornosti na ekonomické předměty a „podnikavé“ předměty typu fiktivní firma	Zvýšit počet a kvalitu učebních aktivit rozvíjejících tzv. podnikavé kompetence (ve vyučování i v rámci extrakurikulárních aktivit.	Programy dalšího vzdělávání PP Platformy pro spolupráci školy – firmy (instituce) Sebehodnocení a formativní hodnocení Mezinárodní spolupráce v této oblasti Metodické materiály, příklady dobré praxe
Nedostatečný počet pedagogických pracovníků, kteří do svého vyučování zařazují aktivity zaměřené na rozvoj podnikavých kompetencí.	Téma je aktuální zejména pro učitele ekonomicky zaměřených předmětů Nedostatek specificky zaměřených akcí DVPP Nedostatečně rozvinutá spolupráce mezi PP na úrovni školy i regionu v této oblasti	Zvýšit počet pedagogických pracovníků využívajících učební aktivity, metody a techniky zaměřené podporu tzv. podnikavých kompetencí.	Motivační akce pro učitele, resp. Ředitele škol pro zvýšení zájmu o téma Specifické vzdělávací akce zaměřené didakticky, metodicky Komunikace příkladů dobré praxe Podpora síťování a platformy zaměřená i na učitele neekonomických předmětů Mentorská podpora Rozvoj kontaktů na úrovni učitelé – firmy (instituce) Angažování odborníků z praxe do vyučování Podpora tvořivých učitelů a jejich paralelních kariér
Nedostatečné materiálně technické vybavení škol pro výchovu k podnikavosti, iniciativě a kreativitě.	Jiné investiční priority Podfinancování škol Slabé využívání potenciálů sdílení Nízká projektová aktivita v této oblasti	Zlepšit materiálně technické vybavení škol pro výchovu k podnikavosti, iniciativě a kreativitě.	Investice do materiálně technického zabezpečení Sdílení specifického vybavení Využívání materiálně technického zázemí firem (institucí) Exkurze, návštěvy, stáže Využívání dotačních příležitostí Spolupráce s rodiči „podnikateli“
Nedostatečné množství žáků/studentů, kteří mají díky škole přímou praktickou zkušenost s podnikáním a kreativními činnostmi.	Školy zařazují do výuky didakticky ucelené aktivity typu fiktivní firma pouze v oborech M, většinou pouze v oborech ekonomických. Didakticky ucelené aktivity adekvátní pro žáky pro oborů H nejsou rozšířeny. Školy zapojují žáky a studenty do svých vlastních obchodních aktivit pouze na úrovni odborného plnění zakázek.	Zvýšit počet žáků/studentů, kteří mají díky škole přímou praktickou zkušenost s podnikáním a kreativními činnostmi.	Aplikace nových i tradičních metod výchovy k podnikavosti ve vyučování i v extrakurikulárních aktivitách Exkurze, návštěvy, stáže Využívání specifických dotačních programů
Nedostatečná ekonomická (finanční) gramotnost žáků/studentů.	Ve školách je tématu stále věnován neadekvátně malý prostor Část učitelů není na vzdělávání v této oblasti odborně připravena Část učitelů nemá kompetence v této oblasti na dobré úrovni	Zvýšit počet učebních aktivit rozvíjejících kompetence v oblasti finanční, ekonomické gramotnosti.	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata Aktivní a aktivizační metody vzdělávání Vzdělávání učitelů

Identifikace potřeb v oblasti intervence PODPORA KOMPETENCÍ K PODNIKAVOSTI, INICIATIVĚ A KREATIVITĚ			
problém	příčiny týkající se středního vzdělávání	potřeba/cíl	opatření vedoucí k dosažení změny
Rezervy v občanské gramotnosti žáků/studentů.	Zastaralá výuka občanských témat Celková nižší občanská angažovanost mladých lidí, zejména z učebních oborů	Zvýšit občanskou gramotnost žáků a studentů.	Motivační a metodické vzdělávací akce Rozvoj spolupráce s neziskovým sektorem Využívání výukových materiálů
Rezervy v občanské aktivitě (iniciativě) u žáků/studentů.	Viz Dlouhodobý záměr – rozvoj aktivního občanství Celková nižší občanská angažovanost mladých lidí, zejména z učebních oborů Nízká podpora občanského aktivismu žáků a studentů ze strany učitelů a vedení škol	Zvýšit počet aktivit/akcí žáků/studentů vedoucí k vyjádření občanských postojů.	Otevřené, demokratické prostředí škol Podpora angažovaných postojů, lídrů mezi žáky/studenty Podpora žákovských/studentických platforem Podpora akcí za udržitelný rozvoj Mezipředmětové vztahy, průřezová témata Aktivní a aktivizační metody vzdělávání Podpora aktivit společenské zodpovědnosti, dobrovolnictví
Nedostatečná úroveň spolupráce mezi školami a podnikateli (institucemi) v oblasti výchovy k podnikavosti.	Stávající vazby se soustřeďují na odbornou (oborovou) stránku vzdělávání; podnikatelská, výzkumná a vývojová dimenze není zpravidla předmětem spolupráce. Možnosti škol, čím motivovat podnikatele ke spolupráci v dané oblasti intervence, včetně finančních, nejsou pravděpodobně atraktivní.	Zintenzivnit a zkvalitnit úroveň spolupráce mezi školami a podnikateli (institucemi) v oblasti výchovy k podnikavosti.	Zmapování příležitostí a potenciálu pro spolupráci Podpora business modelů spolupráce - zakázky, SOČ, soutěže, konzultace, stáže, zlepšovací návrhy, projekty, atd. vznik a rozvoj neformálních sítí, např. kontaktů na úspěšné absolventy, na rodiče podnikatele, vědce, umělce, inovátory
Žáci a studenti nemají dostatečné finanční zázemí a know how pro podporu svých kreativních a podnikatelských nápadů a záměrů.	Nedostatečné finanční zázemí žáků Startupové programy jsou zaměřeny zpravidla na jiné cílové skupiny. Kraj nemá vlastní program podpory pro nekonformní projekty mladých. Studenti se špatným prospěchem jsou vnímáni jako outsideři. Jiné priority v rodinách	Zavést program podpory pro aktivní a podnikavé žáky a studenty.	program podpory pro neškolní a nekonformní projekty z oblasti tvorby, vývoje a podnikání. Podpora neformálních struktur jako jsou kluby, streetové akce, festivaly, atd. Podpora individuálních tvůrčích projektů introvertů, solitérů, badatelů Podpora nerizikových aktivit tzv. problematických žáků
Nedostatečná publicita tématu výchovy k podnikavosti, iniciativě a tvořivosti.	Nebylo dosud prioritou. Nedostatek a nevyhraněnost publikačních platforem	Zvýšit publicitu tématu výchovy k podnikavosti, iniciativě a tvořivosti.	vznik a provoz komunikačních platforem pro rozvoj podnikavosti a kreativity mladých lidí formami, které jsou adekvátní cílové skupině, např. formou sociálních sítí.
Nedostatečná spolupráce SŠ/VOŠ se ZŠ, VŠ při podpoře podnikavých kompetencí.	Aktuální spolupráce je zaměřena na jiné oblasti Absence VŠ v kraji Nedostatečná spolupráce SŠ a ZŠ v kreativní oblasti.	Zlepšit spolupráci škol všech stupňů v oblasti podpory podnikavých kompetencí.	Platformy, síťování Vzdělávání v oblasti Vyšší napojení na podniky a instituce

Identifikace potřeb v oblasti intervence PODPORA KARIÉROVÉHO PORADENSTVÍ včetně prevence předčasných odchodů ze vzdělávání			
problém	příčiny týkající se středního vzdělávání	potřeba/cíl	opatření vedoucí k dosažení změny
Malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů.	Nedostatečná osvěta o proměně trhu práce a poptávce na trhu práce. Kariéroví/výchovní poradci na ZŠ nemotivují žáky ke studiu technických oborů. Sociální situace rodin (finance, nedostatečné pracovní návyky). Přibývá i tzv. „zlatá mládež“, která je živena rodiči a která nemá potřebu pracovat a vydělávat si peníze. Nezájem rodičů ze sociálně slabších skupin o spolupráci se školou. Kariéroví poradci na ZŠ v rámci nevěnují dostatek pozornosti sebepoznání žáků, zprostředkování informací o dnešním TP a o vzdělávání a kompetencích pro budoucnost.	Informovaní rodiče a žáci, kteří jsou ochotni spolupracovat se školou v rámci aktivit kariérového poradenství, důvěřují kariérovému poradci/poradkyni, poradenským službám na školách, vedení školy a vidí v kariérovém poradenství a vzdělávání smysl.	Osvěta a propagace pro rodiče a kariérové poradce organizována Karlovarským krajem. Vytvoření online platformy (www) pro kariérové poradenství – pro žáky, pro rodiče, pro KP, pro firmy/zaměstnavatele v kraji. Vč. databáze stáží ve firmách, volných pracovních míst a možnosti odborných stáží. Motivovat žáky ZŠ co nejdříve, nejpozději však od 6. ročníku ZŠ (od nástupu na 2. stupeň ZŠ). Jednotný přístup KK k nadměrné absenci žáků škol. Opatření škol proti vysoké absenci (např. pravidla hodnocení při vysoké absenci). Zřízení krajské databáze kariérových poradců. Celokrajský průzkum motivace rodičů a žáků k volbě studijního oboru.
Nízká časová dotace poradce pro poskytování služeb kariérového poradenství.	Dané legislativou. Pouze vyhláška 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních. Zde pouze výchovný poradce, který poskytuje také kariérové poradenství v rámci školy. Ale prakticky jsou zapojeni i třídní učitelé, management školy, školní poradenské pracoviště, školská poradenská zařízení... Dále NSP a NSK (KP pro vzdělávací a profesní dráhu + KP pro zaměstnanost + KP pro ohrožené, rizikové a znevýhodněné skupiny obyvatel).	Kariérový poradce/poradkyně na ZŠ, SŠ, VOŠ, který má dostatek času na provádění depistáže, screeningu žáků, kteří potřebují větší pozornost a péči v oblasti poskytování KP. Kariéroví poradci na školách (dané legislativou).	V „Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2019-2023“ se počítá s tím, že bude oddělena pozice kariérového poradce od výchovného a bude myšleno také na snížení počtu hodin v úvazku pedagogického pracovníka ve prospěch této specializované činnosti na škole.
Rezervy v materiálně technickém vybavení škol pro poskytování služeb kariérového poradenství.	Nedostatek financí od zřizovatelů Nejsou státní dotační programy Nízká motivace a omezené možnosti škol sdílet a plně využívat materiály, které jsou dostupné v papírové či online podobě. Roztříštěnost informací na velkém množství webů – špatná orientace v nich.	Zlepšit materiálně technické vybavení škol pro poskytování kariérového poradenství.	Do financování se mohou zapojit i další aktéři, kteří chtějí být zapojeni do určování priorit ve vzdělávání. Nastavení udržitelného systému financování materiálně technického vybavení školách i v oblasti KP. Sdílení některých pomůcek pro KP mezi ZŠ, SŠ a VOŠ. Vznik krajského pracoviště pro KP

Identifikace potřeb v oblasti intervence PODPORA KARIÉROVÉHO PORADENSTVÍ včetně prevence předčasných odchodů ze vzdělávání			
problém	příčiny týkající se středního vzdělávání	potřeba/cíl	opatření vedoucí k dosažení změny
Nedostatečné vzdělání kariérových a výchovných poradců. Nedostatek příležitostí pro vzdělávání kariérových či výchovných poradců.	▪ Nezáměr škol nebo samotných kariérových poradců o oblast kariérového poradenství a vzdělávání. ▪ Neochota dále se vzdělávat všeobecně (někdy dáno i tím, že výchovný/kariérový poradce je osoba starší). ▪ KP na školách mnohdy nevědí, které zdroje na internetu jsou relevantní a jak se v nich orientovat. ▪ problém s uvolňováním KP na vzdělávací akce. ▪ Absence lektorů kariérového poradenství přímo v KK. ▪ Nedostatečný zájem pedagogů o DVPP a vysoké mzdové náklady škol za suplování ve škole.	Zvýšit vzdělání a kompetence kariérových a výchovných poradců. Zvýšit množství příležitostí pro vzdělávání kariérových či výchovných poradců.	▪ Využití zkušených a zkušenějších kariérových poradců jako lektorů, poradců, mentorů ▪ Platformy pro sdílení zkušeností kariérových poradců ▪ vznik komunity kariérových poradců v KK. ▪ Profesionalizace kariérových poradců, i s využitím NSK ▪ Využití neakreditovaných kurzů v oblasti KP ▪ Zřídit nějakou formu krajského pracoviště pro KP ▪ Konference na téma kariérového poradenství ▪ Podporovat i další formy vzdělávání (např. webináře), výjezdy do zahraničí (viz níže), blended learning. ▪ Zajištění základních školení na kouče/mentora/supervizora pro kariérové poradce. ▪ Standardy kvality KP – NÚV. Standardy kvality a etický kodex kouče a supervizora. ▪ Uspořádání Letní školy kariérového poradenství ▪ Systém dalšího vzdělávání KP v KK
Nedostatečně kvalitní jazykové vzdělávání kariérových poradců (možnost číst dostupnou literaturu např. v angličtině, zúčastňovat se konferencí v cizím jazyce a vyrazit na stáž do zahraničí).	▪ Obecní nízké jazykové kompetence pedagogických pracovníků	Zlepšení jazykových kompetencí kariérových poradců. Rozšíření zahraničních kontaktů kariérových poradců.	▪ Jazykové stáže pro KP v zahraničí ▪ Důraz na odborný cizí jazyk, ▪ sdílení výukových materiálů mezi kariérovými poradci na školách. ▪ vzdělávání online ▪ Podněcování k účasti (pasivní/aktivní) na akcích pro KP, kde jsou zahraniční KP ▪ zapojení do mezinárodních projektů ▪ Stáže.
Absence samostatného kariérového poradce.	▪ Některé školy dosud nepřikládaly větší důležitost zřízení pozice kariérového poradce na škole, když mají zavedenou pozici výchovného poradce. ▪ Vstup do šablon pro KP bylo na uvážení školy ▪ Jiné priority škol při čerpání prostředků ESF	Zřízení pozice kariérového poradce na každé škole (oddělené od funkce výchovného poradce).	▪ „Dlouhodobý záměr“ s tímto počítá jak na ZŠ, tak na SŠ. ▪ Postupně připravovat školy a vybrané pedagogy na to, že tento stav nastane (proškolovat, sdílet...).

Identifikace potřeb v oblasti intervence PODPORA KARIÉROVÉHO PORADENSTVÍ včetně prevence předčasných odchodů ze vzdělávání			
problém	příčiny týkající se středního vzdělávání	potřeba/cíl	opatření vedoucí k dosažení změny
Nejistota v poskytování KP na školách v rámci skupinového poradenství.	Někteří kariéroví poradci se necítí jisti v implementaci KP na jejich škole, a proto vítali pomoc externích subjektů (Infokariéra, Hospodářská komora aj.).	Zapojení externích odborníků v oblasti kariérového poradenství.	Vytvoření koordinátora kariérového poradenství na každé škole. Koordinátor spolupráce se sociálními partnery. Supervisor, mentor, kouč nebo metodik KP (podpora KP) na škole. – bylo možné ze Šablon II. Tandemová výuka (učitel + KP/odborník z praxe) Vzdělávání KP (alespoň 80 h, optimálně 100-120 h)
Menší propojenost škol s realitou nábory firem/zaměstnavatelů v kraji i mimo něj.	Výchovní/kariéroví poradci mnohdy nestačí sledovat trendy nábory (liší se dle oboru, velikosti firmy, firemní kultury aj.). Jsou často zahlceni administrativou ve škole nebo nesledují novinky z firem na sociálních sítích, málo se setkávají s představiteli firem, často neznají prostředí firem v regionu, neznají osobně žádného specialistu ve firmě.	Zvýšit propojenost škol s realitou ve firmách a dalších institucích.	Podpora systematické spolupráce s personalisty podniků. Zapojení zaměstnavatelů do výuky i mimo učební aktivity. Větší zapojení zaměstnavatelů do odborného vzdělávání. Platformy pro setkávání Stáže, návštěvy, exkurze Tvorba propagačních materiálů Provázání kurikula s firemní praxí Soutěže, přehlídky
Na některých školách jsou problémem chybějící prostory a vybavení, kde mohou kariéroví poradci poskytovat poradenství.	Na školách jsou kabinety někdy po více lidech. Někdy je problém zajistit, aby v kabinetě byl prostor pouze pro komunikaci jeden na jednoho.	Vytvoření zázemí na školách pro poskytování individuálního a skupinového kariérového poradenství.	Investice do zázemí pro poskytování poradenských služeb (příprava/úprava prostor, vybavení) Sdílení prostor, využívání externích kapacit Zajištění pomůcek, informační zdrojů a výukových materiálů (diagnostické testy a nástroje, aplikace pro podporu KP). Zajistit ICT vybavení potřebné pro rozvoj KP.
Vysoké riziko předčasných odchodů ze vzdělávání. Vysoký podíl předčasných odchodů ze vzdělávání.	Nedostatečná podpora ze strany rodin Nízká nezaměstnanost Nepřipravenost škol a krajského systému vzdělávání na řešení předčasných odchodů	Snížit riziko předčasných odchodů ze vzdělávání.	Monitoring příčin a průběhu předčasných odchodů Analýza informací Akční plánování

Identifikace potřeb v oblasti intervence PODPORA INKLUZE			
problém	příčiny týkající se středního vzdělávání	potřeba/cíl	opatření vedoucí k dosažení změny
Nedostatečné kompetence učitelů a pracovníků školských zařízení v oblasti práce s heterogenním kolektivem, se žáky a studenty s potřebou podpůrných opatření.	▪ inkluzivní přístup je relativně nový jev a trend ▪ učitelé byli a jsou nedostatečně vzdělávání v oblasti inkluze již ve svém počátečním vzdělávání, tj. při získávání učitelské kvalifikace ▪ u některých PP je příčinou částečný nebo principiální nesouhlas s inkluzí, což blokuje ochotu se vzdělávat	Zlepšit kompetence učitelů a pracovníků školských zařízení v oblasti práce s heterogenním kolektivem, se žáky a studenty s potřebou podpůrných opatření.	▪ motivační akce, osvěta ▪ vzdělávání zaměřené na metody a techniky ▪ podpora ze strany vedení škol ▪ využívání příkladů dobré praxe, vzdělávacích materiálů ▪ sdílení zkušeností ▪ rozvoj platform pro spolupráci ▪ personální podpora, např. asistenti pedagoga, speciální pedagogové
Prohlubující se nerovnosti ve vzdělávání. Vysoká selektivnost vzdělávací soustavy.	▪ Viz Dlouhodobý záměr ČR ▪ rozdílná úroveň příležitostí, podmínek ke vzdělávání a aspirací k učení, výrazně předurčená zejména rodinným prostředím ▪ dále prohlubovaná příliš časná vnější diferenciací žáků ve vzdělávacím systému ▪ Znevýhodnění některých společenských skupin v přístupu ke školnímu vzdělávání ▪ Vzdělávací příležitosti a výsledky jsou do značné míry ovlivňovány faktory, které jedinec nemůže ovlivnit (pohlaví, socioekonomický status, region, národnost, původ v kulturně odlišném prostředí apod.	Snížení nerovností ve vzdělávání. Snížení selektivnosti vzdělávací soustavy. Umožnit každému žákovi, studentovi maximálně rozvinout jeho vzdělávací potenciál ve společnosti svých vrstevníků.	▪ využívání podpůrných opatření ▪ profesní rozvoj učitelů v oblasti inkluze ▪ Koordinovaný přístup zřizovatelů, škol, státu, sociálních partnerů, NNO ▪ Vyrovnání hendikepů podpůrnými opatřeními ▪ Vzdělávání pedagogických pracovníků ▪ Propagace ▪ Aktivity otevírající prostředí škol okolnímu světu ▪ Individualizace výuky ▪ Moderní a pestré metody výuky
Nedostatečná otevřenost a tolerance pedagogických pracovníků k žákům a studentům se SVP.	▪ část PP vnímá inkluzi jako nežádoucí, jako mylný koncept	Zvýšení otevřenosti a tolerance pedagogických pracovníků k žákům a studentům se SVP.	▪ motivační akce, osvěta ▪ vzdělávání zaměřené na metody a techniky ▪ podpora ze strany vedení škol ▪ využívání příkladů dobré praxe, vzdělávacích materiálů ▪ sdílení zkušeností, supervize ▪ rozvoj platform pro spolupráci ▪ personální podpora, např. asistenti pedagoga, speciální pedagogové
Přetrvávající vysoká míra intenzity vztahu mezi výsledky žáků a jejich socioekonomickým zázemím Vysoká míra dopadu sociálně-ekonomického zázemí školy na školní výsledky žáků.	▪ Nedostatečná podpora žáků a studentů s potřebou podpůrných opatření ze strany škol ▪ Problémy rodin ▪ Nepříznivé společenské prostředí	Snížit míru dopadu sociálně-ekonomického zázemí školy na školní výsledky žáků.	▪ Vzdělávání pedagogických pracovníků, ▪ Podpůrné aktivity ze strany škol pro žáky/studenty a jejich rodiny ▪ Využití dotačních příležitostí

Identifikace potřeb v oblasti intervence PODPORA INKLUZE			
problém	příčiny týkající se středního vzdělávání	potřeba/cíl	opatření vedoucí k dosažení změny
Ne všechny školy využívají služeb specializovaných profesí v oblasti inkluze.	Nedostatečné personální kapacity v kraji, málo odborníků Nepřipravenost škol U některých škol jiné priority	Zvýšit využívání služeb psychologů, speciálních pedagogů, asistentů pedagoga, školních asistentů atd. ve školách.	Využití dotačních příležitostí Rozšíření školního poradenského pracoviště Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními
Výrazné rozdíly v kvalitě poskytovaného vzdělávání jednotlivými školami.	Vyplyvá ze strategických dokumentů ČR, ze zpráv ČŠI	Snížit rozdíly v kvalitě poskytovaného vzdělávání jednotlivými školami.	Podpora managementu škol Personální podpora škol Využití dotačních příležitostí Vzdělávání pedagogických pracovníků
Rezervy v prostupnosti a dostupnosti škol.	Viz Dlouhodobý záměr ČR Konkurenční vztah škol – v některých případech	Zvýšit dostupnost a prostupnost SŠ/VOŠ.	Podpora spolupráce škol Platformy a vzdělávání
Rezervy v podpoře nadaných žáků.	Nedostatečné kompetence PP Nedostatečné materiálně technické zabezpečení ve školách	Zvýšit podporu nadaných žáků.	Vzdělávání PP v oblasti podpory nadání Rozvoj infrastruktury
Současná kvantitativní a kvalitativní úroveň inkluzivity vzdělávání na SŠ/VOŠ v KK je zmapována nedostatečně (na rozdíl od situace na ZŠ).	Nebylo prioritou	Zmapovat nabídku škol v oblasti inkluze a vytvořit její strukturovanou prezentaci navázanou na weby škol.	Vytvoření „mapy“ inkluze v kraji Webová platforma Propagační přístup
Rezervy v materiálně technické připravenosti škol a školských zařízení na inkluzi.	finanční náročnost nedostatek investic ze strany zřizovatelů na všechny potřeby	Zvýšit materiálně technickou připravenost škol a školských zařízení na inkluzi.	Investice od zřizovatelů, z projektové činnosti, investice vlastních prostředků
Obtížné plánování kapacit pro inkluzi.	Zájem a rozsah potřeb žáků se SVP a jejich rodin je obtížné předvídat	Zvýšit schopnost predikce zájmu ze strany žáků a rodičů.	Analytické nástroje Vzdělávání Rozvoj schopnosti oslovovat cílové skupiny Rozvoj marketingu škol
Mění se legislativní prostředí: novela ŠZ + nová ustanovení ve vyhláškách.	Objektivní legislativní proces	Zlepšit schopnost rychle absorbovat legislativní změny u PP, ŘŠ, veřejnosti.	Vzdělávání Konzultace Informační a osvětové aktivity

Identifikace potřeb v oblasti intervence ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST			
problém	příčiny týkající se středního vzdělávání	potřeba/cíl	opatření vedoucí k dosažení změny
Nedostatečná motivace žáků k rozvoji čtenářské gramotnosti.	Vliv informačních technologií. Žáci málo čtou, malý zájem žáků a studentů o četbu a literaturu, snížená schopnost porozumění odbornému textu žáků na odborných učilištích, Malý zájem žáků SOŠ a SOU o odpolední volnočasové aktivity. Čtenářská gramotnost není dostatečně rozvíjena i v ostatních předmětech (mimo ČJ)	Zvýšit motivaci žáků k rozvoji čtenářské gramotnosti.	Spolupráce s MAP (provazba na ZŠ). Finanční podpora na autobusy na kulturní akce pro školy (prioritně pro školy ze vzdálenějších měst). Využívání ICT a interaktivních médií na podporu čtenářské gramotnosti. Podpora aktivních učitelů, aby byli motivováni k účasti na různých výjezdech mimo školu – návštěvy galerií, divadel, výstav, atd. (nyní přicházejí o přesčasové hodiny a mnohdy musí výuku nahrazovat).
Malý zájem žáků o četbu a literaturu.	Jiné zdroje zábavy (sociální sítě), atd. Sociální situace v rodinách, nízká podpora žáků v rodinách.	Zvýšit zájem žáků o četbu a literaturu.	Práci s textem uplatňovat ve všech předmětech- podpora gramotnosti napříč jednotlivými předměty – práce s texty bude součástí výuky většiny předmětů. Podpora systematické práce žáků s odbornými texty – využívání různých metod a forem práce s textem.
Snížená schopnost porozumění odbornému textu žáků na SOU.	Většinou se jedná o žáky se slabými studijními výsledky.	Podpořit schopnost porozumění odbornému textu žáků na SOU.	Práci s textem uplatňovat ve všech předmětech- podpora gramotnosti napříč jednotlivými předměty – práce s texty bude součástí výuky většiny předmětů. Školení pro vyučující odborných předmětů na čtenářskou gramotnost Podpora systematické práce žáků s odbornými texty – využívání různých metod a forem práce s textem. Zajištění dodatečných prostředků na nákup beletrie a odborných textů pro školní knihovny.
Malý zájem žáků SOŠ a SOU o odpolední volnočasové aktivity.	Problémy s dojížděním zejména z malých obcí. Žáci chodí po vyučování na brigády. Sociální situace rodin.	Najít volnočasové aktivity, které budou pro žáky SOŠ a SOU vhodné.	Realizace jednorázových akcí. Rozšířit aktivity, které jsou realizovány v čase školní docházky. Zvýšit informovanost žáků o aktivitách knihoven.
Nedostatek finančních prostředků na realizaci mimotřídních aktivit podporujících čtenářskou gramotnost.	Sociální situace rodin. Nedostatek finančních prostředků ze strany škol.	Zajistit finanční prostředky na realizaci mimotřídních aktivit podporujících čtenářskou gramotnost.	Finanční podpora na dopravu ze strany KU.
Neexistence funkce koordinátora gramotností ve škole.	Nebylo řešeno.	Zavést funkci koordinátora gramotností ve škole.	Spolupráce s NIDV, využívání projektu SYPO.

Identifikace potřeb v oblasti intervence ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST			
problém	příčiny týkající se středního vzdělávání	potřeba/cíl	opatření vedoucí k dosažení změny
Chybějící finanční prostředky na nákup beletrie a odborné literatury	Sociální situace rodin. Nedostatek finančních prostředků ze strany škol.	Zvýšit vybavenost škol beletrií a odbornou literaturou	Finanční podpora na dopravu ze strany KU.
Klesající podíl systematické práce s odbornými texty, vzdělávání vyučujících k podpoře čtenářské gramotnosti.	Důraz na jiné složky	Zvýšit kompetence učitelů v oblasti čtenářské gramotnosti.	Práci s textem uplatňovat ve všech předmětech - podpora gramotnosti napříč jednotlivými předměty – práce s texty bude součástí výuky většiny předmětů. Školení cíleně zaměřená na zvládnutí testů PISA (metody a formy práce). Zajištění dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve využití ICT při rozvoji čtenářské gramotnosti. Spolupráce s NIDV, využívání projektu SYPO.

Identifikace potřeb v oblasti intervence CIZÍ JAZYKY			
problém	příčiny týkající se středního vzdělávání	potřeba/cíl	opatření vedoucí k dosažení změny
Výuka AJ převládá nad NJ.	Anglický jazyk je mezinárodní a lehce dostupný Nechuť studovat německý jazyk	Zvýšit podíl výuky NJ zejména u oborů, kde je NJ nutností pro výkon povolání.	U oborů, kde je NJ nutností pro výkon povolání, uvést v ŠVP NJ jako první jazyk Propagovat NJ Podporovat znalost odborného cizího jazyka – CLIL v odborných předmětech Využití Šablon – Kluby NJ Financování výuky NJ i v menších skupinách (pro žáky, kteří přichází ze ZŠ s NJ a důvodu malého počtu žáků se musí začít učit AJ) Posílení výuky cizích jazyků zejména v oborech odborného vzdělání a zavést výuku druhého cizího jazyka

Identifikace potřeb v oblasti intervence CIZÍ JAZYKY			
problém	příčiny týkající se středního vzdělávání	potřeba/cíl	opatření vedoucí k dosažení změny
Nízká úroveň jazykových kompetencí žáků SOU (zejména NJ)	Obecně nízká schopnost učit se cizí jazyk Slabá vnitřní motivace Nevyužívání metody CLIL na SOU.	Zvýšit úroveň znalostí NJ u žáků SOU.	Podporovat znalost odborného cizího jazyka – CLIL v odborných předmětech. Využití Šablon – Kluby NJ. U oborů, kde je NJ nutností pro výkon povolání, uvést v ŠVP NJ jako první jazyk. Krátkodobé pobyty v zahraničí s finančním příspěvkem KK. Jazykové soutěže vyhlašované KK, např. ve spolupráci s jazykovou školou. Využívání moderních metod (Mindfulness, CLIL) a platforem (např. TED talk). Nedabované filmy. Digitální podpora výuky jazyků. Vytvoření podmínek pro diferenciaci výuky podle úrovně žáků.
Různá úroveň škol v oblasti jazykového vzdělávání.	Rozdílné schopnosti žáků učit se cizí jazyk na různých typech škol. Rozdílná úroveň vnitřní motivace. Rozdílná úroveň znalostí žáků z různých ZŠ.	Zvýšit úroveň znalostí žáků zejména na SOŠ a SOU.	Jazykové soutěže vyhlašované KK, např. ve spolupráci s jazykovou školou. Podpora účasti škol na soutěžích zařazených do programu Excellence středních škol. Spolupráce s MAP (provazba na ZŠ). Zajištění návaznosti výuky cizích jazyků mezi základním a středním vzděláváním Posílení výuky cizích jazyků zejména v oborech odborného vzdělání a zavést výuku druhého cizího jazyka. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti v cizím jazyce dle jazykové úrovně žáků.
Nízká spolupráce se zahraničními firmami z regionu na aktualizaci ŠVP a tvorbě učebních materiálů.	Nízká motivace škol realizovat tyto činnosti. Organizační náročnost.	Rozšířit spolupráce se zahraničními firmami z regionu na aktualizaci ŠVP a tvorbě učebních materiálů.	Využití projektů Česko-německý fond budoucnosti: Možnosti podpory česko-německých projektů v oblasti mládeže a škol. Využití blízkosti Německa k hlubší spolupráci s německými partnery. Podpora KÚ v oblasti výuky předmětů v cizích jazycích. Dobrovolné praxe žáků v Německu.
Jazyková nevybavenost učitelů odborných předmětů a odborné přípravy.	Vyučující nemají požadované jazykové znalosti. Jedná se zejména o starší vyučující, kteří se cizí jazyk neučili nebo jej dlouho nepoužívali.	Zvýšit jazykové schopnosti učitelů odborných předmětů a odborné přípravy.	Podpora KÚ v oblasti výuky předmětů v cizích jazycích. Podpora dlouhodobých stáží pedagogů v zahraničí. Vytvoření podmínek pro diferenciaci výuky podle úrovně žáků. Digitální podpora výuky cizích jazyků. Podpora využívání metody CLIL v odborných předmětech. Sdílení příkladů dobré praxe, tandemová výuka.

Identifikace potřeb v oblasti intervence CIZÍ JAZYKY			
problém	příčiny týkající se středního vzdělávání	potřeba/cíl	opatření vedoucí k dosažení změny
Problémy se zajištěním prostředků na zajištění mobilit žáků.	Sociální situace rodin, převis poptávky nad nabídkou po mobilitách v programu Erasmus+	Nalézt alternativní zdroje financování mobilit žáků.	Využití projektů Česko-německý fond budoucnosti: Možnosti podpory česko-německých projektů v oblasti mládeže a škol. Dobrovolné praxe v Německu.
Nezájem žáků i pedagogů (zejména učitelů odborných předmětů a odborné přípravy) o DLOUHODOBÉ stáže v zahraničí.	Nedostatečná vnitřní motivace Problémy s uvolňováním pedagogů na dlouhodobější kurzy a stáže	Zvýšit zájem žáků a pedagogů (zejména učitelů odborných předmětů a odborné přípravy) o dlouhodobé stáže (více jak 1 měsíc)	podpora KÚ v oblasti výuky předmětů v cizích jazycích, podpora dlouhodobých stáží pedagogů i žáků/studentů v zahraničí, zajištění návaznosti výuky cizích jazyků mezi základním a středním vzděláváním, vytvoření podmínek pro diferenciaci výuky podle úrovně žáků, posílení výuky cizích jazyků zejména v oborech odborného vzdělání a zavést výuku druhého cizího jazyka, podpora rozvoje čtenářské gramotnosti v cizím jazyce dle jazykové úrovně žáků, digitální podpora výuky cizích jazyků.

Identifikace potřeb v oblasti intervence ICT KOMPETENCE			
problém	příčiny týkající se středního vzdělávání	potřeba/cíl	opatření vedoucí k dosažení změny
Nedostatečná datová kapacita (vysokorychlostní připojení k internetu).	Školy jsou napojené na různé datové sítě, neexistuje páteřní datová síť → problémové připojení k internetu.	Zřídít dostačující krajskou páteřní datovou optickou síť pro všechny školy.	Technicky zajistit připojení na každé škole. Možnost využití smlouvy KV s operátorem Vodafone na zřízení vysokorychlostního internetu
Nákup a správa licencí na operační systémy a na kancelářské aplikace.	Pořízení a správa licencí je nyní úkolem školy. Ve školách často chybí pracovník, který by licence spravoval.	Nákup multilicence pro všechny školy Karlovarským krajem.	Centrální nákup licencí ze strany zřizovatele (zejména antivirový program, Windows, školní matrika). Zajištění finančních prostředků na správu sítě ze strany zřizovatele.
Nedostatek financí na správce sítě.	Financování regionálního školství.	Zajistit dostatečné finanční prostředky na správce sítě.	Příspěvek zřizovatele na plat správce sítě.

Identifikace potřeb v oblasti intervence ICT KOMPETENCE			
problém	příčiny týkající se středního vzdělávání	potřeba/cíl	opatření vedoucí k dosažení změny
Nedostatečný zájem PP o odborně zaměřené kurzy na využití ICT techniky ve výuce.	▪ PP nemají motivaci absolvovat DVPP. ▪ Finančně nevýhodné pro PP.	Zvýšit zájem PP a vedoucích pracovníků školských zařízení o účast na DVPP.	▪ Realizace projektu SYPO - využití nabídky projektu, školení do sborovnu.

5. Přehledy informačních zdrojů, zkratk, grafů, tabulek

5.1 Přehled hlavních informačních zdrojů

Karlovarský kraj. *Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji za školní rok 2017/2018*. Dostupné on-line:

<http://www.KKskoly.cz/manazer/dokumenty/Stranky/Vyrocnizpravy.aspx>

Karlovarský kraj. *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Karlovarského kraje 2016 – 2020*. Karlovy Vary: KÚ KK, 2016. On-line:

<http://www.KKskoly.cz/manazer/dokumenty/Stranky/dlouhodobyzamer-vzdelavani.aspx>

Karlovarský kraj. *Školská inkluzivní koncepce Karlovarského kraje*. K. Vary: Implementace KAP 1, 2019. Pracovní materiál.

Karlovarský kraj. *Vyhodnocení naplňování Krajského akčního plánu 1 v Karlovarském kraji*. K. Vary: KAP KK, 2019. Interní materiál.

Cassia Development&Consulting, s.r.o. *Program rozvoje Karlovarského kraje pro období 2014 – 2020. Strategická část*. Karlovy Vary: Karlovarský kraj, 2012.

MŠMT. *Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020*. Praha: MŠMT, 2014. On-line:

<http://www.msmt.cz/ministerstvo/strategie-vzdelavaci-politiky-2020>

MŠMT. *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2019-2023*. On-line: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dz-cr-2019-2023>

MŠMT. *Přehled nezaměstnanosti čerstvých absolventů oborů vzdělání s výučním listem podle skupin oborů v jednotlivých krajích za období let 2015-2019*. Praha: MŠMT, 2019. On-line:

[file:///C:/Users/lveta/Downloads/IIIa_Prehled%20nezamestnanosti%202015-2019_na%20web_final%20\(4\).pdf](file:///C:/Users/lveta/Downloads/IIIa_Prehled%20nezamestnanosti%202015-2019_na%20web_final%20(4).pdf)

NÚV, P-KAP. *Výsledky 2. vlny dotazníkového šetření na školách 2019*. Praha: NÚV, 2019. Pracovní materiál.

NÚV, P-KAP. *Zpráva z mapování stavu inkluzivního vzdělávání na SŠ a VOŠ v Karlovarském kraji*. Praha: NÚV, 2018. Pracovní materiál.

NÚV, P-KAP. *Regionálně specifická data pro Karlovarský kraj*. Pracovní materiál.

Úřad práce České republiky, Krajská pobočka v Karlových Varech. *Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2018 a strategie APZ pro rok 2019*. On-line:

https://portal.mpsv.cz/upcr/kp/KK/statistiky/zprava_o_situaci_na_krajskem_trhu_prace_o_realizaci_apz_v_roce_2018_a_strategie_apz_na_rok_2019.pdf

5.2 Přehled použitých zkratk

APZ	aktivní politika zaměstnanosti
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠI	Česká školní inspekce
ČZU	Česká zemědělská univerzita
DV	další vzdělávání
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
DZ ČR	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR
DZ KK	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Karlovarského kraje
ECVET	evropský systém kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu
GOAML	Gymnázium a obchodní akademie Mariánské Lázně
HDP	hrubý domácí produkt
HPH	hrubá přidaná hodnota
CH (okres)	Okres Cheb
ICT	informační a komunikační technologie
ISŠ	integrovaná střední škola
KAP KK	Krajský akční plán Karlovarského kraje
KP	kariérový poradce, kariérové poradenství
KHKKK	Krajská hospodářská komora Karlovarského kraje
KK	Karlovarský kraj
KÚ KK	Krajský úřad Karlovarského kraje
KV (okres)	Okres Karlovy Vary
MMKV	Magistrát města Karlovy Vary
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
NIDV	Národní institut pro další vzdělávání
NSK	Národní soustava kvalifikací
NÚV	Národní ústav pro vzdělávání
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OP	odborná praxe
o.p.s.	obecně prospěšná společnost
OPVK	Operační program vzdělávání pro konkurenceschopnost
ORP	obec s rozšířenou působností
OŠMT	odbor školství, mládeže a tělovýchovy (krajského úřadu)
OV	odborný výcvik
PK	profesní kvalifikace (NSK)
p.o.	příspěvková organizace
PP	pedagogický pracovník
PV	polytechnické vzdělávání
RVP	rámcový vzdělávací program
SO (okres)	Okres Sokolov
SOČ	středoškolská odborná činnost
SOŠ	střední odborná škola

SUPŠKV	Střední uměleckoprůmyslová škola Karlovy Vary
SVP	speciální vzdělávací potřeby
SW	software
ŠPZ	školské poradenské zařízení
ŠVP	školní vzdělávací program
TV	teoretické vyučování
U3V	univerzita třetího věku
UNIV	uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení v sítích škol poskytujících vzdělávací služby pro dospělé (projekty NÚV)
ÚP	úřad práce
VkP	výchova k podnikavosti
VOŠ	vyšší odborná škola
VkP	výchova k podnikavosti
VP	vzdělávací program
VŠ	vysoká škola
ZČU	Západočeská univerzita v Plzni
zk	zkouška
ZŠ	základní škola
ZV	základní vzdělávání
ZZ	závěrečná zkouška

6. Tabulky a grafy

Následující informace v tabulkových a grafových formátech doplňují informace v jednotlivých kapitolách Analýzy potřeb. Původní grafické zpracování je převzato ze zdrojů, tj. není upraveno do jednotného formátu.

Struktura:

- Sociodemografické charakteristiky Karlovarského kraje
- Vzdělávání a vzdělanost v Karlovarském kraji
- Výsledky dotazníkového šetření P-KAP 2018/2019 v Karlovarském kraji
- Zaměstnanost a trh práce v Karlovarském kraji

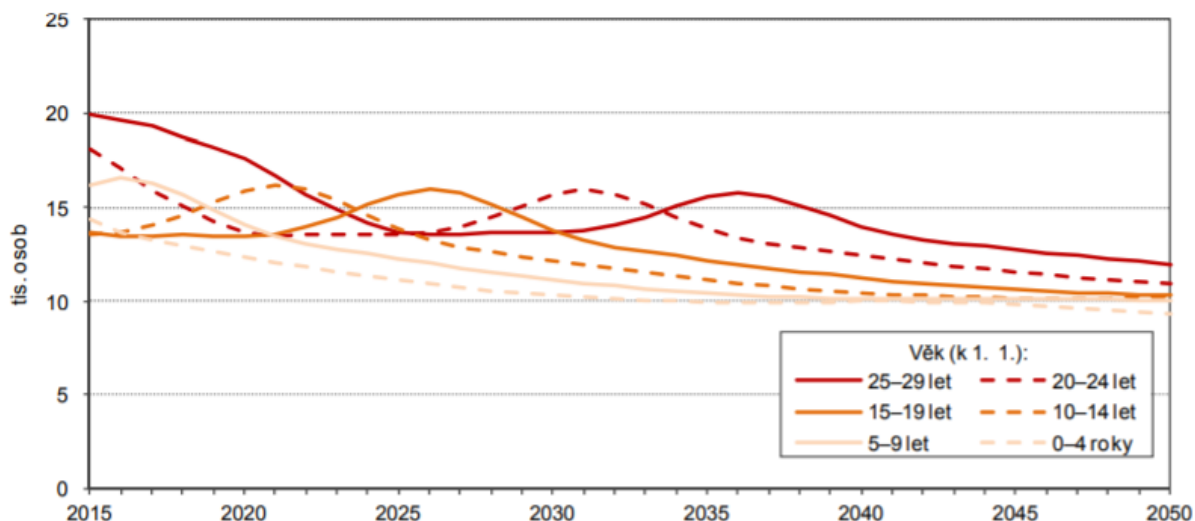
Sociodemografické charakteristiky Karlovarského kraje

Projekce věkové struktury obyvatelstva Karlovarského kraje do roku 2050

	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Obyvatelstvo celkem (k 1. 1.)	292 556	285 959	279 222	272 133	264 870	257 893	251 437
z toho ve věku 0–29 let	87 133	80 327	76 839	73 248	68 322	65 127	63 002
podíl v %	29,8	28,1	27,5	26,9	25,8	25,3	25,1
v tom ve věku (%):							
0–4 let	14,2	13,9	13,4	13,6	14,6	15,1	14,9
5–9 let	16,2	15,3	14,5	14,2	14,8	15,6	15,9
10–14 let	18,2	17,3	15,8	15,2	15,3	15,6	16,2
15–19 let	15,5	19,6	18,0	16,7	16,5	16,3	16,4
20–24 let	15,7	16,9	20,4	19,0	18,2	17,8	17,5
25–29 let	20,2	17,1	17,8	21,2	20,5	19,6	19,1

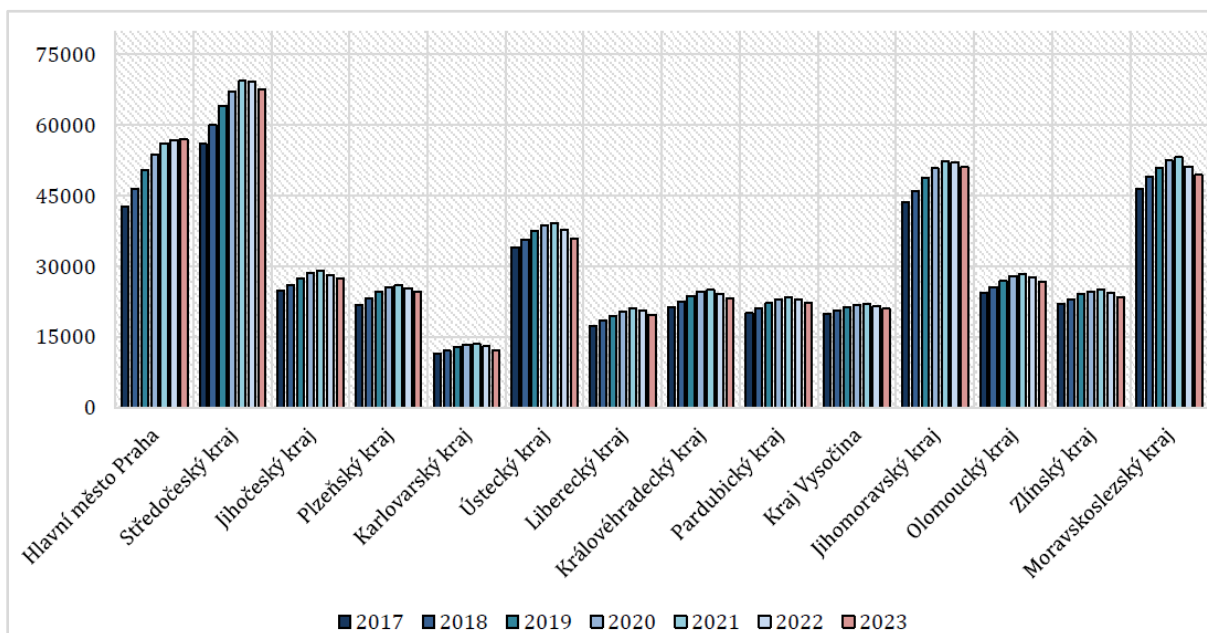
Zdroj: ČSÚ. Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050

Mladá generace podle věkových skupin v Karlovarském kraji do roku 2050

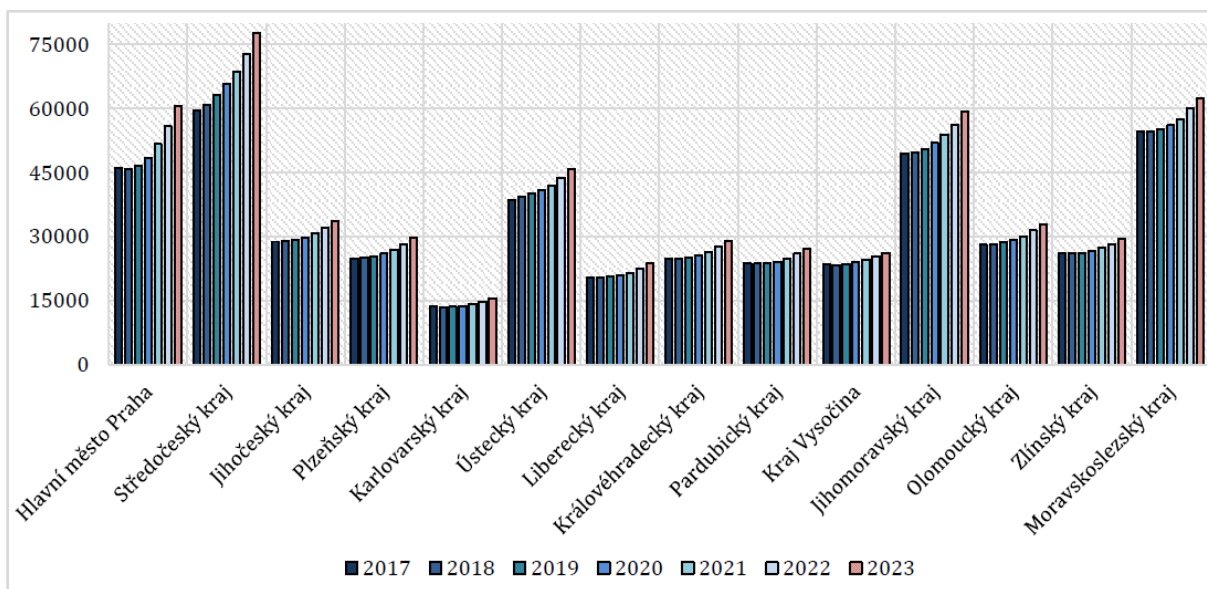
Zdroj: ČSÚ. Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050

Demografická predikce vývoje počtu žáků ve věku 11–14 let v krajích ČR (2017-2023)

Zdroj: ČSÚ (2017), vlastní zpracování MŠMT (2018–2023). Převzato z Dlouhodobého záměru ČR 2019 – 2023.

Demografická predikce vývoje počtu osob ve věku 15-19 let v krajích ČR (2017-2030)

Zdroj: ČSÚ (2017), vlastní zpracování MŠMT (2018–2023). Převzato z Dlouhodobého záměru ČR 2019 – 2023.

Vzdělávání a vzdělanost v Karlovarském kraji

Vývoj podílu nově přijatých žáků do denního studia v Karlovarském kraji

Kategorie vzdělání	2013/14		2014/15		2015/16		2016/17		2017/18		2018/19	
	Kraj	ČR	Kraj	ČR	Kraj	ČR	Kraj	ČR	Kraj	ČR	Kraj	ČR
Střední vzdělání s výučním listem (E+H)	40,6%	31,2%	40,8%	31,0%	37,0%	30,1%	35,0%	29,4%	37,0%	29,3%	38,0%	29,4%
Střední s MZ a odborným výcvikem (LO)	5,6%	6,4%	4,7%	6,1%	4,8%	6,2%	4,2%	6,0%	4,8%	6,1%	4,9%	5,9%
Střední vzdělání bez MZ i výučního listu (J, C, D)	0,4%	1,0%	0,2%	0,8%	0,3%	0,9%	2,6%	1,1%	1,1%	1,1%	0,4%	1,0%
Střední odborné vzdělání s MZ (M)	34,8%	39,6%	35,0%	40,2%	37,8%	40,2%	39,4%	41,0%	38,8%	41,0%	37,8%	41,5%
Gymnaziální vzdělání (K)	18,7%	21,9%	19,3%	21,9%	20,1%	22,5%	18,8%	22,5%	18,2%	22,4%	19,0%	22,3%

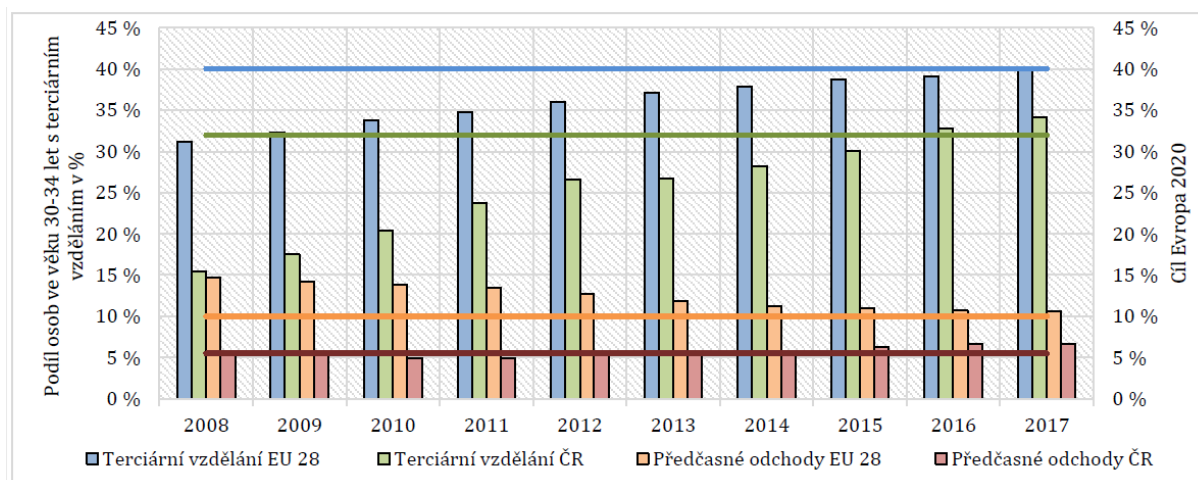
Zdroj: NÚV. Regionálně specifická data 2019

Vývoj počtu nově přijatých žáků do denního studia v Karlovarském kraji 2013/14 – 2018/19

Kategorie vzdělání	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Střední vzdělání s výučním listem (E+H)	1155	1099	1005	958	1021	957
Střední s MZ a odborným výcvikem (LO)	159	126	130	114	133	123
Střední vzdělání bez MZ i výučního listu (J, C, D)	11	5	8	72	31	10
Střední odborné vzdělání s MZ (M)	990	941	1029	1079	1071	951
Gymnaziální vzdělání (K)	533	520	547	513	501	478
Nástavbové vzdělání (L/5)	152	143	131	94	94	60
Vyšší odborné vzdělání (N)	206	178	169	129	95	95

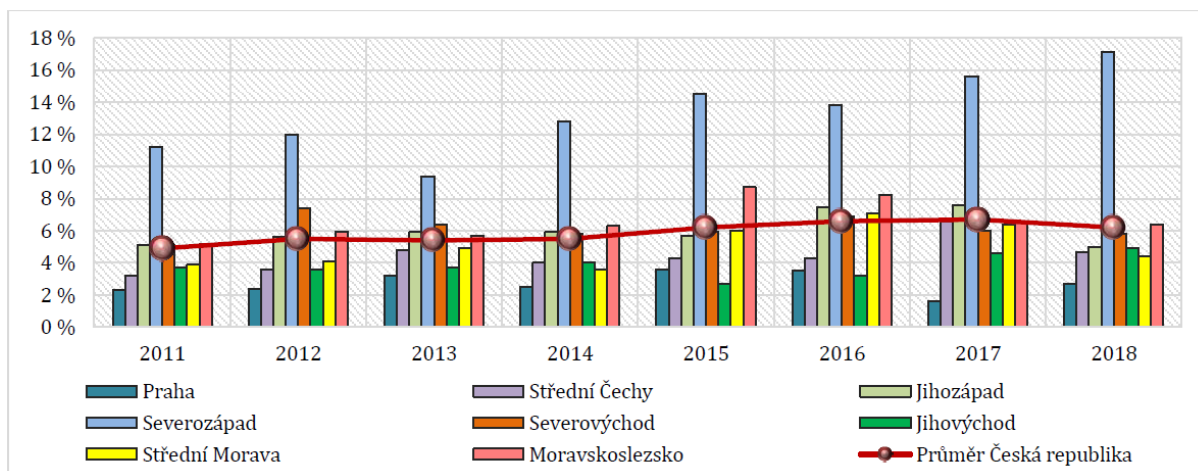
Zdroj: NÚV. Regionálně specifická data 2019

Podíl osob s vysokoškolským vzděláním (věková skupina 30-34) a předčasné odchody ze vzdělávání

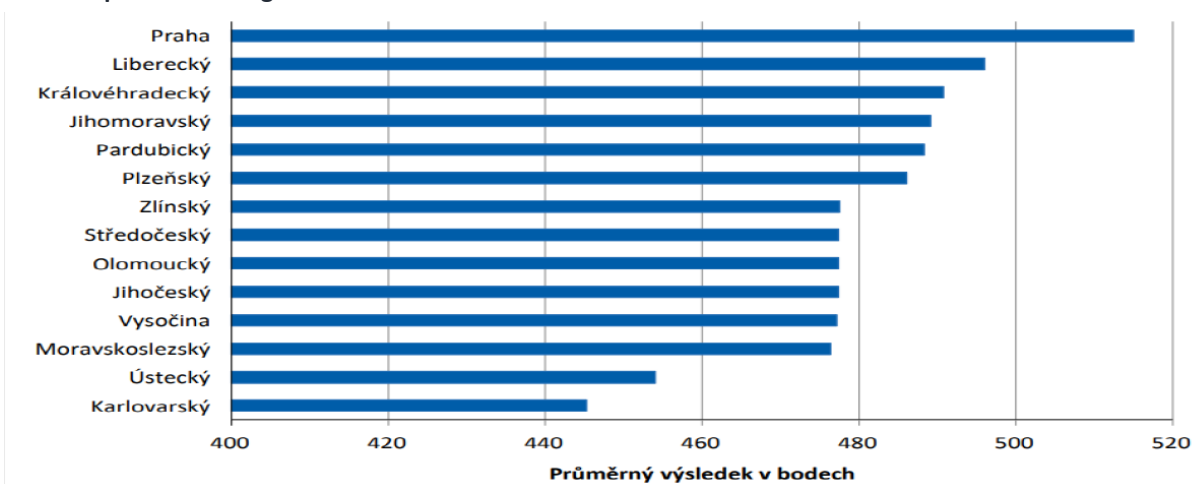
Zdroj: NÚV. Převzato z Dlouhodobého záměru ČR 2019 – 2023.

Vývoj podílu předčasných odchodů ze vzdělávání „Early school leaving“ v období 2011-2018; sledováno na úrovni NUTS 2

Zdroj: Eurostat. Převzato z Dlouhodobého záměru ČR 2019 – 2023.

Mezikrajové srovnání výsledků patnáctiletých žáků plních povinnou školní docházku v šetření PISA 2015 v oblasti přírodovědné gramotnosti

Zdroj: Blažek a Příhodová, 2016. Převzato z Dlouhodobého záměru ČR 2019 – 2023

Počty žáků SŠ v Karlovarském kraji se speciálními vzdělávacími potřebami v běžných třídách

Školní rok	Lokalita	Mentální postížení	Sluchové postížení	Zrakové postížení	Vady řeči	Tělesné postížení	Více vad	Vývoj. poruchy učení	Vývoj. poruchy chování	Autismus	Celkem
15/16	CH	16	3	3	0	7	4	89	9	6	137
	KV	10	3	0	0	11	10	144	15	1	194
	SO	4	2	0	1	0	7	109	6	4	133
	KK	30	8	3	1	18	21	342	30	11	464
16/17	CH	12	2	4	0	6	0	79	11	7	121
	KV	22	3	1	0	11	10	141	25	3	216
	SO	14	5	0	1	0	6	126	8	5	165
	KK	48	10	5	1	17	16	346	44	15	502
17/18	CH	6	1	4	0	5	4	80	11	2	113
	KV	16	3	1	1	9	9	168	20	3	230
	SO	12	5	0	0	1	12	113	7	2	152
	KK	34	9	5	1	15	25	361	38	7	495

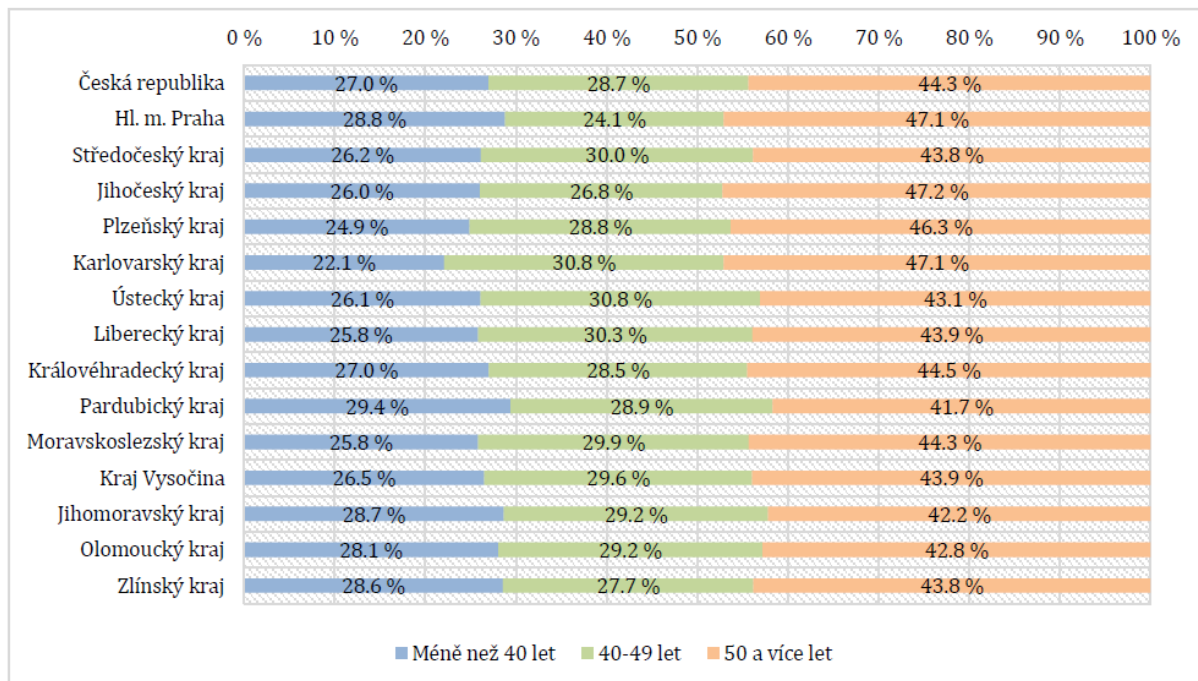
Zdroj: Projekt Implementace KAP 1. Školní inkluzivní koncepce Karlovarského kraje (zpracováno dle školních matrik)

Počty žáků SŠ v Karlovarském kraji jinak znevýhodněných

Školní rok	Lokalita	Jinak znevýhodnění žáci celkem		z odlišného kult. prostředí	jiné životní podmínky socioekonomické	životní kombinace
2016/2017	CH	7	z toho	3	0	4
	KV	0		0	0	0
	SO	1		0	1	0
	KK	8		3	1	4
2017/2018	CH	4		1	2	1
	KV	33		6	25	2
	SO	27		1	23	3
	KK	64		8	50	6
2018/2019	CH	21		3	17	1
	KV	62		9	51	2
	SO	37		9	26	2
	KK	120		21	94	5

Zdroj: Projekt Implementace KAP 1. Školská inkluzivní koncepce Karlovarského kraje (zpracováno dle školních matrik)

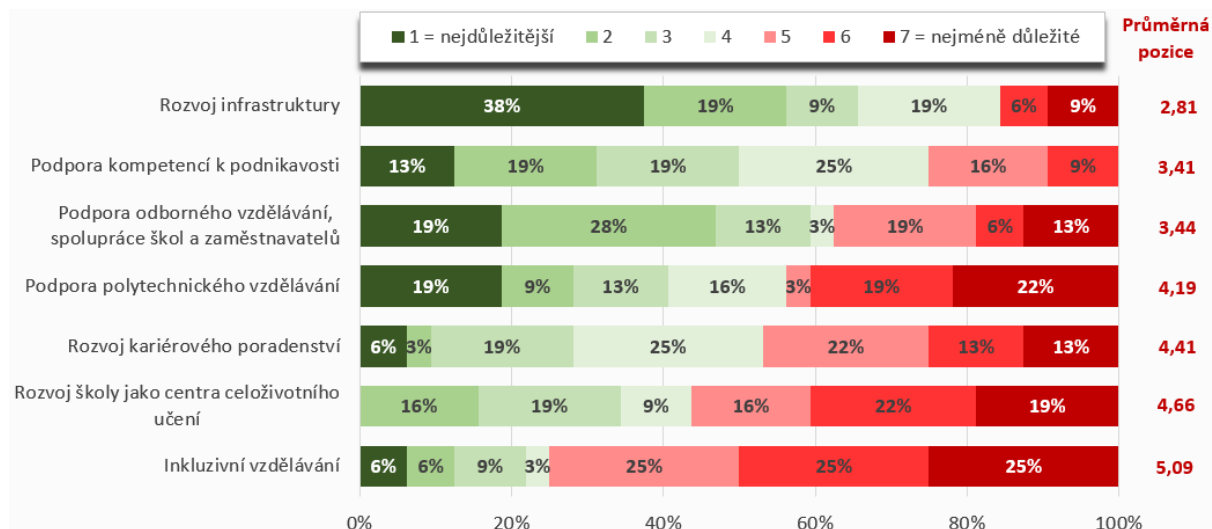
Věková struktura učitelů v regionálním školství, bez řídicích pracovníků (2017)

Zdroj: MŠMT. Převzato z Dlouhodobého záměru ČR 2019 – 2013.

Výsledky dotazníkového šetření P-KAP 2018/2019 v Karlovarském kraji

Prioritizace povinných oblastí intervencí školami v KK ve 2. vlně šetření P-KAP 2019

Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019.

Prioritizace povinných oblastí intervencí školami v KK ve 2. vlně šetření P-KAP 2019

Prioritizace povinných oblastí intervencí - II. vlna	1 = nejdůležitější	2	3	4	5	6	7 = nejméně důležité	Průměrná pozice
Rozvoj infrastruktury	38%	19%	9%	19%	0%	6%	9%	2,81
Podpora kompetencí k podnikavosti	13%	19%	19%	25%	16%	9%	0%	3,41
Podpora odborného vzdělávání, spolupráce škol a zaměstnavatelů	19%	28%	13%	3%	19%	6%	13%	3,44
Podpora polytechnického vzdělávání	19%	9%	13%	16%	3%	19%	22%	4,19
Rozvoj kariérového poradenství	6%	3%	19%	25%	22%	13%	13%	4,41
Rozvoj školy jako centra celoživotního učení	0%	16%	19%	9%	16%	22%	19%	4,66
Inkluzivní vzdělávání	6%	6%	9%	3%	25%	25%	25%	5,09

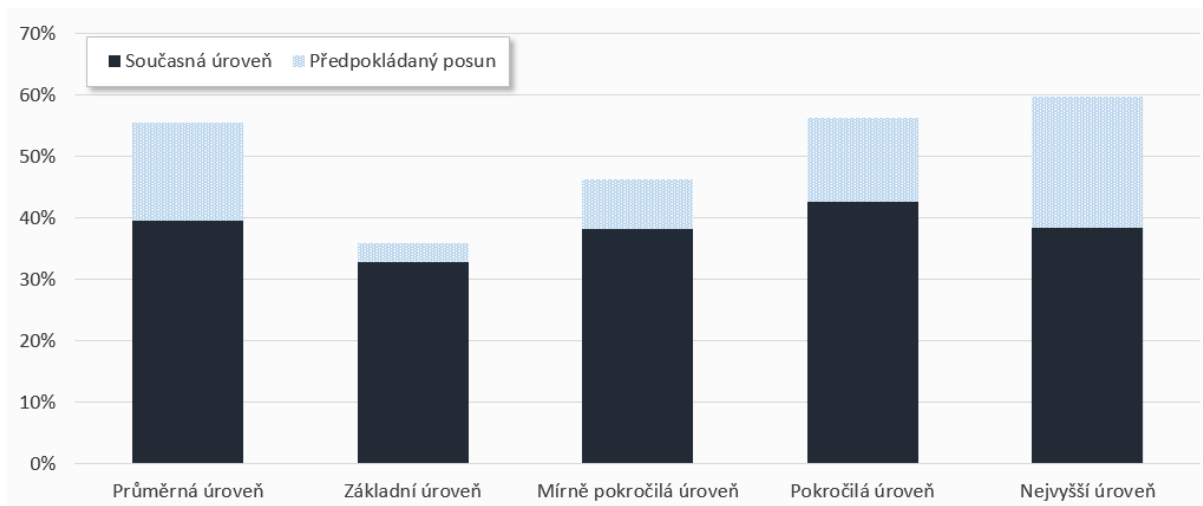
Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019.

Jak vnímají školy v KK důležitost nepovinných oblastí ve 2. vlně šetření P-KAP 2019

Důležitost nepovinných oblastí	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
ICT včetně potřeb infrastruktury	86%	88%	1%
Jazykové vzdělávání	83%	88%	4%
Podpora rozvoje matematické gramotnosti	75%	84%	9%
Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	75%	75%	0%
Žádné z těchto témat pro nás není důležité	0%	3%	3%

Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019.

Současná úroveň rozvoje kariérového poradenství na školách v KK a předpokládaný posun

Úroveň rozvoje - II. vlna	Současný stav	Cílový stav	Předpokládaný posun
Průměrná úroveň	39%	56%	16%
Základní úroveň	33%	36%	3%
Mírně pokročilá úroveň	38%	46%	8%
Pokročilá úroveň	43%	56%	14%
Nejvyšší úroveň	38%	60%	21%

Základní úroveň – kariérové poradenství je realizováno pouze ve své základní podobě, škola nemá komplexní pojetí výuky pro realizaci vzdělávací oblasti či průřezového tématu Člověk a svět práce.

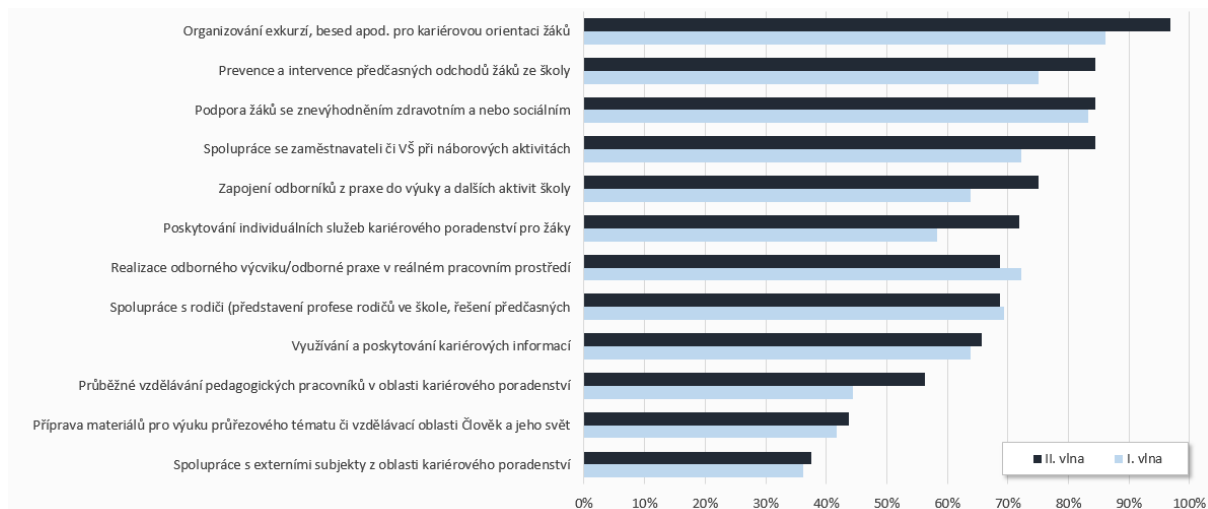
Mírně pokročilá úroveň – škola se snaží oblast kariérového poradenství dále rozvíjet a problematiku propojovat s výukou dalších předmětů, kariérové poradenství se omezuje na žáky, kteří potřebují změnit obor.

Pokročilá úroveň – škola má zpracované komplexní pojetí kariérového poradenství, služby kariérového poradenství obsahují prvky prevence předčasných odchodů, škola v rámci této oblasti příležitostně spolupracuje s externími odborníky a sociálními partnery, kariérové poradenství je využíváno především vyššími ročníky, pozornost je věnována žákům se spec. vzdělávacími potřebami.

Nejvyšší úroveň – škola má interní systém pro poskytování služeb kariérového poradenství, do kterého jsou zapojeni také externí pracovníci, oblast kariérového poradenství je rozvíjena dalšími činnostmi (pozice kariérového a výchovného poradce jsou oddělené, škola systematicky sleduje předčasné odchody ze vzdělávání a s výsledky cíleně pracuje, nabízí poradenství všem žákům, výuka je zaměřena na utváření pozitivního vztahu k profesi či dalšímu studiu).

Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019.

Činnosti, na kterých se školy v KK v rámci rozvoje kariérového poradenství podílí

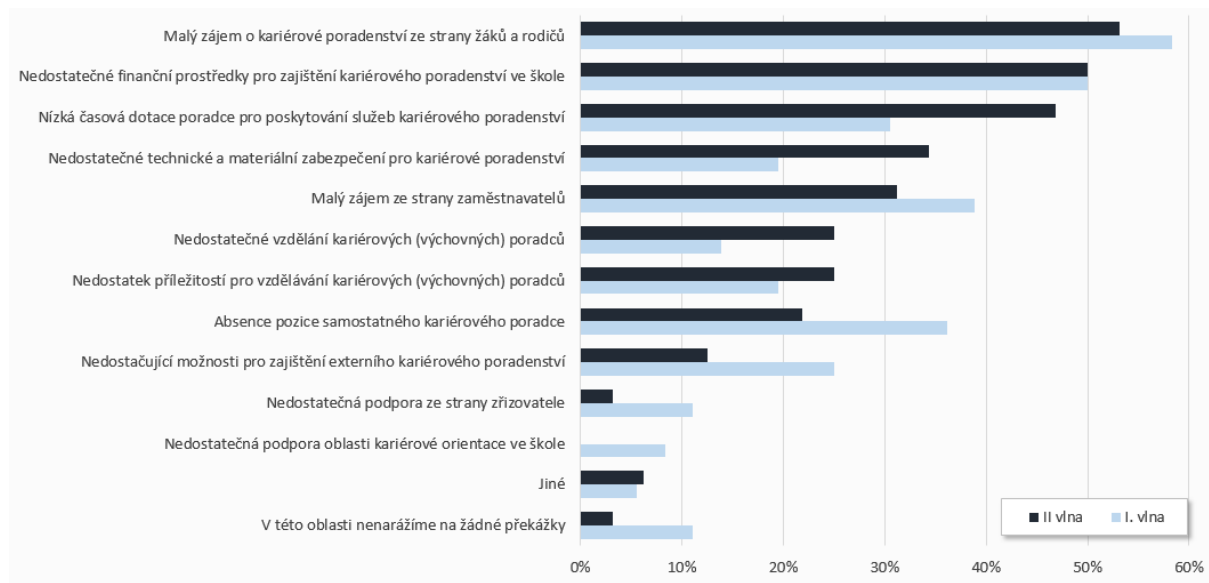
Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019.

Činnosti, na kterých se školy v KK v rámci rozvoje kariérového poradenství podílí

Aktivita	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Organizování exkurzí, besed apod. pro kariérovou orientaci žáků	86%	97%	11%
Prevence a intervence předčasných odchodů žáků ze školy	75%	84%	9%
Podpora žáků se znevýhodněním zdravotním a nebo sociálním	83%	84%	1%
Spolupráce se zaměstnavateli či VŠ při náborových aktivitách	72%	84%	12%
Zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy	64%	75%	11%
Poskytování individuálních služeb kariérového poradenství pro žáky	58%	72%	14%
Realizace odborného výcviku/odborné praxe v reálném pracovním prostředí	72%	69%	-3%
Spolupráce s rodiči (představení profese rodičů ve škole, řešení předčasných odchodů)	69%	69%	-1%
Využívání a poskytování kariérových informací	64%	66%	2%
Průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti kariérového poradenství	44%	56%	12%
Příprava materiálů pro výuku průřezového tématu či vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět	42%	44%	2%
Spolupráce s externími subjekty z oblasti kariérového poradenství	36%	38%	1%
Jiné	0%	0%	0%

Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019.

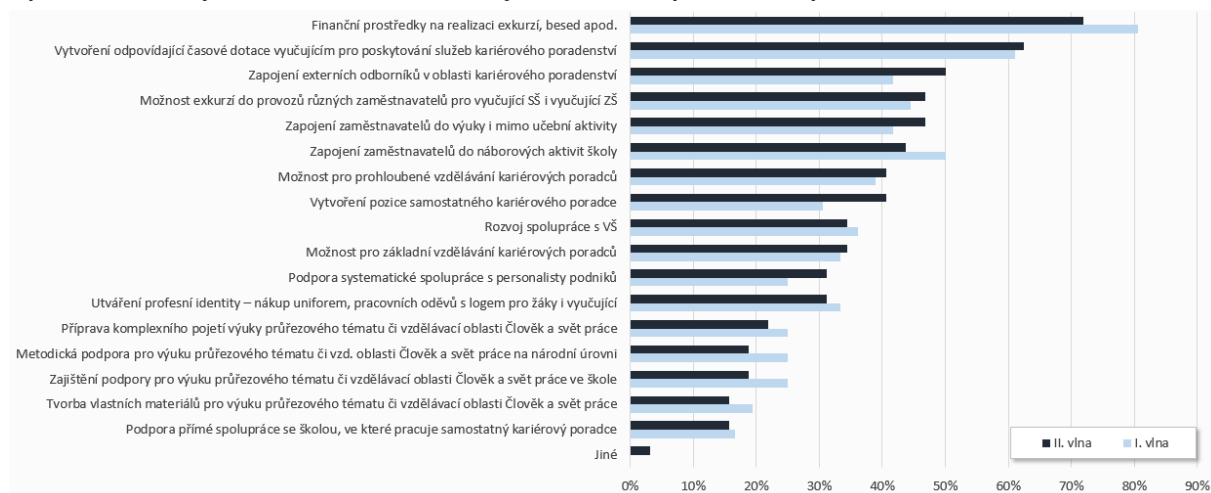
Překážky, na které školy v KK v rámci rozvoje kariérového poradenství narážejí

Překážky	I. vlna	II vlna	Rozdíl
Malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů	58%	53%	-5%
Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství ve škole	50%	50%	0%
Nízká časová dotace poradce pro poskytování služeb kariérového poradenství	31%	47%	16%
Nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro kariérové poradenství	19%	34%	15%
Malý zájem ze strany zaměstnavatelů	39%	31%	-8%
Nedostatečné vzdělání kariérových (výchovných) poradců	14%	25%	11%
Nedostatek příležitostí pro vzdělávání kariérových (výchovných) poradců	19%	25%	6%
Absence pozice samostatného kariérového poradce	36%	22%	-14%
Nedostačující možnosti pro zajištění externího kariérového poradenství	25%	13%	-13%
Nedostatečná podpora ze strany zřizovatele	11%	3%	-8%
Nedostatečná podpora oblasti kariérové orientace ve škole	8%	0%	-8%
Jiné	6%	6%	1%
V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	11%	3%	-8%

Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019.

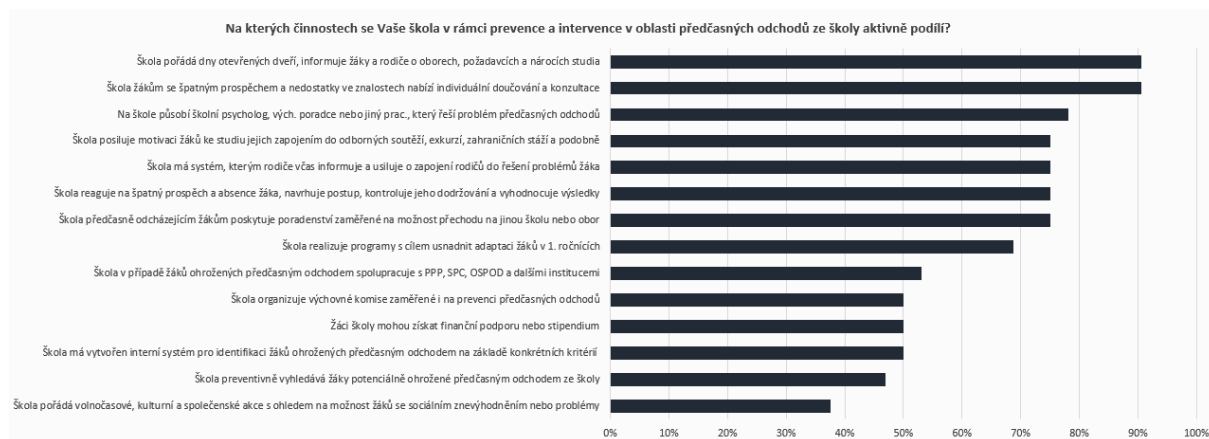
Opatření, která by školám v KK v rámci rozvoje kariérového poradenství pomohla

Opatření	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod.	81%	72%	-9%
Vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování služeb kariérového poradenství	61%	63%	1%
Zapojení externích odborníků v oblasti kariérového poradenství	42%	50%	8%
Možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i vyučující ZŠ	44%	47%	2%
Zapojení zaměstnavatelů do výuky i mimo učební aktivity	42%	47%	5%
Zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy	50%	44%	-6%
Možnost pro prohloubené vzdělávání kariérových poradců	39%	41%	2%
Vytvoření pozice samostatného kariérového poradce	31%	41%	10%
Rozvoj spolupráce s VŠ	36%	34%	-2%
Možnost pro základní vzdělávání kariérových poradců	33%	34%	1%
Podpora systematické spolupráce s personalisty podniků	25%	31%	6%
Utváření profesní identity – nákup uniforem, pracovních oděvů s logem pro žáky i vyučující	33%	31%	-2%
Příprava komplexního pojetí výuky průřezového tématu či vzdělávací oblasti Člověk a svět práce	25%	22%	-3%
Metodická podpora pro výuku průřezového tématu či vzd. oblasti Člověk a svět práce na národní úrovni	25%	19%	-6%
Zajištění podpory pro výuku průřezového tématu či vzdělávací oblasti Člověk a svět práce ve škole	25%	19%	-6%
Tvorba vlastních materiálů pro výuku průřezového tématu či vzdělávací oblasti Člověk a svět práce	19%	16%	-4%
Podpora přímé spolupráce se školou, ve které pracuje samostatný kariérový poradce	17%	16%	-1%
Jiné	0%	3%	3%

Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019

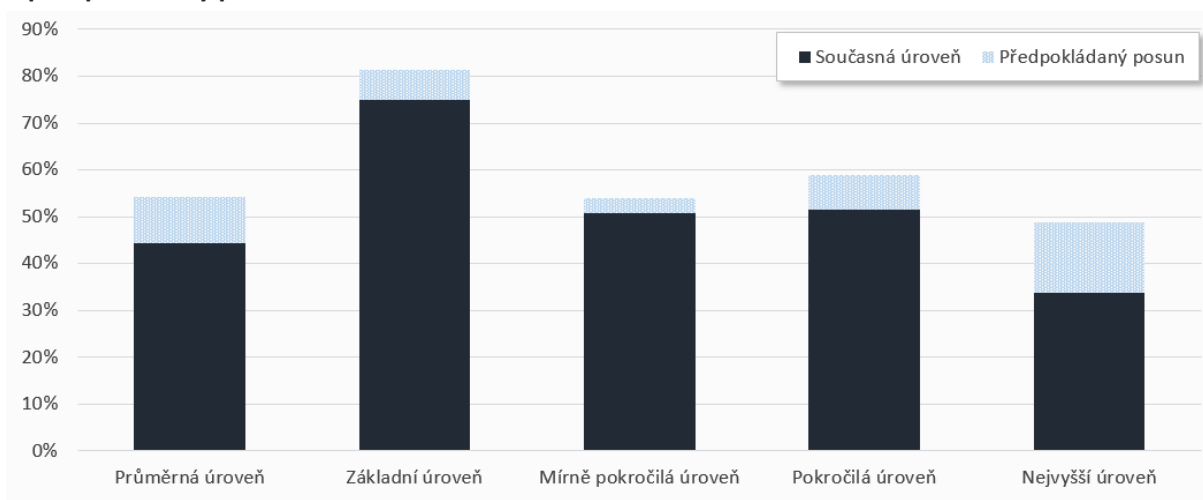
Činnosti vedoucí k prevenci předčasných odchodů ze vzdělávání, na kterých se školy v KK v rámci rozvoje kariérového poradenství aktivně podílí (tato položka nebyla v 1. šetření P-KAP)

Aktivita	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Škola pořádá dny otevřených dveří, informuje žáky a rodiče o oborech, požadavcích a nárocích studia	-	91%	-
Škola žákům se špatným prospěchem a nedostatky ve znalostech nabízí individuální doučování a konzultace	-	91%	-
Na škole působí školní psycholog, vých. poradce nebo jiný prac., který řeší problém předčasných odchodů	-	78%	-
Škola posiluje motivaci žáků ke studiu jejich zapojením do odborných soutěží, exkurzí, zahraničních stáží a podobně	-	75%	-
Škola má systém, kterým rodiče včas informuje a usiluje o zapojení rodičů do řešení problémů žáka	-	75%	-
Škola reaguje na špatný prospěch a absence žáka, navrhuje postup, kontroluje jeho dodržování a vyhodnocuje výsledky	-	75%	-
Škola předčasně odcházejícím žákům poskytuje poradenství zaměřené na možnost přechodu na jinou školu nebo obor	-	75%	-
Škola realizuje programy s cílem usnadnit adaptaci žáků v 1. ročnících	-	69%	-
Škola v případě žáků ohrožených předčasným odchodem spolupracuje s PPP, SPC, OSPOD a dalšími institucemi	-	53%	-
Škola organizuje výchovné komise zaměřené i na prevenci předčasných odchodů	-	50%	-
Žáci školy mohou získat finanční podporu nebo stipendium	-	50%	-
Škola má vytvořen interní systém pro identifikaci žáků ohrožených předčasným odchodem na základě konkrétních kritérií	-	50%	-
Škola preventivně vyhledává žáky potenciálně ohrožené předčasným odchodem ze školy	-	47%	-
Škola pořádá volnočasové, kulturní a společenské akce s ohledem na možnost žáků se sociálním znevýhodněním nebo problémy	-	38%	-
Jiné	-	0%	-

Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019

Sebehodnocení současné úrovně školy v oblasti podpory polytechnického vzdělávání a předpokládaný posun

Úroveň rozvoje - II. vlna	Současný stav	Cílový stav	Předpokládaný posun
Průměrná úroveň	44%	54%	10%
Základní úroveň	75%	81%	6%
Mírně pokročilá úroveň	51%	54%	3%
Pokročilá úroveň	52%	59%	7%
Nejvyšší úroveň	34%	49%	15%

Základní úroveň – podpora polytechnického vzdělávání je omezena na realizaci pouze v souladu RVP vyučovaných oborů.

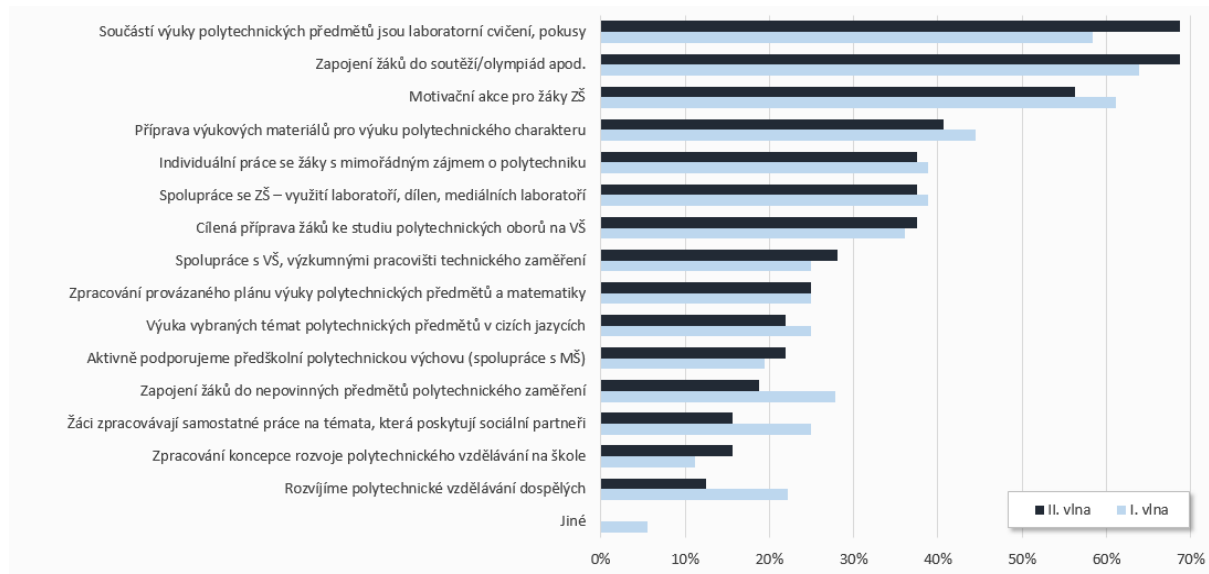
Mírně pokročilá úroveň – podpora polytechnického vzdělávání probíhá pouze v podobě dílčích aktivit (rozvíjení znalostí a dovedností, které jsou součástí polytechnického vzdělávání, motivační akce pro ZŠ, aplikace různých metod ve výuce – skupinová práce, projektová výuka, laboratorní cvičení, praxe atd.).

Pokročilá úroveň – systematická podpora polytechnického vzdělávání (vzájemné propojení polytechnických předmětů a provázání s výukou matematiky, realizace aktivit nad rámec RVP, zapojování do soutěží, spolupráce se ZŠ v regionu).

Nejvyšší úroveň – systematická podpora polytechnického vzdělávání a podpora v rámci dílčích aktivit (zpracované plány výuky polytechnických předmětů a matematiky, které jsou vzájemně provázány, individuální podpora žáků, spolupráce s VŠ v rámci maturitních oborů, podpora samostatné práce žáků –

Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019

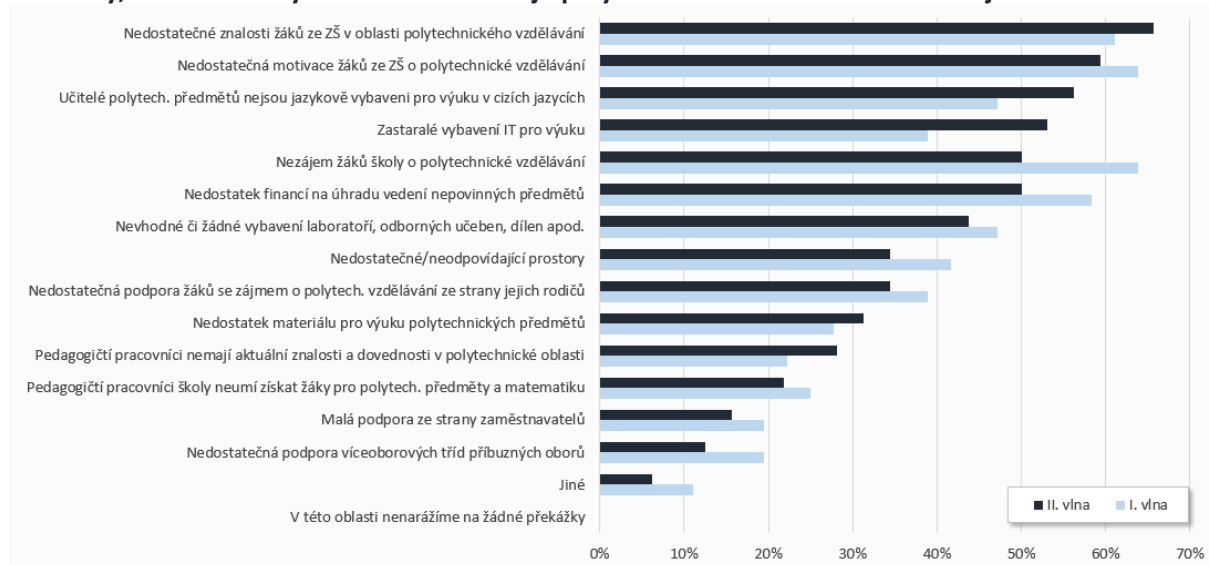
Činnosti, na kterých se školy v KK v oblasti podpory polytechnického vzdělávání aktivně podílejí

Aktivita	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Součástí výuky polytechnických předmětů jsou laboratorní cvičení, pokusy	58%	69%	10%
Zapojení žáků do soutěží/olympiád apod.	64%	69%	5%
Motivační akce pro žáky ZŠ	61%	56%	-5%
Příprava výukových materiálů pro výuku polytechnického charakteru	44%	41%	-4%
Individuální práce se žáky s mimořádným zájmem o polytechniku	39%	38%	-1%
Spolupráce se ZŠ – využití laboratoří, dílen, mediálních laboratoří	39%	38%	-1%
Cílená příprava žáků ke studiu polytechnických oborů na VŠ	36%	38%	1%
Spolupráce s VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření	25%	28%	3%
Zpracování provázaného plánu výuky polytechnických předmětů a matematiky	25%	25%	0%
Výuka vybraných témat polytechnických předmětů v cizích jazycích	25%	22%	-3%
Aktivně podporujeme předškolní polytechnickou výchovu (spolupráce s MŠ)	19%	22%	2%
Zapojení žáků do nepovinných předmětů polytechnického zaměření	28%	19%	-9%
Žáci zpracovávají samostatné práce na témata, která poskytují sociální partneři	25%	16%	-9%
Zpracování koncepce rozvoje polytechnického vzdělávání na škole	11%	16%	5%
Rozvíjíme polytechnické vzdělávání dospělých	22%	13%	-10%
Jiné	6%	0%	-6%

Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019

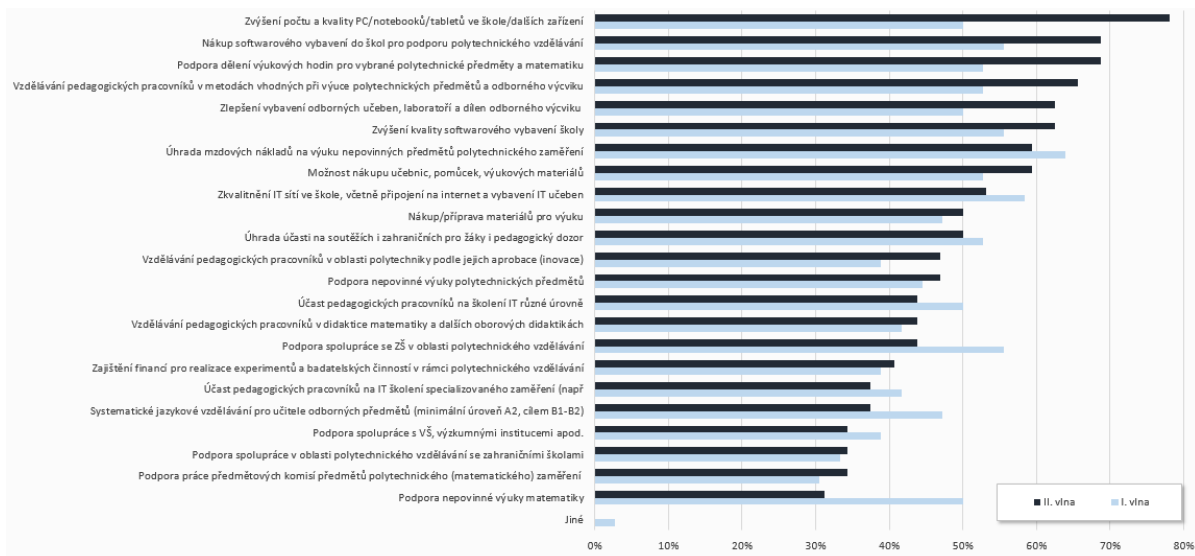
Překážky, na které školy v KK v rámci rozvoje polytechnického vzdělávání narážejí

Překážky	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání	61%	66%	5%
Nedostatečná motivace žáků ze ZŠ o polytechnické vzdělávání	64%	59%	-5%
Učitelé polytech. předmětů nejsou jazykově vybaveni pro výuku v cizích jazycích	47%	56%	9%
Zastaralé vybavení IT pro výuku	39%	53%	14%
Nezájem žáků školy o polytechnické vzdělávání	64%	50%	-14%
Nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů	58%	50%	-8%
Nevhodné či žádné vybavení laboratoří, odborných učeben, dílen apod.	47%	44%	-3%
Nedostatečné/ neodpovídající prostory	42%	34%	-7%
Nedostatečná podpora žáků se zájmem o polytech. vzdělávání ze strany jejich rodičů	39%	34%	-5%
Nedostatek materiálu pro výuku polytechnických předmětů	28%	31%	3%
Pedagogičtí pracovníci nemají aktuální znalosti a dovednosti v polytechnické oblasti	22%	28%	6%
Pedagogičtí pracovníci školy neumí získat žáky pro polytech. předměty a matematiku	25%	22%	-3%
Malá podpora ze strany zaměstnavatelů	19%	16%	-4%
Nedostatečná podpora víceoborových tříd příbuzných oborů	19%	13%	-7%
Jiné	11%	6%	-5%
V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	0%	0%	0%

Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019

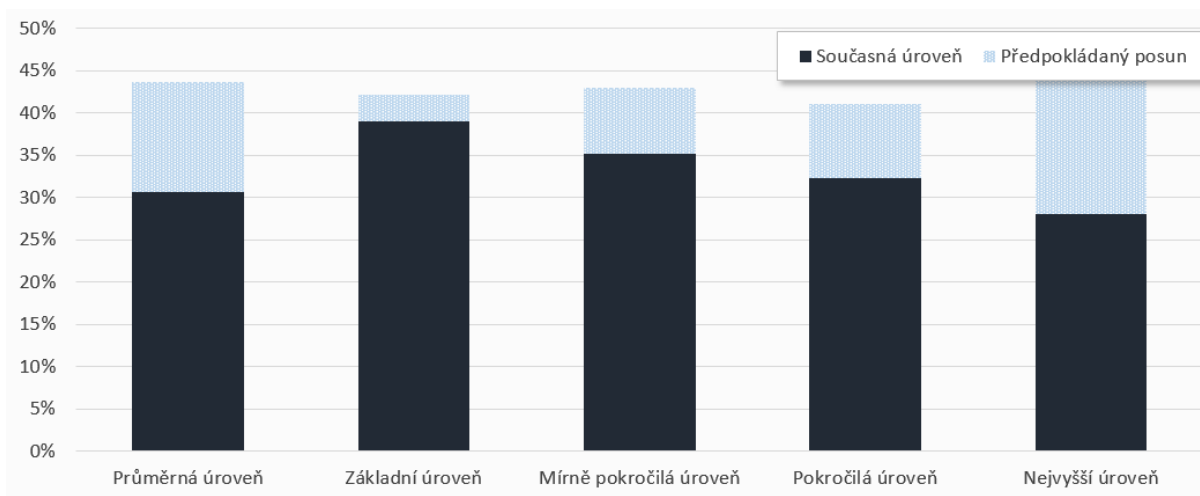
Opatření, která by školám v KK v rámci rozvoje polytechnického vzdělávání pomohla

Opatření	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Zvýšení počtu a kvality PC/notebooků/tabletů ve škole/dalších zařízeních	50%	78%	28%
Nákup softwarového vybavení do škol pro podporu polytechnického vzdělávání	56%	69%	13%
Podpora dělení výukových hodin pro vybrané polytechnické předměty a matematiku	53%	69%	16%
Vzdělávání pedagogických pracovníků v metodách vhodných při výuce polytechnických předmětů a odborného výcviku	53%	66%	13%
Zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku	50%	63%	13%
Zvýšení kvality softwarového vybavení školy	56%	63%	7%
Úhrada mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření	64%	59%	-5%
Možnost nákupu učebnic, pomůcek, výukových materiálů	53%	59%	7%
Zkvalitnění IT sítě ve škole, včetně připojení na internet a vybavení IT učeben	58%	53%	-5%
Nákup/příprava materiálů pro výuku	47%	50%	3%
Úhrada účasti na soutěžích i zahraničních pro žáky i pedagogický dozor	53%	50%	-3%
Vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti polytechniky podle jejich aprobace (inovace)	39%	47%	8%
Podpora nepovinné výuky polytechnických předmětů	44%	47%	2%
Účast pedagogických pracovníků na školení IT různé úrovně	50%	44%	-6%
Vzdělávání pedagogických pracovníků v didaktice matematiky a dalších oborových didaktikách	42%	44%	2%
Podpora spolupráce se ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání	56%	44%	-12%
Zajištění financí pro realizaci experimentů a badatelských činností v rámci polytechnického vzdělávání	39%	41%	2%
Účast pedagogických pracovníků na IT školení specializovaného zaměření (např. jazykové)	42%	38%	-4%
Systematické jazykové vzdělávání pro učitele odborných předmětů (minimální úroveň A2, cílem B1-B2)	47%	38%	-10%
Podpora spolupráce s VŠ, výzkumnými institucemi apod.	39%	34%	-5%
Podpora spolupráce v oblasti polytechnického vzdělávání se zahraničními školami	33%	34%	1%
Podpora práce předmětových komisí předmětů polytechnického (matematického) zaměření	31%	34%	4%
Podpora nepovinné výuky matematiky	50%	31%	-19%
Jiné	3%	0%	-3%

Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019

Sebehodnocení současné úrovně školy v oblasti podpory kompetencí k podnikavosti a předpokládaný posun

Úroveň rozvoje - II. vlna	Současný stav	Cílový stav	Předpokládaný posun
Průměrná úroveň	31%	44%	13%
Základní úroveň	39%	42%	3%
Mírně pokročilá úroveň	35%	43%	8%
Pokročilá úroveň	32%	41%	9%
Nejvyšší úroveň	28%	45%	17%

Základní úroveň – podpora kompetencí k podnikavosti probíhá na informativní bázi, škola tuto oblast podporuje tak, jak je zadáno v RVP.

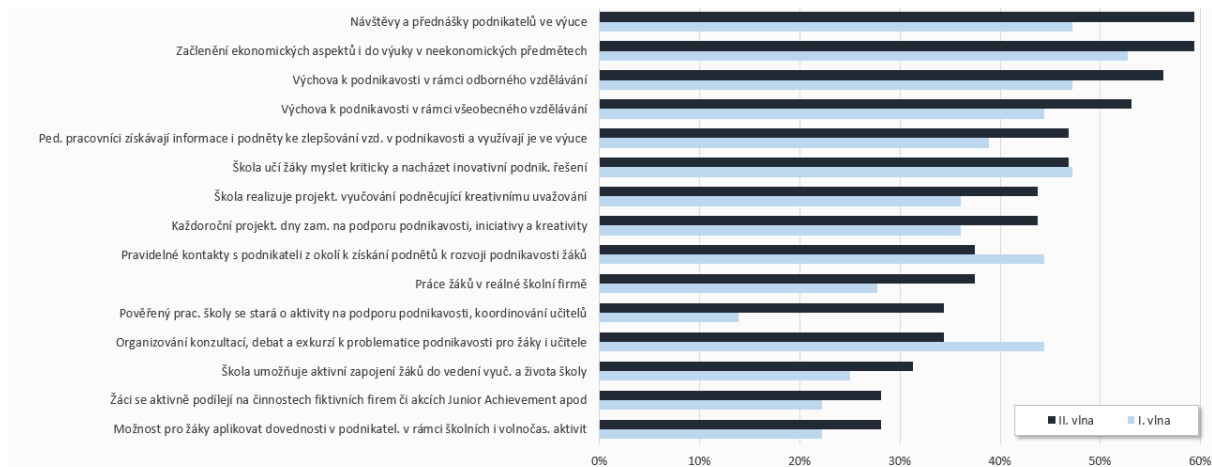
Mírně pokročilá úroveň – podpora kompetencí k podnikavosti probíhá pouze v podobě dílčích aktivit, bez celkové strategie (zapojení do projektů ESF, mezinárodních programů Leonardo Da Vinci, využití těchto zkušeností bez celkové koncepce).

Pokročilá úroveň – systematický a aktivní rozvoj podpory kompetencí k podnikavosti (škola spolupracuje s celorepublikovými iniciativami na podporu podnikavosti – CEFIF, spoluúčast na projektech na celostátní nebo krajské úrovni, pravidelné využívání informací a podnětů k rozvoji oblasti).

Nejvyšší úroveň – systematický rozvoj podpory kompetencí k podnikavosti je jednou z priorit školy, pro oblast je vyčleněn pracovník školy, který se o aktivity podporující podnikavost a koordinaci učitelů a je doplňován dalšími dílčími aktivitami (projektové dny, konzultace a exkurze, aktivní zapojení žáků do vedení vyučování, kooperace s podnikateli z okolí).

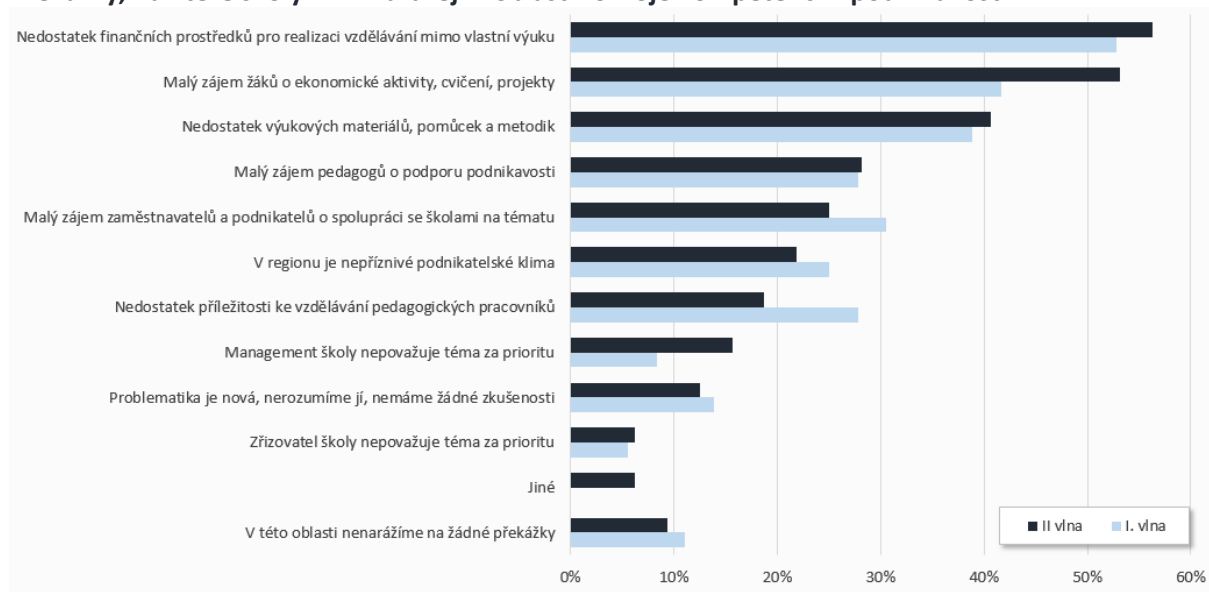
Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019

Činnosti, na kterých se školy v KK v oblasti rozvoje kompetencí k podnikavosti aktivně podílejí

Aktivita	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Návštěvy a přednášky podnikatelů ve výuce	47%	59%	12%
Začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonomických předmětech	53%	59%	7%
Výchova k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání	47%	56%	9%
Výchova k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání	44%	53%	9%
Ped. pracovníci získávají informace i podněty ke zlepšování vzd. v podnikavosti a využívají je ve výuce	39%	47%	8%
Škola učí žáky myslet kriticky a nacházet inovativní podnik. řešení	47%	47%	0%
Škola realizuje projekt. vyučování podnětující kreativnímu uvažování	36%	44%	8%
Každoroční projekt. dny zam. na podporu podnikavosti, iniciativy a kreativity	36%	44%	8%
Pravidelné kontakty s podnikateli z okolí k získání podnětů k rozvoji podnikavosti žáků	44%	38%	-7%
Práce žáků v reálné školní firmě	28%	38%	10%
Pověřený prac. školy se stará o aktivity na podporu podnikavosti, koordinování učitelů	14%	34%	20%
Organizování konzultací, debat a exkurzí k problematice podnikavosti pro žáky i učitele	44%	34%	-10%
Škola umožňuje aktivní zapojení žáků do vedení vyuč. a života školy	25%	31%	6%
Žáci se aktivně podílejí na činnostech fiktivních firem či akcích Junior Achievement apod	22%	28%	6%
Možnost pro žáky aplikovat dovednosti v podnikatel. v rámci školních i volnočas. aktivit	22%	28%	6%
Jiné	0%	0%	0%

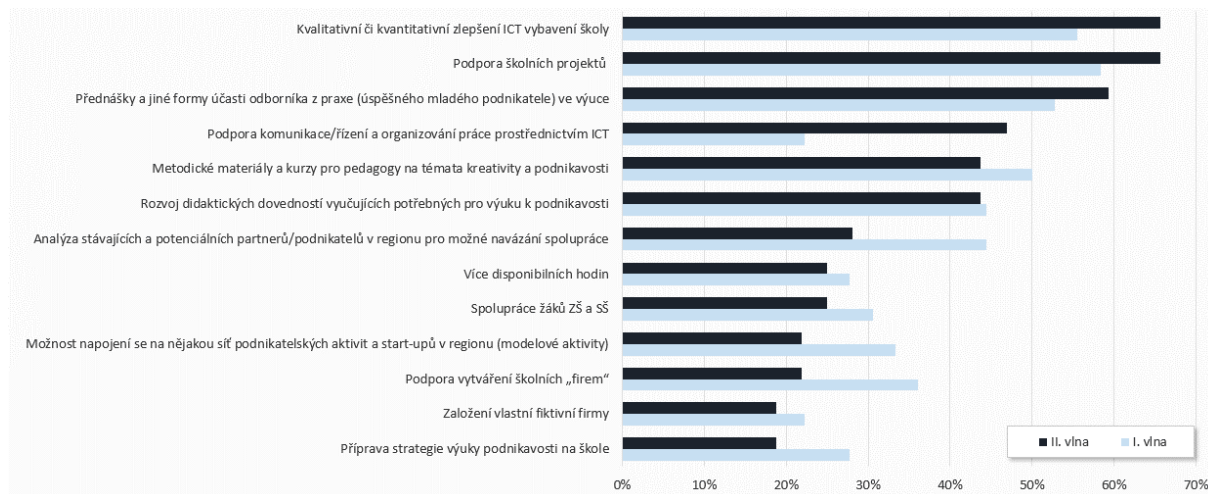
Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019

Překážky, na které školy v KK narážejí v oblasti rozvoje kompetencí k podnikavosti

Překážky	I. vlna	II vlna	Rozdíl
Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku	53%	56%	3%
Malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty	42%	53%	11%
Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik	39%	41%	2%
Malý zájem pedagogů o podporu podnikavosti	28%	28%	0%
Malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami na tématu	31%	25%	-6%
V regionu je nepříznivé podnikatelské klima	25%	22%	-3%
Nedostatek příležitosti ke vzdělávání pedagogických pracovníků	28%	19%	-9%
Management školy nepovažuje téma za prioritu	8%	16%	7%
Problematika je nová, nerozumíme jí, nemáme žádné zkušenosti	14%	13%	-1%
Zřizovatel školy nepovažuje téma za prioritu	6%	6%	1%
Jiné	0%	6%	6%
V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	11%	9%	-2%

Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019

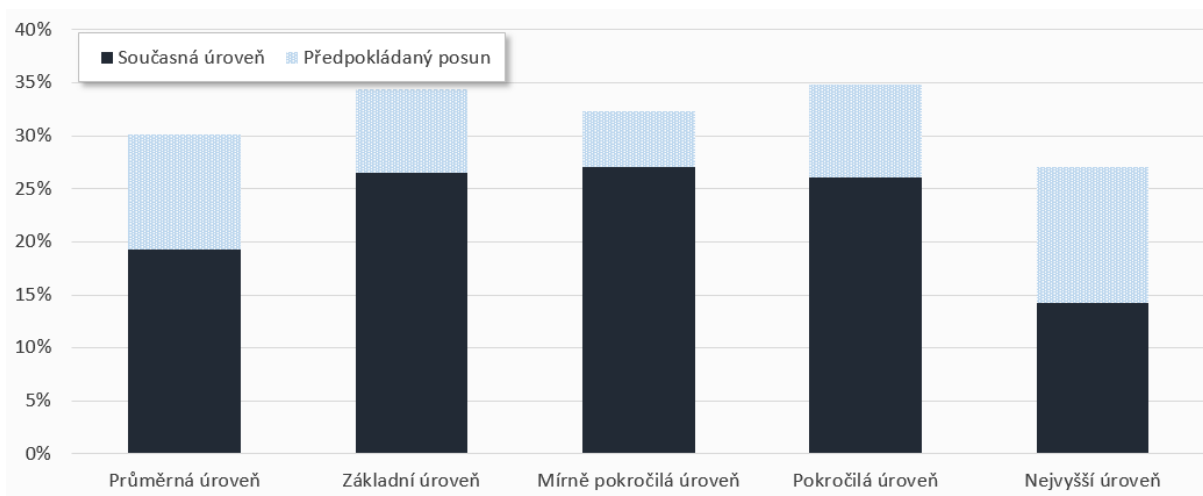
Opatření, která by školám v KK pomohla v rámci rozvoje kompetencí k podnikavosti

Opatření	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy	56%	66%	10%
Podpora školních projektů	58%	66%	7%
Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe (úspěšného mladého podnikatele) ve výuce	53%	59%	7%
Podpora komunikace/řízení a organizování práce prostřednictvím ICT	22%	47%	25%
Metodické materiály a kurzy pro pedagogy na témata kreativity a podnikavosti	50%	44%	-6%
Rozvoj didaktických dovedností vyučujících potřebných pro výuku k podnikavosti	44%	44%	-1%
Analýza stávajících a potenciálních partnerů/podnikatelů v regionu pro možné navázání spolupráce	44%	28%	-16%
Více disponibilních hodin	28%	25%	-3%
Spolupráce žáků ZŠ a SŠ	31%	25%	-6%
Možnost napojení se na nějakou síť podnikatelských aktivit a start-upů v regionu (modelové aktivity)	33%	22%	-11%
Podpora vytváření školních „firem“	36%	22%	-14%
Založení vlastní fiktivní firmy	22%	19%	-3%
Příprava strategie výuky podnikavosti na škole	28%	19%	-9%
Jiné	0%	0%	0%

Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019

Sebehodnocení současné úrovně školy v oblasti rozvoje škol jako center celoživotního vzdělávání a předpokládaný posun

Úroveň rozvoje - II. vlna	Současný stav	Cílový stav	Předpokládaný posun
Průměrná úroveň	19%	30%	11%
Základní úroveň	27%	34%	8%
Mírně pokročilá úroveň	27%	32%	5%
Pokročilá úroveň	26%	35%	9%
Nejvyšší úroveň	14%	27%	13%

Základní úroveň – dalším vzděláváním se škola nezabývá, není součástí vize školy.

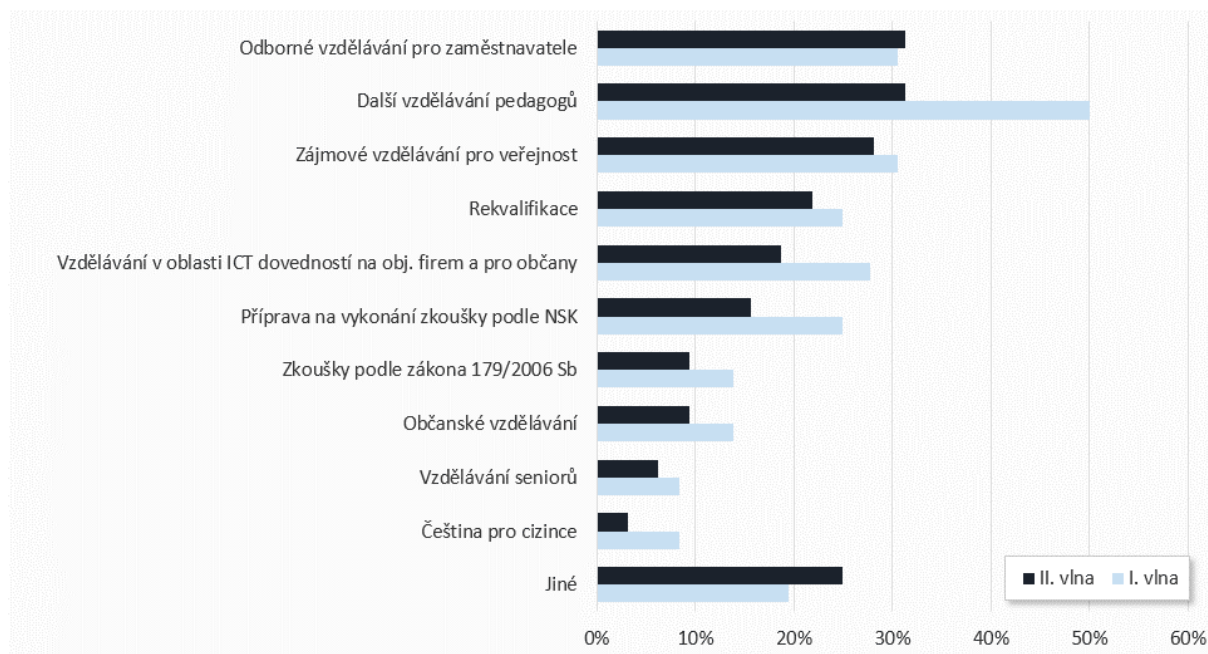
Mírně pokročilá úroveň – další vzdělávání je realizováno pouze okrajově, prostřednictvím dílčích aktivit.

Pokročilá úroveň – škola se snaží další vzdělávání rozvíjet (občasná spolupráce s úřady práce a zaměstnavateli, lektory dalšího vzdělávání jsou pracovníci školy, za realizaci dalšího vzdělávání odpovídá pověřený pracovník školy, škola je autorizovanou osobou pro některou z profesních kvalifikací podle zákona 179/2006 Sb.).

Nejvyšší úroveň – další vzdělávání je plnohodnotnou součástí práce školy a je systematicky rozvíjeno (spolupráce s úřady práce a zaměstnavateli, realizace kurzů pro samoplátce, příprava programů dalšího vzdělávání, škola je autorizovanou osobou pro některou z profesních kvalifikací podle zákona 179/2006 Sb. a realizuje kurzy, za realizaci dalšího vzdělávání odpovídá pověřený pracovník školy, většina lektorů prošla vzděláváním v oblasti lektorských dovedností, realizace zájmového a občanského

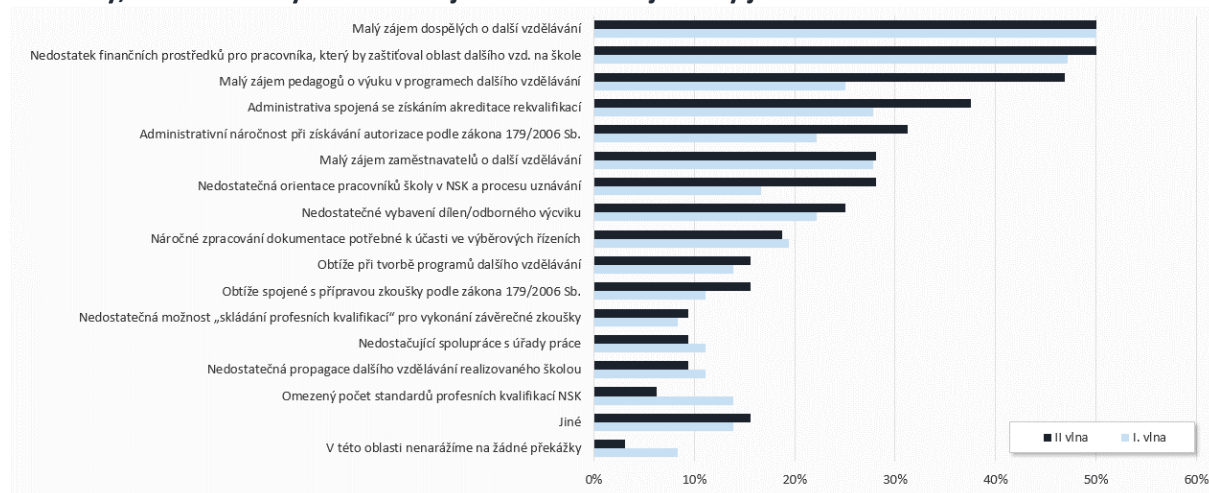
Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019

Činnosti, na kterých se školy v KK v oblasti rozvoje škol jako center celoživotního vzdělávání podílejí

Aktivita	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Odborné vzdělávání pro zaměstnavatele	31%	31%	1%
Další vzdělávání pedagogů	50%	31%	-19%
Zájmové vzdělávání pro veřejnost	31%	28%	-2%
Rekvalifikace	25%	22%	-3%
Vzdělávání v oblasti ICT dovedností na obj. firem a pro občany	28%	19%	-9%
Příprava na vykonání zkoušky podle NSK	25%	16%	-9%
Zkoušky podle zákona 179/2006 Sb	14%	9%	-5%
Občanské vzdělávání	14%	9%	-5%
Vzdělávání seniorů	8%	6%	-2%
Čeština pro cizince	8%	3%	-5%
Jiné	19%	25%	6%

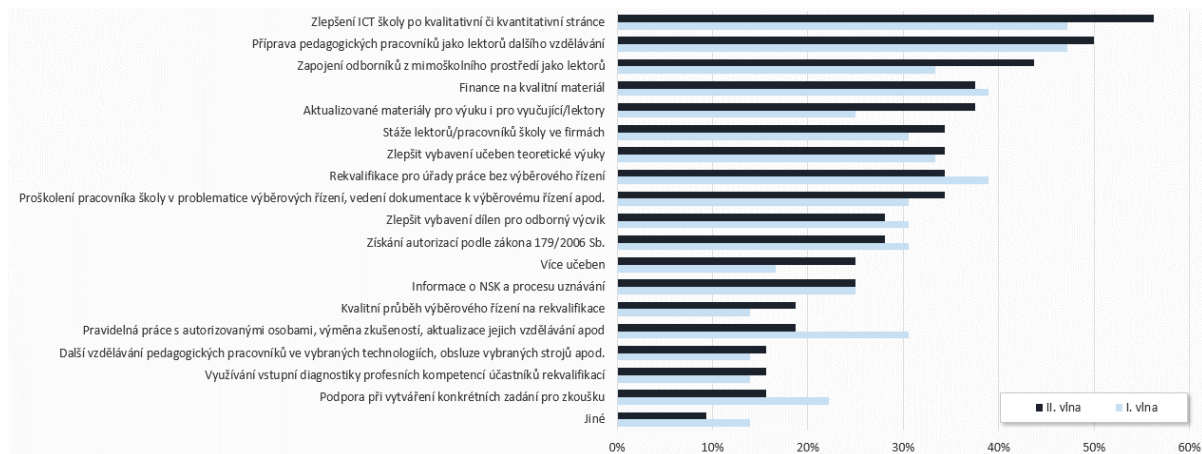
Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019

Překážky, na které školy v KK narážejí v oblasti rozvoje školy jako centra celoživotního vzdělávání

Překážky	I. vlna	II vlna	Rozdíl
Malý zájem dospělých o další vzdělávání	50%	50%	0%
Nedostatek finančních prostředků pro pracovníka, který by zaštiťoval oblast dalšího vzd. na škole	47%	50%	3%
Malý zájem pedagogů o výuku v programech dalšího vzdělávání	25%	47%	22%
Administrativa spojená se získáním akreditace rekvalifikací	28%	38%	10%
Administrativní náročnost při získávání autorizace podle zákona 179/2006 Sb.	22%	31%	9%
Malý zájem zaměstnavatelů o další vzdělávání	28%	28%	0%
Nedostatečná orientace pracovníků školy v NSK a procesu uznávání	17%	28%	11%
Nedostatečné vybavení dílen/odborného výcviku	22%	25%	3%
Náročné zpracování dokumentace potřebné k účasti ve výběrových řízeních	19%	19%	-1%
Obtíže při tvorbě programů dalšího vzdělávání	14%	16%	2%
Obtíže spojené s přípravou zkoušky podle zákona 179/2006 Sb.	11%	16%	5%
Nedostatečná možnost „skládání profesních kvalifikací“ pro vykonání závěrečné zkoušky	8%	9%	1%
Nedostačující spolupráce s úřady práce	11%	9%	-2%
Nedostatečná propagace dalšího vzdělávání realizovaného školou	11%	9%	-2%
Omezený počet standardů profesních kvalifikací NSK	14%	6%	-8%
Jiné	14%	16%	2%
V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	8%	3%	-5%

Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019

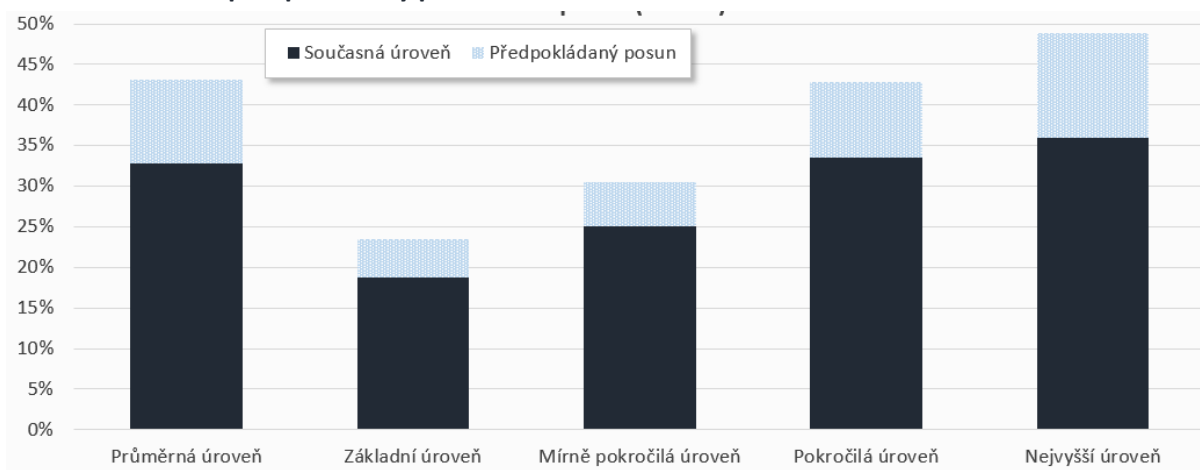
Opatření, která by školám v KK pomohla v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení

Opatření	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Zlepšení ICT školy po kvalitativní či kvantitativní stránce	47%	56%	9%
Příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání	47%	50%	3%
Zapojení odborníků z mimoškolního prostředí jako lektorů	33%	44%	10%
Finance na kvalitní materiál	39%	38%	-1%
Aktualizované materiály pro výuku i pro vyučující/lektory	25%	38%	13%
Stáže lektorů/pracovníků školy ve firmách	31%	34%	4%
Zlepšit vybavení učeben teoretické výuky	33%	34%	1%
Rekvalifikace pro úřady práce bez výběrového řízení	39%	34%	-5%
Proškolení pracovníka školy v problematice výběrových řízení, vedení dokumentace k výběrovému řízení apod.	31%	34%	4%
Zlepšit vybavení dílen pro odborný výcvik	31%	28%	-2%
Získání autorizací podle zákona 179/2006 Sb.	31%	28%	-2%
Více učeben	17%	25%	8%
Informace o NSK a procesu uznávání	25%	25%	0%
Kvalitní průběh výběrového řízení na rekvalifikace	14%	19%	5%
Pravidelná práce s autorizovanými osobami, výměna zkušeností, aktualizace jejich vzdělávání apod.	31%	19%	-12%
Další vzdělávání pedagogických pracovníků ve vybraných technologiích, obsluze vybraných strojů apod.	14%	16%	2%
Využívání vstupní diagnostiky profesních kompetencí účastníků rekvalifikací	14%	16%	2%
Podpora při vytváření konkrétních zadání pro zkoušku	22%	16%	-7%
Jiné	14%	9%	-5%

Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019

Sebehodnocení současné úrovně škol v oblasti podpory odborného vzdělávání, spolupráce škola a zaměstnavatelů a předpokládaný posun

Úroveň rozvoje - II. vlna	Současný stav	Cílový stav	Předpokládaný posun
Průměrná úroveň	33%	43%	10%
Základní úroveň	19%	23%	5%
Mírně pokročilá úroveň	25%	30%	5%
Pokročilá úroveň	33%	43%	9%
Nejvyšší úroveň	36%	49%	13%

Základní úroveň – podpora odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli probíhá pouze v omezené (základní) podobě.

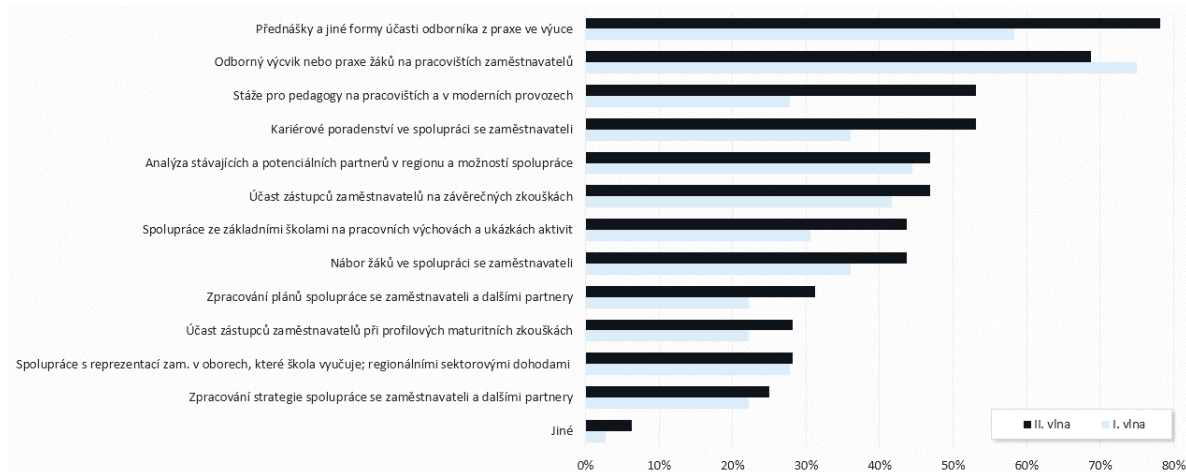
Mírně pokročilá úroveň – spolupráce se zaměstnavateli není systematická, probíhá pouze v podobě dílčích aktivit (stáže pro učitele, zapojení odborníků z praxe, zapojení žáků do praktických aktivit).

Pokročilá úroveň – systematická spolupráce se zaměstnavateli (smlouva o spolupráci, účast zaměstnavatelů u zkoušek, odborný výcvik v modelovém pracovním prostředí).

Nejvyšší úroveň – systematická spolupráce se zaměstnavateli doplněna o další aktivity (škola vyjednává se zaměstnavateli obsah odborného výcviku a praxe, zaměstnavatelé se aktivně podílejí na náborových aktivitách školy a finančně

Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019

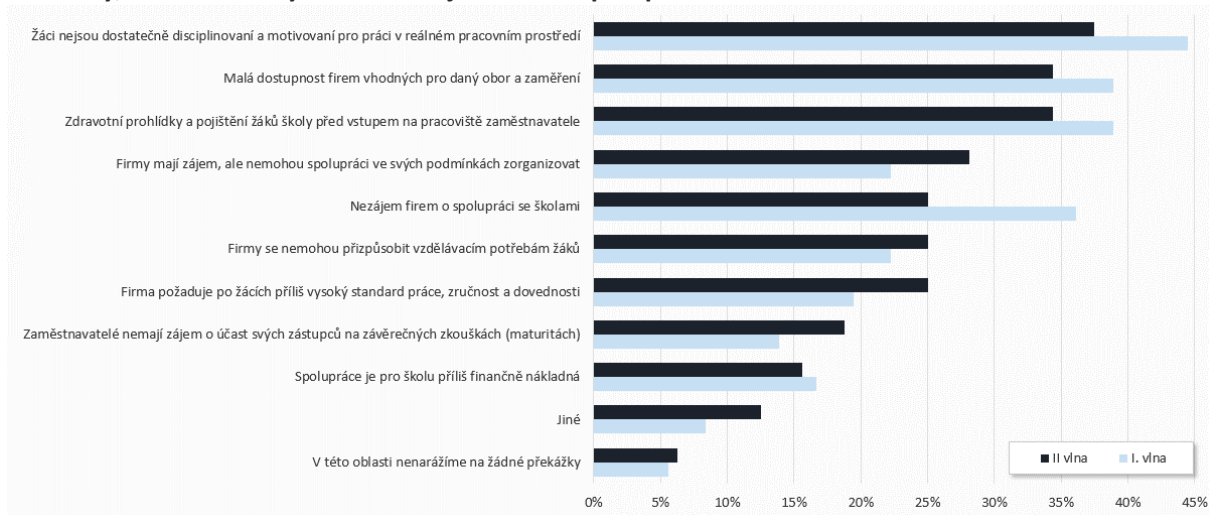
Činnosti, na kterých se školy v KK aktivně podílejí v oblasti spolupráce se zaměstnavateli

Aktivita	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	58%	78%	20%
Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	75%	69%	-6%
Stáže pro pedagogy na pracovištích a v moderních provozech	28%	53%	25%
Kariérové poradenství ve spolupráci se zaměstnavateli	36%	53%	17%
Analýza stávajících a potenciálních partnerů v regionu a možností spolupráce	44%	47%	2%
Účast zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách	42%	47%	5%
Spolupráce ze základními školami na pracovních výchovách a ukázkách aktivit	31%	44%	13%
Nábor žáků ve spolupráci se zaměstnavateli	36%	44%	8%
Zpracování plánů spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery	22%	31%	9%
Účast zástupců zaměstnavatelů při profilových maturitních zkouškách	22%	28%	6%
Spolupráce s reprezentací zam. v oborech, které škola vyučuje; regionálními sektorovými dohodami	28%	28%	0%
Zpracování strategie spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery	22%	25%	3%
Jiné	3%	6%	3%

Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019

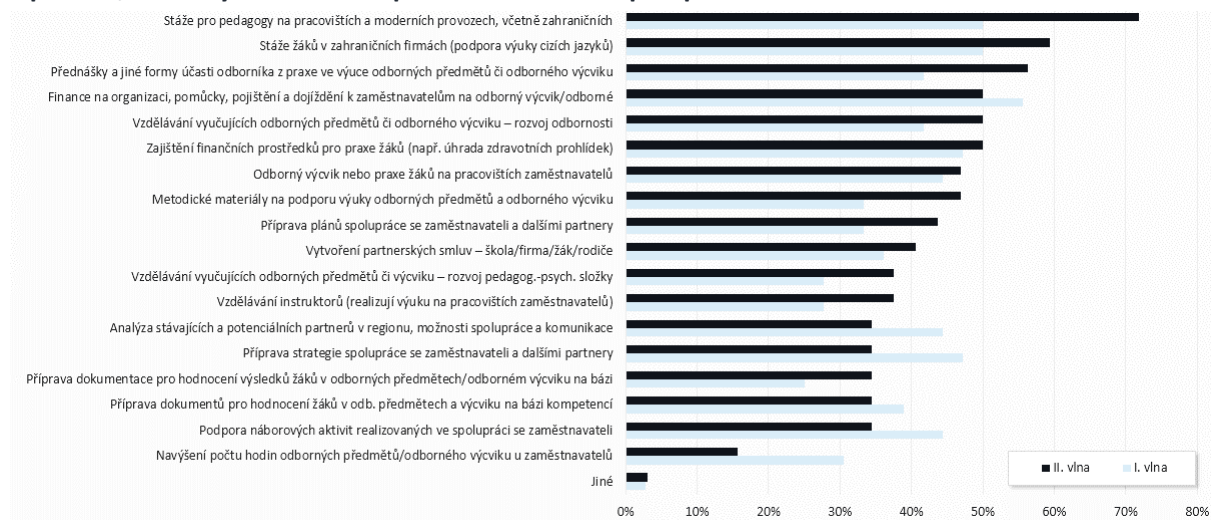
Překážky, na které školy v KK narážejí v oblasti spolupráce se zaměstnavateli

Překážky	I. vlna	II vlna	Rozdíl
Žáci nejsou dostatečně disciplinovaní a motivovaní pro práci v reálném pracovním prostředí	44%	38%	-7%
Malá dostupnost firem vhodných pro daný obor a zaměření	39%	34%	-5%
Zdravotní prohlídky a pojištění žáků školy před vstupem na pracoviště zaměstnavatele	39%	34%	-5%
Firmy mají zájem, ale nemohou spolupráci ve svých podmínkách zorganizovat	22%	28%	6%
Nezájem firem o spolupráci se školami	36%	25%	-11%
Firmy se nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků	22%	25%	3%
Firma požaduje po žácích příliš vysoký standard práce, zručnost a dovednosti	19%	25%	6%
Zaměstnavatelé nemají zájem o účast svých zástupců na závěrečných zkouškách (maturitách)	14%	19%	5%
Spolupráce je pro školu příliš finančně nákladná	17%	16%	-1%
Jiné	8%	13%	4%
V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	6%	6%	1%

Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019

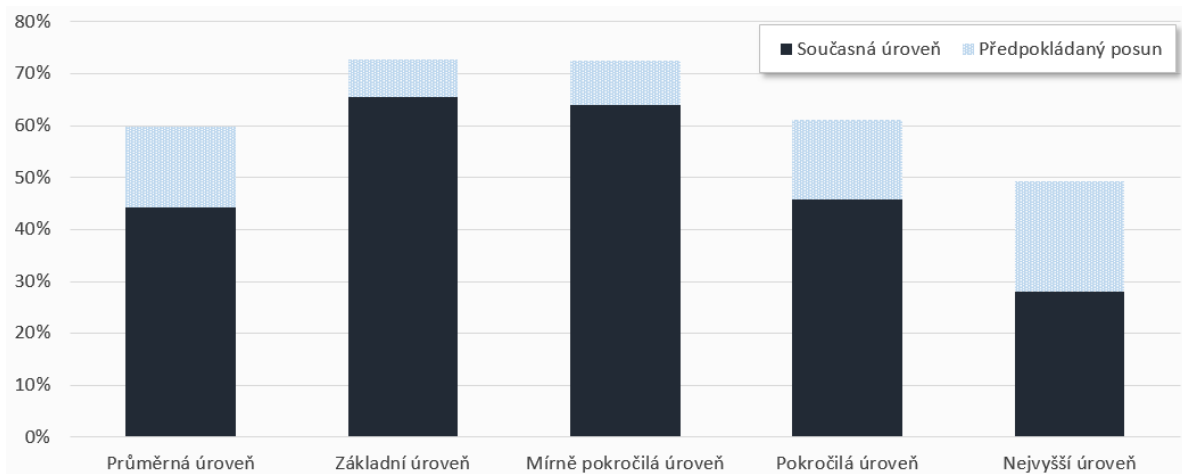
Opatření, která by školám v KK pomohla v oblasti spolupráce se zaměstnavateli

Opatření	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních	50%	72%	22%
Stáže žáků v zahraničních firmách (podpora výuky cizích jazyků)	50%	59%	9%
Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce odborných předmětů či odborného výcviku	42%	56%	15%
Finance na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměstnavatelům na odborný výcvik/odborné	56%	50%	-6%
Vzdělávání vyučujících odborných předmětů či odborného výcviku – rozvoj odbornosti	42%	50%	8%
Zajištění finančních prostředků pro praxe žáků (např. úhrada zdravotních prohlídek)	47%	50%	3%
Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	44%	47%	2%
Metodické materiály na podporu výuky odborných předmětů a odborného výcviku	33%	47%	14%
Příprava plánů spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery	33%	44%	10%
Vytvoření partnerských smluv – škola/firma/žák/rodiče	36%	41%	5%
Vzdělávání vyučujících odborných předmětů či výcviku – rozvoj pedagog.-psych. složky	28%	38%	10%
Vzdělávání instruktorů (realizují výuku na pracovištích zaměstnavatelů)	28%	38%	10%
Analýza stávajících a potenciálních partnerů v regionu, možnosti spolupráce a komunikace	44%	34%	-10%
Příprava strategie spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery	47%	34%	-13%
Příprava dokumentace pro hodnocení výsledků žáků v odborných předmětech/odborném výcviku na bázi	25%	34%	9%
Příprava dokumentů pro hodnocení žáků v odb. předmětech a výcviku na bázi kompetencí	39%	34%	-5%
Podpora náborových aktivit realizovaných ve spolupráci se zaměstnavateli	44%	34%	-10%
Navýšení počtu hodin odborných předmětů/odborného výcviku u zaměstnavatelů	31%	16%	-15%
Jiné	3%	3%	0%

Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019

Sebehodnocení současné úrovně škol v oblasti inkluzivního vzdělávání a předpokládaný posun

Úroveň rozvoje - II. vlna	Současný stav	Cílový stav	Předpokládaný posun
Průměrná úroveň	44%	60%	15%
Základní úroveň	66%	73%	7%
Mírně pokročilá úroveň	64%	73%	8%
Pokročilá úroveň	46%	61%	15%
Nejvyšší úroveň	28%	49%	21%

Základní úroveň – inkluzivní vzdělávání je rozvíjeno pouze v podobě dílčích aktivit (škola přijímá žáky se spec. vzdělávacími potřebami, vyučující se jim věnují podle svých možností ve vazbě na platnou legislativu, vedení umožňuje pedagog. sboru vzdělávání s problematikou inkluzivního vzdělávání, na škole působí poradenské pracoviště).

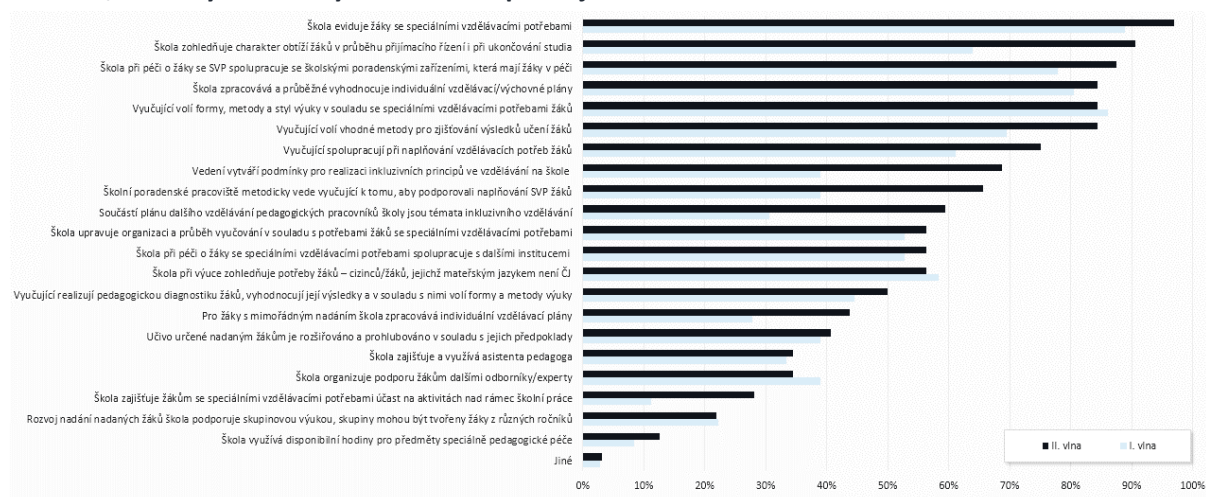
Mírně pokročilá úroveň – škola má v rámci inkluzivního vzdělávání zpracovanou strategii a plán pedagogické podpory (práce s integrovanými žáky, vytváření vhodných podmínek pro integraci, součástí plánu vzdělávání pedagog. pracovníků je také vzdělávání v oblasti inkluze, škola zohledňuje charakter obtíží v průběhu zkoušek, vyučující jsou obeznámeni se spec. vzdělávacími potřebami žáků a využívají formativního hodnocení, prostory školy jsou částečně dostupné všem žákům).

Pokročilá úroveň – škola má zpracované komplexní pojetí inkluzivního vzdělávání (u žáků se spec. vzdělávacími potřebami škola pracuje s individuálními vzdělávacími a výchovnými plány, vyučující v plné šíři využívají pedagogickou diagnostiku, škola spolupracuje se zaměstnavateli a umožňuje žákům se spec. vzdělávacími potřebami realizovat odborný výcvik a praxi, s některými žáky se spec. vzdělávacími potřebami spolupracuje asistent pedagoga, na škole je rozšířené poradenské pracoviště, prostory školy jsou dostupné všem žákům).

Nejvyšší úroveň – komplexní pojetí inkluzivního vzdělávání je školou dále rozšiřováno (tvorba plánů inkluzivního rozvoje školy, realizace plánů je metodicky řízena a koordinována, zaměstnavatelé vytvářejí žákům se spec. vzdělávacími potřebami vhodné podmínky, škola spolupracuje při péči o žáky se spec. vzdělávacími potřebami s dalšími institucemi a specialisty,

Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019

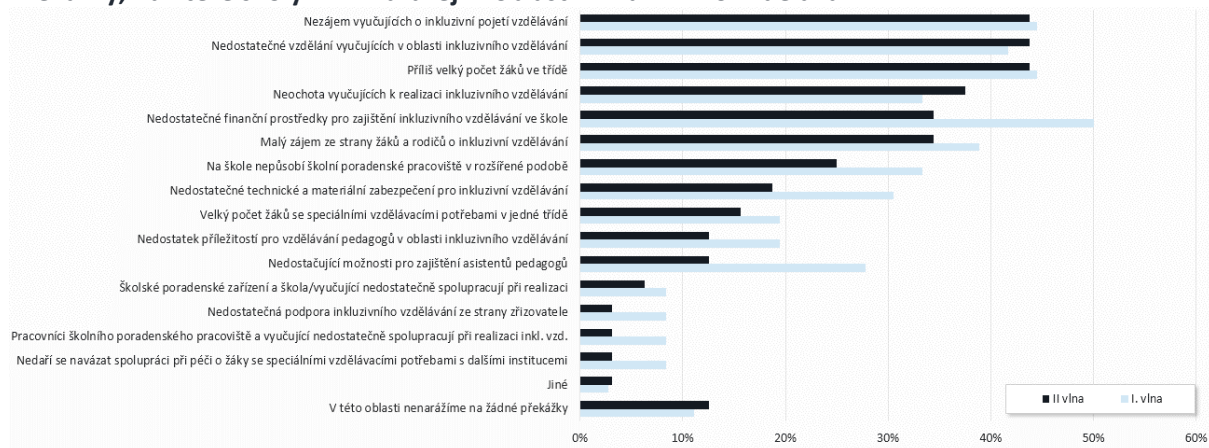
Činnosti, na kterých se školy v KK aktivně podílejí v oblasti inkluzivního vzdělávání

Aktivita	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Škola eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	89%	97%	8%
Škola zohledňuje charakter obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia	64%	91%	27%
Škola při péči o žáky se SVP spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními, která mají žáky v péči	78%	88%	10%
Škola zpracovává a průběžně vyhodnocuje individuální vzdělávací/výchovné plány	81%	84%	4%
Vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáků	86%	84%	-2%
Vyučující volí vhodné metody pro zjišťování výsledků učení žáků	69%	84%	15%
Vyučující spolupracují při naplňování vzdělávacích potřeb žáků	61%	75%	14%
Vedení vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole	39%	69%	30%
Školní poradenské pracoviště metodicky vede vyučující k tomu, aby podporovali naplňování SVP žáků	39%	66%	27%
Součástí plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků školy jsou témata inkluzivního vzdělávání	31%	59%	29%
Škola upravuje organizaci a průběh vyučování v souladu s potřebami žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	53%	56%	3%
Škola při péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje s dalšími institucemi	53%	56%	3%
Škola při výuce zohledňuje potřeby žáků – cizinců/žáků, jejichž mateřským jazykem není ČJ	58%	56%	-2%
Vyučující realizují pedagogickou diagnostiku žáků, vyhodnocují její výsledky a v souladu s nimi volí formy a metody výuky	44%	50%	6%
Pro žáky s mimořádným nadáním škola zpracovává individuální vzdělávací plány	28%	44%	16%
Učivo určené nadaným žákům je rozšiřováno a prohlubováno v souladu s jejich předpoklady	39%	41%	2%
Škola zajišťuje a využívá asistenta pedagoga	33%	34%	1%
Škola organizuje podporu žákům dalšími odborníky/experty	39%	34%	-5%
Škola zajišťuje žákům se speciálními vzdělávacími potřebami účast na aktivitách nad rámec školní práce	11%	28%	17%
Rozvoj nadání nadaných žáků škola podporuje skupinovou výukou, skupiny mohou být tvořeny žáky z různých ročníků	22%	22%	0%
Škola využívá disponibilní hodiny pro předměty speciálně pedagogické péče	8%	13%	4%
Jiné	3%	3%	0%

Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019

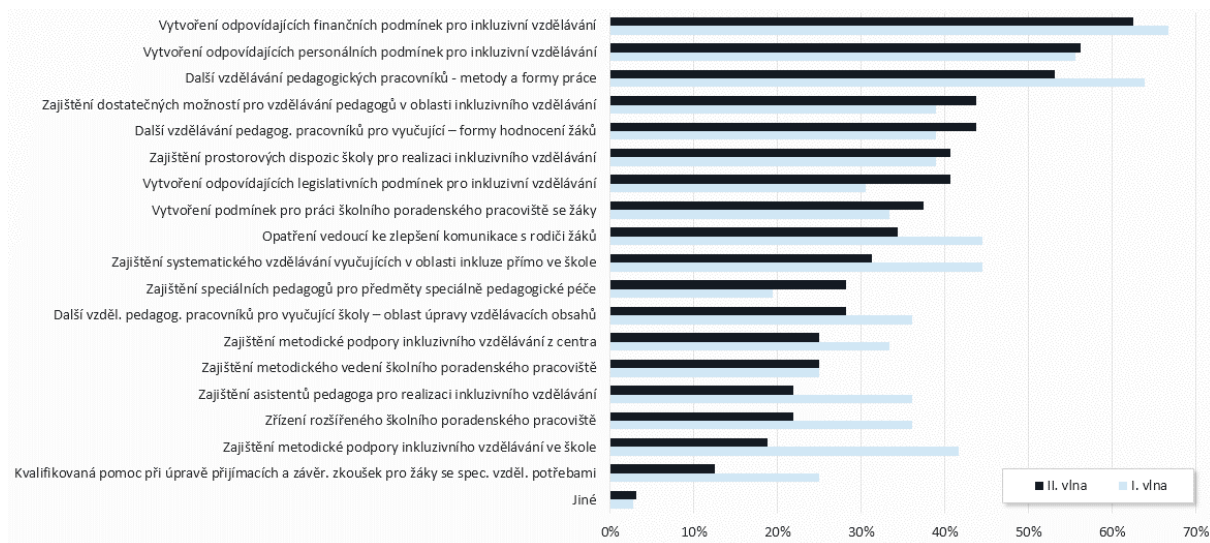
Překážky, na které školy v KK narážejí v oblasti inkluzivního vzdělávání

Překážky	I. vlna	II vlna	Rozdíl
Nezájem vyučujících o inkluzivní pojetí vzdělávání	44%	44%	-1%
Nedostatečné vzdělání vyučujících v oblasti inkluzivního vzdělávání	42%	44%	2%
Příliš velký počet žáků ve třídě	44%	44%	-1%
Neochota vyučujících k realizaci inkluzivního vzdělávání	33%	38%	4%
Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve škole	50%	34%	-16%
Malý zájem ze strany žáků a rodičů o inkluzivní vzdělávání	39%	34%	-5%
Na škole nepůsobí školní poradenské pracoviště v rozšířené podobě	33%	25%	-8%
Nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro inkluzivní vzdělávání	31%	19%	-12%
Velký počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v jedné třídě	19%	16%	-4%
Nedostatek příležitostí pro vzdělávání pedagogů v oblasti inkluzivního vzdělávání	19%	13%	-7%
Nedostačující možnosti pro zajištění asistentů pedagogů	28%	13%	-15%
Školské poradenské zařízení a škola/vyučující nedostatečně spolupracují při realizaci	8%	6%	-2%
Nedostatečná podpora inkluzivního vzdělávání ze strany zřizovatele	8%	3%	-5%
Pracovníci školního poradenského pracoviště a vyučující nedostatečně spolupracují při realizaci inkl. vzd.	8%	3%	-5%
Nedaří se navázat spolupráci při péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami s dalšími institucemi	8%	3%	-5%
Jiné	3%	3%	0%
V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	11%	13%	1%

Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019

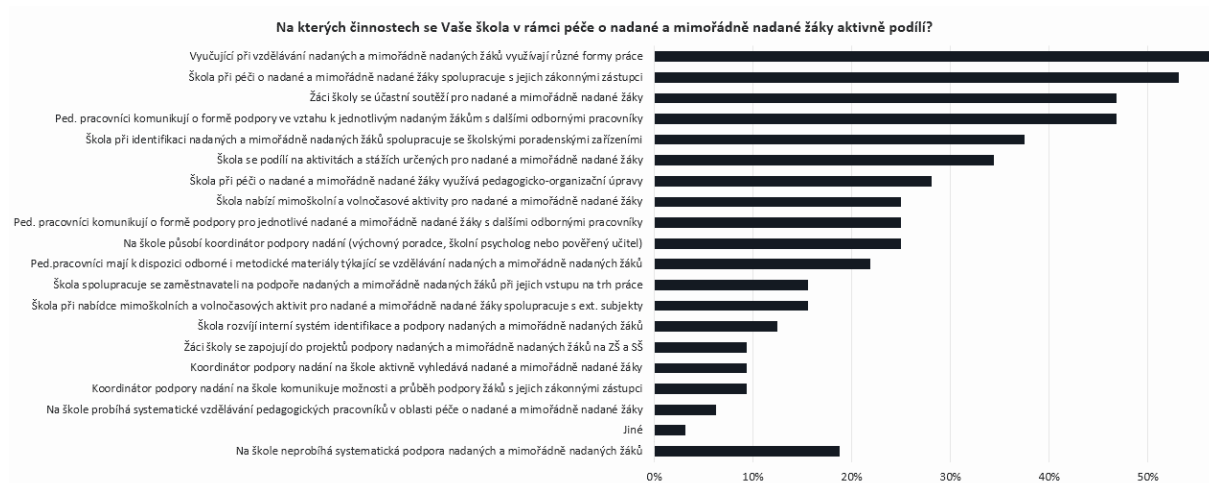
Opatření, která by školám v KK pomohla v oblasti inkluzivního vzdělávání

Opatření	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	67%	63%	-4%
Vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	56%	56%	1%
Další vzdělávání pedagogických pracovníků - metody a formy práce	64%	53%	-11%
Zajištění dostatečných možností pro vzdělávání pedagogů v oblasti inkluzivního vzdělávání	39%	44%	5%
Další vzdělávání pedagog. pracovníků pro vyučující – formy hodnocení žáků	39%	44%	5%
Zajištění prostorových dispozic školy pro realizaci inkluzivního vzdělávání	39%	41%	2%
Vytvoření odpovídajících legislativních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	31%	41%	10%
Vytvoření podmínek pro práci školního poradenského pracoviště se žáky	33%	38%	4%
Opatření vedoucí ke zlepšení komunikace s rodiči žáků	44%	34%	-10%
Zajištění systematického vzdělávání vyučujících v oblasti inkluze přímo ve škole	44%	31%	-13%
Zajištění speciálních pedagogů pro předměty speciálně pedagogické péče	19%	28%	9%
Další vzděl. pedagog. pracovníků pro vyučující školy – oblast úpravy vzdělávacích obsahů	36%	28%	-8%
Zajištění metodické podpory inkluzivního vzdělávání z centra	33%	25%	-8%
Zajištění metodického vedení školního poradenského pracoviště	25%	25%	0%
Zajištění asistentů pedagoga pro realizaci inkluzivního vzdělávání	36%	22%	-14%
Zřízení rozšířeného školního poradenského pracoviště	36%	22%	-14%
Zajištění metodické podpory inkluzivního vzdělávání ve škole	42%	19%	-23%
Kvalifikovaná pomoc při úpravě přijímacích a závěr. zkoušek pro žáky se spec. vzděl. potřebami	25%	13%	-13%
Jiné	3%	3%	0%

Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019

Činnosti, na kterých se školy v KK aktivně podílejí v rámci péče o nadané a mimořádně nadané žáky

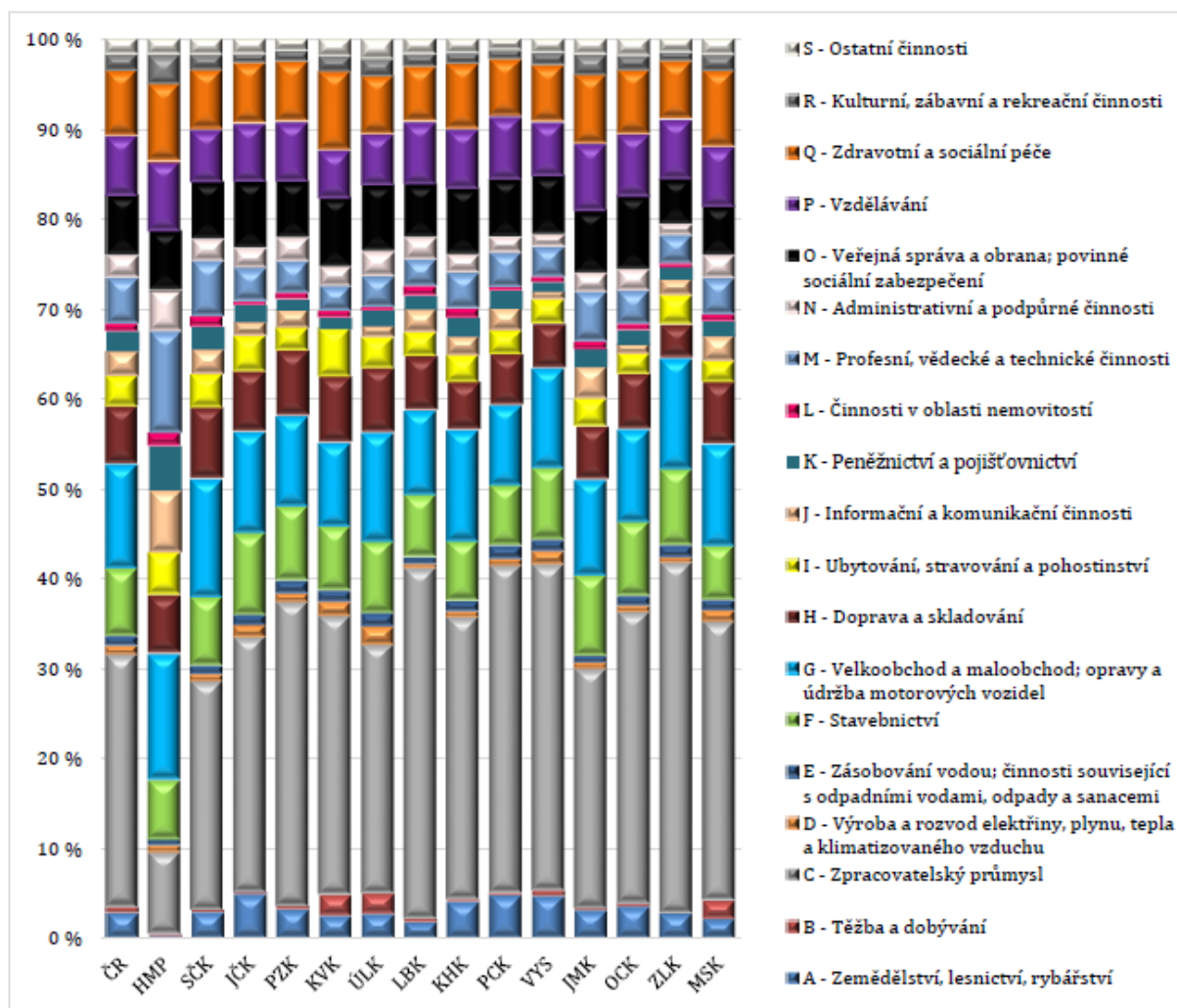

Aktivita	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Vyučující při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků využívají různé formy práce	-	56%	-
Škola při péči o nadané a mimořádně nadané žáky spolupracuje s jejich zákonnými zástupci	-	53%	-
Žáci školy se účastní soutěží pro nadané a mimořádně nadané žáky	-	47%	-
Ped. pracovníci komunikují o formě podpory ve vztahu k jednotlivým nadaným žákům s dalšími odbornými pracovníky	-	47%	-
Škola při identifikaci nadaných a mimořádně nadaných žáků spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními	-	38%	-
Škola se podílí na aktivitách a stážích určených pro nadané a mimořádně nadané žáky	-	34%	-
Škola při péči o nadané a mimořádně nadané žáky využívá pedagogicko-organizační úpravy	-	28%	-
Škola nabízí mimoškolní a volnočasové aktivity pro nadané a mimořádně nadané žáky	-	25%	-
Ped. pracovníci komunikují o formě podpory pro jednotlivé nadané a mimořádně nadané žáky s dalšími odbornými pracovníky	-	25%	-
Na škole působí koordinátor podpory nadání (výchovný poradce, školní psycholog nebo pověřený učitel)	-	25%	-
Ped. pracovníci mají k dispozici odborné i metodické materiály týkající se vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků	-	22%	-
Škola spolupracuje se zaměstnavateli na podpoře nadaných a mimořádně nadaných žáků při jejich vstupu na trh práce	-	16%	-
Škola při nabídce mimoškolních a volnočasových aktivit pro nadané a mimořádně nadané žáky spolupracuje s ext. subjekty	-	16%	-
Škola rozvíjí interní systém identifikace a podpory nadaných a mimořádně nadaných žáků	-	13%	-
Žáci školy se zapojují do projektů podpory nadaných a mimořádně nadaných žáků na ZŠ a SŠ	-	9%	-
Koordinátor podpory nadání na škole aktivně vyhledává nadané a mimořádně nadané žáky	-	9%	-
Koordinátor podpory nadání na škole komunikuje možnosti a průběh podpory žáků s jejich zákonnými zástupci	-	9%	-
Na škole probíhá systematické vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti péče o nadané a mimořádně nadané žáky	-	6%	-
Jiné	-	3%	-
Na škole neprobíhá systematická podpora nadaných a mimořádně nadaných žáků	-	19%	-

Zdroj: NÚV. Výsledky dotazníkového šetření P-KAP č. 2, 2019

Trh práce, zaměstnanost a nezaměstnanost v Karlovarském kraji

Struktura zaměstnanosti v krajích podle klasifikace CZ-NACE (klasifikace ekonomických činností) v r. 2017

Zdroj dat: VŠPS - výběrová šetření pracovních sil. Převzato z Dlouhodobého záměru ČR 2019 – 2023.

Vývoj podílu nezaměstnaných na obyvatelstvu v Karlovarském kraji (k 30. 4. daného roku)

Rok	Počet dosažitelných nezaměstnaných ve věku 15-64 let	Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu %	ČR %
2014	17667	8,6%	7,9%
2015	15223	7,5%	6,7%
2016	12835	6,5%	5,7%
2017	8907	4,6%	4,4%
2018	5839	3,0%	3,2%

Pozn.: Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu = počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let / počet obyvatel ve věku 15-64 let (v %)

NÚV Regionálně specifická data 2019 (RSD 2019)

Vývoj počtu absolventů a nezaměstnaných absolventů v Karlovarském kraji - denní studium (k 30. 4. daného roku)

Rok	Střední vzdělání s výučním listem (E+H)		Gymnaziální vzdělání (K)		Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem a nástavbové vzdělání (L/O+L/5)		Střední odborné vzdělání s MZ (M)		Vyšší odborné vzdělání (N)	
	Abs.	NZ	Abs.	NZ	Abs.	NZ	Abs.	NZ	Abs.	NZ
2014	777	138	498	23	180	31	868	114	100	6
2015	703	87	487	20	120	13	819	54	92	10
2016	562	51	457	14	118	16	670	38	80	3
2017	542	29	454	6	76	6	575	21	115	4
2018	583	18	473	4	99	5	611	11	92	1

NÚV Regionálně specifická data 2019 (RSD 2019)

Vývoj podílu nově přijatých žáků v Karlovarském kraji - denní studium

Kategorie vzdělání	2013/14		2014/15		2015/16		2016/17		2017/18		2018/19	
	Kraj	ČR	Kraj	ČR	Kraj	ČR	Kraj	ČR	Kraj	ČR	Kraj	ČR
Střední vzdělání s výučním listem (E+H)	40,6%	31,2%	40,8%	31,0%	37,0%	30,1%	35,0%	29,4%	37,0%	29,3%	38,0%	29,4%
Střední s MZ a odborným výcvikem (LO)	5,6%	6,4%	4,7%	6,1%	4,8%	6,2%	4,2%	6,0%	4,8%	6,1%	4,9%	5,9%
Střední vzdělání bez MZ i výučního listu (J, C, D)	0,4%	1,0%	0,2%	0,8%	0,3%	0,9%	2,6%	1,1%	1,1%	1,1%	0,4%	1,0%
Střední odborné vzdělání s MZ (M)	34,8%	39,6%	35,0%	40,2%	37,8%	40,2%	39,4%	41,0%	38,8%	41,0%	37,8%	41,5%
Gymnaziální vzdělání (K)	18,7%	21,9%	19,3%	21,9%	20,1%	22,5%	18,8%	22,5%	18,2%	22,4%	19,0%	22,3%

RSD 2019

Trh práce a nezaměstnanost

Klíčoví zaměstnavatelé v soukromém sektoru v Karlovarském kraji (od 200 zaměstnanců)

Název zaměstnavatele	Sídlo	Předmět činnosti	Počet zaměstnanců (kategorie)
Sokolovská uhelná, a.s., právní nástupce	Sokolov	Těžba hnědého uhlí, výroba a rozvod elektřiny	3000 - 3999
WITTE Nejdek, spol. s r.o.	Nejdek	Výroba autozámků a komponentů pro automobilový průmysl	1500 - 1999
Karlovarská krajská nemocnice a.s.	Karlovy Vary	Zdravotnická činnost	1000 - 1499
NEMOS SOKOLOV, s. r. o.	Sokolov	Ústavní zdravotní péče	500 - 999
Léčebné lázně Mariánské Lázně, a. s.	Mariánské Lázně	Poskytování komplexní lázeňské péče	500 - 999
Thun 1794, a.s.	Nová Role	Výroba porcelánu	500 - 999
Léčebné lázně Jáchymov, a. s.	Jáchymov	Poskytování komplexní lázeňské péče.	500 - 999
ELEKTROMETALL, s.r.o.	Mariánské Lázně	Výroba komponentů a kabelových svazků pro automobilový průmysl	500 - 999
PEKOSA CHODOV, s. r. o.	Chodov	Výroba pekařských a potravinářských výrobků	500 - 999
Imperial Karlovy Vary, a. s.	Karlovy Vary	Ústavní zdravotní péče	500 - 999
KE Ostrov - Elektrik, s.r.o.	Ostrov	Výroba elektrického a elektronického zařízení pro motorová vozidla, kromě motocyklů	500 - 999
Wieland Electric, s.r.o.	Sokolov	Výroba elektronických součástek	500 - 999
SKF Lubrication Systems CZ, s. r. o.	Chodov	Výroba centrálních mazacích systémů, ostatních čerpadel a kompresorů	250 - 499
Lázně Františkovy Lázně, a. s.	Františkovy Lázně	Poskytování komplexní lázeňské péče	250 - 499

Hexion, a. s.	Sokolov	Výroba a prodej nebezpečných chemických látek a chemických přípravků klasifikovaných jako vysoce toxické	250 - 499
Braun Kabel, s.r.o.	Karlovy Vary	Výroba elektrického a elektronického zařízení pro motorová vozidla, kromě motocyklů	250 - 499
Bristol, a.s.	Karlovy Vary	Ústavní zdravotní péče	250 – 499
Dopravní podnik Karlovy Vary, a.s.	Karlovy Vary	Městská a příměstská pravidelná pozemní osobní doprava	250 - 499
Eden Group, a.s.	Karlovy Vary	Hotely	250 - 499
Elektromodul, s.r.o.	Toužim	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla, kromě motocyklů	250 - 499
G.Benedikt Karlovy Vary, s.r.o.	Karlovy Vary	Ostatní podpůrné činnosti pro podnikání j. n.	250 - 499
Karlovarské minerální vody, a. s.	Karlovy Vary	Výroba nealkoholických nápojů; stáčení minerálních a ostatních vod do lahví	250 - 499
Moser, a.s.	Karlovy Vary	Výroba skla a skleněných výrobků	250 - 499
Nejdecká česárna vlny, a. s.	Nejdek	Úprava a spřádání textilních vláken a příze	250 - 499
Slot Group, a.s.	Karlovy Vary	Činnosti heren, kasin a sázkových kanceláří	250 - 499
GR electronic, s.r.o.	Hranice	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla, kromě motocyklů	250 - 499
Playmobil CZ, s.r.o.	Cheb	Výroba her a hraček	250 - 499
Slévárna Heunisch, a. s.	Krásná	Odlévání lehkých kovů	250 - 499
Lincoln CZ, s.r.o.	Chodov	Výroba ostatních čerpadel a kompresorů	250 - 499
Momentive Specialty Chemicals, a.s.	Sokolov	Výroba jiných základních organických chemických látek	250 - 499
Autobusy Karlovy Vary, a.s.	Karlovy Vary	Meziměstská pravidelná pozemní osobní doprava	200 - 249
Bohemia - lázně a. s.	Karlovy Vary	Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti	200 - 249
Metalis Nejdek, s.r.o.	Nejdek	Odlévání lehkých kovů	200 - 249
Thermal-F, a.s.	Karlovy Vary	Stravování v restauracích, u stánků a v mobilních zařízeních	200 - 249
Vlnap, a.s.	Nejdek	Úprava a spřádání textilních vláken a příze	200 - 249
CML Innovative Technologies, s.r.o.	Hranice	Výroba elektrických osvětlovacích zařízení	200 - 249
Eutit, s.r.o.	Stará Voda	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků j. n.	200 - 249
GR Trans, s.r.o.	Hranice	Opravy a údržba motorových vozidel, kromě motocyklů	200 - 249
Chevak Cheb, a.s.	Cheb	Shromažďování, úprava a rozvod vody	200 - 249
Ingo Casino, a.s.	Františkovy Lázně	Činnosti heren, kasin a sázkových kanceláří	200 - 249
Lagarde Spedition, s.r.o.	Cheb	Silniční nákladní doprava	200 - 249
NbhxTrim CZ, s.r.o.	Cheb	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla, kromě motocyklů	200 - 249
Tritia, s.r.o.	Cheb	Výroba pekařských a cukrářských výrobků, kromě trvanlivých	200 - 249
TUP Bohemia, s.r.o.	Cheb	Výroba brašnářských, sedlářských a podobných výrobků	200 - 249
Amati - Denak, s.r.o.	Kraslice	Výroba hudebních nástrojů	200 - 249
ept connector, s.r.o.	Svatava	Výroba elektroinstalačních zařízení	200 - 249
Chodos Chodov, s.r.o.	Chodov	Výroba ostatních strojů pro speciální účely j. n.	200 - 249
Oiet, s.r.o.	Krajková	Výroba ostatních elektronických a elektrických vodičů a kabelů	200 - 249

Zdroj: vlastní zpracování z podkladů KARP

Počet nezaměstnaných na 1 volné místo v Karlovarském kraji

Rok	Počet volných pracovních míst	Počet nezaměstnaných / 1 volné pracovní místo	ČR
2014	1265	14,0	12,6
2015	2390	6,4	5,7
2016	3771	3,4	3,2
2017	4787	1,9	1,9
2018	7831	0,7	0,8

Regionálně specifická data 2019 (RSD 2019)

Počet volných pracovních míst pro absolventy a mladistvé

Rok	Počet volných prac. míst pro absolventy a mladistvé	Počet nezam. absolventů a mladistvých / 1 volné prac. místo pro ně	ČR	Podíl %	ČR %
2014	251	3,1	3,4	19,8%	19,5%
2015	594	1,0	1,1	24,9%	24,8%
2016	1250	0,4	0,5	33,1%	29,6%
2017	1389	0,2	0,3	29,0%	27,7%
2018	2311	0,1	0,1	29,5%	24,4%

Regionálně specifická data 2019 (RSD 2019)